

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

ΑΝΤΙΕΞΟΥΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΟΥ ΑΓΡΙΝΙΟΥ

ΚΟΡΝΗΛΙΟΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΔΗΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΟΥ ΣΤΟ ΙΤΑΛΙΚΟ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ 'ARIVISTA ANARCHISTA' ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΕΞΟΥΣΙΑ ΣΤΗΝ ΕΣΣΔ

Συνεχίζουμε.... σελ 1

ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΣΤΑΣΗ
ΕΛΛΗΝ. ΑΝΑΡΧΙΚΗΣ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ

ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΩΝ ΑΝΑΡΧΙΚΩΝ ΑΓΡΙΝΙΟΥ
ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΛΛΗΝ. ΑΝΑΡΧΙΚΗΣ
ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ σελ. 5

ΣΥΝΤΟΜΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΑΝΑΡΧΙΣΜΟΥ ΤΗΣ
ΠΕΡΙΟΔΟΥ (1870-1920) σελ. 6

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΑΝΑΡΧΙΑ
σελ. 14

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ - ΑΝΑΡΧΙΚΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ σελ. 18

ΟΡΓΑΝΩΣΗ
σελ. 26

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΑΝΑΡΧΙΚΩΝ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ
σελ. 33
ΑΝΑΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ & ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

3ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ
ΑΝΑΡΧΙΚΩΝ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΩΝ
ΑΝΑΡΧΙΚΟΙ & ΤΡΟΜΑΤΙΑ σελ. 47

σελ. 50

ΟΙ ΑΝΑΡΧΙΚΟΙ ΣΤΗΝ ΠΟΛΩΝΙΑ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ σελ. 53
ΣΧΟΛΙΑ
ΑΠΟΨΕΙΣ

ΤΕΥΧΟΣ 2

Φίλοι-ἀναγνώστες, διαβάζοντας αὐτό τό τεῦχος (δεύτερο) τοῦ περιοδικοῦ μας, θά παρατηρήσετε μία διαφοροποίηση ὡς πρὸς τό περιεχόμενο σέ σχέση μέ τό πρῶτο τεῦχος. Ἡ διαφοροποίηση αὐτή ἐγκοιταί στοῦ ὅτι ἐνώ τό πρῶτο τεῦχος ἀναφέρονταν σέ ὀρισμένα χαρακτηριστικά τῆς ἀγρυνιώτικης κοινωνικῆς πραγματικότητας, μέ κύρια αἶχμή τό σχολεῖο, σ' αὐτό τό τεῦχος ἐπιχειρῆται τό ξεπέρασμα τοῦ περιεχομένου τοῦ πρώτου τεύχους, διατηρώντας καί ἐντάσσοντας τήν οὐσία του στήν συνολική καί Παννελαδική πρωτοβουλία γιά τήν συγκρότηση τῆς ἀναρχικῆς ὀμοσπονδίας.

Αὐτό σημαίνει ὅτι γίνεται μία τομή ὡς πρὸς τήν παρελθούσα δράση τῶν ἀναρχικῶν. Ἡ γενικευμένη διασπορά τῶν ἰδεῶν μας ὀ ἀπασπασματικός χαρακτήρας τῆς δράσης, ἡ ἰδεολογικοποίηση μεθόδων καί τρόπων ζωῆς καί πράξης ἦταν τά χαρακτηριστικά τῆς παρελθούσας δράσης.

Ἡ σημερινή κίνηση γιά τήν συγκρότηση ἀναρχικῆς ὀμοσπονδίας, κατανοώντας ὅλα τά παραπάνω μαζί μέ τίς τεράστιες ζημιές ποῦ δημιουργοῦν αἰσθάνεται τήν ἀνάγκη μιᾶς ἐνιαίας καί ὀλικῆς ἐπέμβασης σ' ὄλους τοῦς κοινωνικούς χώρους, ξεκινώντας ἀπό τόν ἀναπροσδιορισμό τῆς ἀναρχικῆς θεώρησης τοῦ κόσμου καί τῆς ζωῆς.

Παίρνοντας ὑπ' ὄψιν, ὅλα αὐτά καθώς καί τήν συμβολή τοῦ ἀναρχισμοῦ στήν ἱστορία τοῦ ἐργατικοῦ καί τοῦ γενικώτερου ἐπαναστατικοῦ κινήματος, ἐμεῖς μέ τήν σειρά μας, αἰσθανόμαστε βαθειά τήν ἀνάγκη ὑπαρξης μιᾶς ὀργανωμένης δράσης ἡ ὀποία θά θέλει καί θά μπορεῖ νά ἀπαντάει σέ ὅλα τά κοινωνικά προβλήματα, κατωχυρωμένα καί δημιουργικά ἐντός καί διά τοῦ κοινωνικοῦ πράττειν.-

ἐπικοινωνῆστε μαζί μας
στή διεύθυνση
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ ΗΛΙΑ ΗΛΙΟΥ 8

ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΝΑΡΧΙΚΗΣ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ

Παίρνοντας υπ' όψιν,

1) ότι η οργανωμένη συμμορία καθαρμάτων που διαχειρίζεται την άθλιότητά μας, έχοντας ήδη σύρει το σύνολο της ελληνικής κοινωνίας στην πλήρη άποχτήνωση του τρόπου ζωής που προκύπτει από την οικονομική ένταξή της - σαν καθυστερημένης ζώνης κεφαλαιοποίησης - στην γενικότερη συνθήκη ανάπτυξης ενός κόσμου που εκσυγχρονίζεται ανατάπαυστα ακριβώς για να παραμένει παληός και που δεν μπορεί να προσφέρει στους υπηκόους του τίποτα περισσότερο από το γήρας του κι από την αιώνιότητα της στέρησης, έχοντας, επί πλέον, διαπιστώσει ότι για αυτό το λόγο είναι απαραίτητο για αυτήν να περάσει από το στάδιο της άσκησης χυδαίας βίας πάνω στα ελάχιστοτε ανατρεπτικά κοινωνικά στρώματα στο στάδιο του βίαιου εκχυδαϊσμού όλκληρης της κοινωνίας, βρίσκεται πια σε θέση να τσακίζει αποφασιστικά κάθε αποσπασματική πράξη άρνησης, σπρώχνοντας τους φορείς της στην αυτοκαταστροφή είτε στα έγκατα του κοινωνικού περιθώριου, που άλλωστε η ίδια φροντίζει να οργανώνει και να εξοπλίζει με μια ακίνδυνη φευτοκριτική.

2) ότι παράλληλα, και εξ' αιτίας της παραπάνω κατάστασης, ο κοινωνικός πόλεμος στην Ελλάδα βρίσκεται, όπως συμβάλνει σχεδόν παντού στην ευρώπη σήμερα, σε μια φάση γενικευμένης ύφεσης που από μόνη της ή κρίση του κόσμου της οικονομίας δεν μπορεί να δεξομεύσει, δοσμένης άλλωστε και της καθολικής απάθειας που χαρακτηρίζει στις μέρες μας τον κοινωνικό όρίζοντα, απάθειας που σε συνδιασμό με την προϊούσα ιδιωτικοποίηση των ανθρώπινων σχέσεων προμυνηί μια τελική επικράτηση του Κρατισμού και της ιδεολογίας του.

3) ότι ο ελληνικός αναρχισμός χώρος ειδικώτερα, έχοντας χάσει την ευκαιρία που παρουσιάστηκε σε μια κρίσιμη καμπή της εξέλιξής του (1975-1978) να μετατραπεί σε κίνημα, βρίσκεται σήμερα πλέον, ύστερα από μια διαδικασία βαθειάς αποσύνθεσης, μπροστά στο φάσμα της οριστικής διάλυσής του - τουλάχιστον στις μητροπόλεις που έν των πραγμάτων αποτελούν τον πιο ζωτικό τομέα διεξαγωγής του κοινωνικού πολέμου (έν αντιθέσει με την έπαρχία όπου υπάρχει τό ένθαρρυντικό φαινόμενο μιας " άνοιξης " που όμως αυτή καθαυτή δεν μπορεί να προκαλέσει την επανεμφάνιση του επαναστατικού σχεδίου, έν και μπορεί να συμβάλει αποφασιστικά

4) ὅτι ὁ παρατεταμένος ἐπιθανάτιος ρόγχος τοῦ ἀναρχικοῦ χώρου τὰ τελευταῖα χρόνια, ἐκφρασμένος σάν ἡ χρεωκοπία τῆς ἀπλῆς ἐπιβίωσης του, ἂν ὄχι σάν ἡ ἀπλή ἐπιβίωση τῆς χρεωκοπίας του, ἔδωσε τῇ δυνατότητα στόν περιθωριακό τρόπο ζωῆς νά εἰσβάλλει σταδιακά, κι' ἀνεπαίσθητα στό ἐπίκεντρο του καταφέροντας τελικά νά τόν ἀφομοιωσει,

5) ὅτι σάν συνέπεια κυριάρχησαν στούς κόλπους του τό ἀχαλίνωτο κομπούζιο, ὁ τυφλός ἀκτιβισμός, ἡ εὐκαιριακή ἐκτόνωση, τό καθεστῶς τῶν γλοιώδικων ἀμφιθέατρικῶν σχέσεων πολὺπλευρου καπελλώματος, ἡ ἡγετική ψύχωση, τό φέμμα τῆς πλαστῆς συλλογικότητας, ἡ ἀποτυχημένη ὀργανωτική μορφή τοῦ γκρουποβοσκουλου, ἡ ἰδεολογία τοῦ τσαμπουκά καί τῆς σπασμένης βιτρίνας, ἡ ὀλοσχερῆς ποιοτική πτώχευση τόσο τῆς συνειδήσεως ὅσο καί τῆς πρακτικῆς, ἡ ἀνικανότητα ὁποιασδήποτε μορφῆς συνεργασίας καί τέλος ἡ καταρράκωση τῆς ἐπαναστατικῆς ἀλληλεγγύης.

Γιὰ ὅλους αὐτούς τοὺς λόγους κι' ἀκόμα ἐπειδὴ ἡ κύρια αἰτία τῆς ἀποτελμάτωσης τοῦ ἐλληνικοῦ ἀναρχισμοῦ ὑπῆρξε ἀναμφισβήτητα, πέρα ἀπὸ τὴν ἀπουσία ἐπαναστατικῆς παράδοσης ποὺ εἶχε σάν ἀποτέλεσμα τὴν σχεδόν καθολικὴ ἔλλειψη πείρας ἀπὸ τὴ μιά καί τὴν πλατειά ἔλλειψη ἱστορικῆς συνειδήσεως ἀπὸ τὴν ἄλλη, πέρα ἀκόμα κι' ἀπὸ τὰ σκληρὰ χτηνήματα τῆς κρατικῆς καταστολῆς, ἡ ἀδυναμία του νά προχωρήσει στὴ συγκρότηση μιᾶς ἐνιαῖας ὀργάνωσης ποὺ θά κατοχύρωνε τόσο τὴ ζωτικὴ ἀνάγκη λήψεως ἀποφάσεων καί ὑλοποιήσεως των, ὅσο καί τὴν περιφρούρηση τῶν στόχων καί τῶν κατευθύνσεων τοῦ κινήματος, -παρόλα αὐτὰ τό ζήτημα τῆς ὀργάνωσης ἐξακολουθεῖ νά μὴν ἀπασχολεῖ τὴν πλειοψηφία τῶν ἀτόμων ποὺ αὐτὴ τὴ στιγμή κινοῦνται σπασμωδικὰ σ' αὐτό ποὺ πλέον δέν εἶναι παρά τό πτώμα τοῦ ἀναρχικοῦ χώρου, πρᾶγμα ποὺ σημαίνει ὅτι μιά πρόταση πάνω σ' αὐτό τό θέμα ὄχι μόνο δέν θά μπορούσε ἀλλὰ καί δέν θά ἔπρεπε νά ἀπευθύνεται συνολικὰ σ' αὐτό ποὺ εἶναι σήμερα ὁ χώρος, ἀλλὰ ἀντίθετα εἶναι ἀναγκαῖο νά ἀπευθύνεται σέ κεῖνο τό κομμάτι του ποὺ σπεύδει νά τόν ξεπεράσει, ὄχι βέβαια σάν ἀναρχικό χώρο, ἀλλὰ ἀκριβῶς σάν χώρο, εἶναι σαφές ὅτι ἀπὸ ἐδῶ καί πέρα τὰ πάντα ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὴν ἐπιτυχία ἢ μὴ τοῦ ἐγχειρήματος νά ὑλοποιηθεῖ ἓνα πλατὺ, εὐλύγιστο

άλλα και συνεικτικό οργανωτικό σχήμα που κάνοντας δυνατή την γενίκευση της οργάνωσης της πρακτικής και της πρακτικής της οργάνωσης θα επιτρέψει στον ελληνικό αναρχισμό να ανατρέψει την κοινωνική απομώνωση στην οποία έχει έχει εγκλωβιστεί ώστε να γίνει ικανός όχι μόνο να διατυπώνει, αλλά και να θέτει σε κίνηση τις ιδέες του, όχι μόνο να καλλιεργεί αλλά και να δίνει καθημερινά σάρκα και οστά στο όραμα της κοινωνικής ανατροπής, όχι μόνο να ελπίζει σε κάποιο μέλλον αλλά και να επιβάλλει τους όρους του στο παρόν,

η ομάδα που υπογράφει αυτό το κείμενο, χωρίς να θεωρεί ότι η πρόταση για τη σύσταση αναρχικής συνομοσπονδίας αποτελεί πρωτοβουλία της, αλλά έχοντας αντίθετα την πεποίθηση ότι με το παραπάνω σκεπτικό απλώς διατυπώνει μια σειρά από γενικές διαπιστώσεις που ουσιαστικά έχουν ήδη γίνει από πολλούς συντρόφους τόσο στην Αθήνα όσο κι' Αλλοῦ, επιθυμεί να έρθει σ' έπαφή μ' όλους αυτούς τους συντρόφους που έχουν την ίδια βασική επιδίωξη και προτείνει:

α) την ξεχωριστή, κατ' αρχάς, έπεξεργασία προτάσεων και απόψεων πάνω στο δομικό περιεχόμενο, στον τρόπο λειτουργίας και συλλογικής λήψης των αποφάσεων, στους στόχους και στην πρακτική, στο πρόγραμμα και στην μορφή της κριτικής, μιας αναρχικής συνομοσπονδίας,

β) την από κοινοῦ συζήτηση και έπεξεργασία όλων των προτάσεων και απόψεων που θα προκύψουν

γ) την από κοινοῦ τελική σύνταξη τόσο του προγράμματος όσο και του καταστατικού της συνομοσπονδίας και την συνάντηση όλων των συντρόφων που πήραν μέρος σ' αυτές τις διαδικασίες σ' ένα ιδρυτικό συνέδριο.

Όμάδα για την προώθηση του κοινωνικού πολέμου

ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΩΝ ΑΝΑΡΧΙΚΩΝ ΑΓΡΙΝΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ
ΑΝΑΡΧΙΚΗΣ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ

- 1) 'Ιστορία τοῦ ἑλληνικοῦ ἀναρχισμοῦ
- 2) 'Αναρχικὸ πρόγραμμα (χαρακτῆρας)
- 3) Τὸ εἶναι ἡ ἀναρχία
- 4) 'Οργάνωση-ἀναρχικὴ ὀργάνωση (φύση-χαρακτῆρας)
- 5) Παρέμβαση τῶν ἀναρχικῶν στὴν κοινωνικὴ πραγματικότητα.
ἐργοστάσια-σχολεῖα-πανεπιστήμια
- 6) Μέσα καὶ σκοποὶ (ἀναρχικὴ θεώρηση)
- 7) Κριτικὴ τοῦ χώρου
- 8) ἑλληνικὴ πραγματικότητα-πολιτικὰ θέματα
- 9) Κρατισμός (κρατικὸς καπιταλισμός, καπιταλισμός).

ΔΙΑΓΡΑΦΗ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗΣ

ΓΕΝΙΚΕΥΜΕΝΗ ΑΥΤΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ

- 1) Σκοπὸς τῆς Συνομοσπονδίας
- 2) 'Εσωτερικὴ λειτουργία
  - α) Λήψη ἀποφάσεων
  - β) συντονισμός
  - γ) Συνελεύσεις (συνέδρια)
  - δ) Λειτουργία τῶν ὁμάδων στὴ συνομοσπονδία
  - ε) Οἰκονομικοὶ πόροι
  - στ) Κατάργηση-τροποποίηση, καταστατικοῦ καὶ προγράμματος

ΕΝΤΥΠΑ

- 1) 'Εφημερίδα-ὄργανο τῆς συνομοσπονδίας
- 2) Περιοδικὸ ὄργανο τῆς συνομοσπονδίας.

ΕΥΝΤΟΜΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΑΝΑΡΧΙΣΜΟΥ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ (1870-1920).

Από το 1870 άκόμα, οί πόλεις τής Πάτρας, τοῦ Πύργου καί τής Έρμούπολης, ή Κεφαλονιά καί ή Κέρκυρα άποτελοῦν τά πρῶτα κέντρα τοῦ σοσιαλισμοῦ καί τοῦ άναρχισμοῦ. Τά βιβλία καί οί ιδέες τῶν Μπακούνιν, Κροπότκιν, Μπλανκί εἶχαν διαδοθεῖ μεταξῦ τῶν έργατῶν καί τῶν διανοουμένων.

Τό 1887 κυκλοφόρησε στήν Πάτρα ή έφημερίδα "Έλληνική Δημοκρατία" τοῦ "δημοκρατικοῦ συλλόγου" ποῦ άπαρτιζόνταν από σοσιαλιστές άνάμεσα στους όπολους, εἶχε μεγάλη άπήχηση ό άναρχισμος τῶν Μπακούνιν, Κροπότκιν. Έμβλημα τής "Έλληνικῆς Δημοκρατίας" ήταν: "ή επανάσταση εἶναι ό νόμος τής προόδου". Με τήν ευκαιρία τοῦ "Ανατολικοῦ ζητήματος" καλεῖ τους καταπιεζόμενους τῶν χωρῶν τής Μέσης Ανατολῆς νά ένωθοῦν, νά οργανωθοῦν καί νά άγωνισθοῦν τόσο ένάντια στό Όθωμανικό Κράτος, όσο καί ένάντια στήν έθνικιστική ιδεολογία, στις μεγάλες καπιταλιστικές δυνάμεις τής Εὐρώπης καί ένάντια στήν Τσαρική Ρωσία. Έγραφε λοιπόν ή "Έλληνική Δημοκρατία": "Ας μάθουμε λοιπόν, μιά φορά για πάντα πῶς οί Τοῦρκοι δέν εἶναι μονάχα στήν Ηπειρο καί στή Θεσσαλία, αλλά καί μέσα στό σπίτι μας. Κι'άν έχουμε μυαλό από δῶθε πρέπει ν'άρχισουμε τό 'Ανατολικό ζήτημα κι'όχι από εκεί ποῦ μάς λένε".

Στήν ίδια έφημερίδα δημοσιεύτηκε σέ μετάφραση ένα άρθρο τοῦ κομμουνάριου ARNOANT για τήν επέτειο τής Κομμούνας τοῦ Παρισιοῦ. Η έφημερίδα "Έλληνική Δημοκρατία" τέθηκε υπό κατηγορία από τόν εισαγγελέα τής Πάτρας. Οί ιδρυτές τοῦ "Δημοκρατικοῦ Συλλόγου" τέθηκαν σέ προφυλάκιση. Ο σύλλογος καί ή έφημερίδα άπαγορεύτηκαν.

Από τή μιά μεριά ή όξύτητα τοῦ άγροτικοῦ προβλήματος καί τοῦ αναπτυσσόμενου έργατικοῦ κινήματος, από τήν άλλη ή ανάπτυξη τῶν ταξικῶν άγώνων σέ διεθνές επίπεδο συνιστοῦν τό πλαίσιο τής ανάπτυξης τοῦ άναρχικοῦ κινήματος στήν Ελλάδα στή περίοδο αὐτή. Στις Η.Π.Α από τό 1880 τό έργατικό κίνημα άγωνίζεται για θωρο καί φτάνουμε στήν Πρωτομαγιά τοῦ 1886 στή γενική άπεργία ποῦ έδωσε τό πρόσημα στις σφαγές τῶν άμερικάνων έργαζόμενων καί στή δολοφονία τοῦ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΣΠΑΙΣ

καί τῶν ἐννέα συντόφων του. Ὅλη αὐτή ἡ δραστηριότητα ἐκτυ-
λίχθηκε μέ τήν ἐπαναστατική πρωτοβουλία τῶν ἀμερικάνων ἀναρ-
χικῶν-σοσιαλιστῶν. Ἐπίσης τό Εὐρωπαϊκό ἐργατικό κίνημα καί
οἱ ταξικοί ἀγῶνες στήν Εὐρώπη, ἀνάμεσα στά 1894-1914 ἐπηρεά-
στηκαν ἀπό τοὺς εὐρωπαίους ἀναρχικούς.

Ἰδιαίτερα στήν Πάτρα καί στό Πύργο ἔχουμε δραστήρια παρου-
σία τοῦ ἀναρχισμοῦ, ἐνῶ στήν Ἀθήνα-Πειραιά ἐπικρατεῖ ὁ μεταρ-
ρυθμιστικός σοσιαλισμός. Οἱ ἀναρχικοί ἐμμένουν στήν λογική
τῆς ἐπίλυσης τοῦ κοινωνικοῦ προβλήματος διά τῆς κοινωνικῆς
ἐπανάστασης ἐνῶ οἱ μεταρρυθμιστές δέχονται καί τήν εἰρηνική
προοπτική γιά τήν ἐγκαθίδρυση τῆς νέας κοινωνίας, ἀπορρίπτο-
ντας ἔτσι τήν κοινωνική ἐπανάσταση, φθάνοντας μέχρι τό σημεῖο
νά κατεβαίνουν στίς ἐκλογές. Στά 1895 ὁ Δρακούλης κατεβαίνει
στήν Πάτρα. Ἐπίσης στό ἄρθρο τέσσερα (4) τοῦ προγράμματος τοῦ
Καλλέργη γράφονταν: ὑποστήριξη βουλευτῶν καί δημάρχων ἐκ τοῦ
λαοῦ ὥστε νά λάβουν οἱ σοσιαλισταί τήν πλειοψηφίαν στή βουλή
καί νά λύσουν τό κοινωνικό πρόβλημα. Ἐπίσης στό ἄρθρο πέντε
(5) "διοργάνωση εἰρηνικῶν διαδηλώσεων καί ὑποβολή ὑπομνημά-
των εἰς τὰς βουλὰς". Αὐτή ἦταν ἡ λογική τῶν πρώτων σοσιαλιστῶν
Καλλέργη καί Δρακούλη. Ἀντίθετα ἡ λογική τῶν ἀναρχικῶν μπορεῖ
νά φανεῖ ἀπό τήν παράθεση ὀρισμένων γραμμῶν ἀπό τήν ἐφημερί-
δα "Νέον Φῶς"-φύλλο 17-πού ἔβγαζαν οἱ ἀναρχικοί Πύργου, οἱ
ὁποῖες ἀναφέρονται στίς ἐκλογές τοῦ 1899,

ΔΕΝ ΨΗΦΙΖΟΥΜΕ

" Ὅχι. Δέν ψηφίζομεν. Ἡ βουλή δέν εἶναι δι' ἡμᾶς, οὔτε οἱ νόμοι
οὔτε αἱ ἀστυνομίαι, οὔτε ἡ χωροφυλακή, οὔτε τὰ δικαστήρια, οὔτε
τίποτα ἐξ ὅσων ἀποτελοῦν τό παρόν τυρρανικόν καθεστῶς, ἀλλὰ
δι' ἐκείνους πού μᾶς κλέπτουν... πού μᾶς τυρρανοῦν... πού
μᾶς ποτίζουν καθημερινῶς δηλητήριον". Οἱ ἀναρχικοί τοῦ Πύρ-
γου ὑποδέχθηκαν τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐκλογῶν μέ μαῦρες σημαῖες.
Στήν Πάτρα αὐτή τήν ἐποχή τῆς ἀνάπτυξης τοῦ ἀναρχισμοῦ, μα-
ζεύονται ἀρμετοί ξεπεσμένοι ἀγρότες. Ἐπίσης ἐπέρχεται ἡ σταφι-
δική κρίση καί ἐπικρατεῖ γενικότερη ἀναστάτωση στό Μοριῶ.
Κάθε μέρα οἱ τοπικές ἐφημερίδες ἔφεραν ὡς τίτλο: " Ἐδειξαν
ἀνυπακομή εἰς τοὺς νόμους τῆς πολιτείας καί ἐπετέθησαν κατά

των ὀργάνων τῆς πολιτείας". Ἐπίσης στίς 3 Γενάρη 1898 στό Σκουροχώρι τοῦ Πύργου σέ συγκρούσεις ἀγροτῶν καί χωροφυλακῆς σκοτώθηκε ἕνας χωροφύλακας καί τραυματίσθηκαν δύο. Οἱ πλεονεκτήματα ἀναρχικοῦ στήν Πάτρα δέχονται τόν ἀναρχικό κομμουνισμό τοῦ Κροπότκιν. Ἐπῆρξαν ἐπίσης καί ὁπαδοί τοῦ ἀτομικιστικοῦ ἀναρχισμοῦ. Στά 1896 μέ πρωτοβουλία τοῦ Μαγγανᾶρα οἱ ἀναρχικοὶ Πάτρας ἐκδόσαν τήν ἐφημερίδα " ΕΠΙ ΤΑ ΠΡΟΣΩ", υἱοθετώντας τήν πολιτική τῆς ταξικῆς βίας καί προσπαθώντας νά προσανατολίσουν τοὺς ἐργαζόμενους ἐνάντια στό σύνολο τῆς καπιταλιστικῆς ἐξουσίας.

Τίς 3 Νοέμβρη 1896 ὁ τσαγκάρης Μάτσαλης σκότωσε μέ μαχαίρι τόν τραπεζίτη Διονύσιο Φραγκόπουλο καί πλήγωσε τόν μεγαλέμπορο Ἄνδρεα Κόλια. Ἀρχισαν ἔτσι οἱ διώξεις ἐναντίον τῶν ἀναρχικῶν καί τῆς ἐφημερίδας καί κλείνει ἡ πρώτη περίοδος τοῦ ἀναρχισμοῦ στήν Πάτρα.

Ἡ ἐφημερίδα " ΕΠΙ ΤΑ ΠΡΟΣΩ" ξανακυκλοφόρησε τό 1898, ὅπου παρέθετε τίς βασικές ἀρχές τοῦ ἀναρχισμοῦ στή πρώτη (I) σελίδα στό ἄρθρο της "Ἡ ΑΝΑΡΧΙΑ". Ἡ ἀπόπειρα ἐναντίον τοῦ ἐστεμμένου Γεωργίου Γλύγκομπουργκ τοῦ Α΄ ἔδωσε πρόσχημα στήν δικαστική καί ἀστυνομική ἐξουσία ν' ἀσκήσει διώξεις ἐναντίον τῶν ἀναρχικῶν καί τῆς ἐφημερίδας "ΕΠΙ ΤΑ ΠΡΟΣΩ".

Στά 1900, στάλθηκε ἡ εἰσήγηση τῶν ἐλλήνων ἀναρχικῶν στό Διεθνές Ἐπαναστατικό Συνέδριο πού συνήλθε στό Παρίσι, ἡ ὁποία ἔχει ὡς ἐξῆς: " Ὁ σύνδεσμός μας ἀποφάσισε νά πάρει μέρος στό Διεθνές Συνέδριο πού συνέρχεται ἐφέτος στό Παρίσι. Ὡστόσο καθώς μᾶς εἶναι ἀπό ὑλική πλευρά ἀδύνατο νά ἀποστελλομε ἀντιπρόσωπο, ἤρθαμε σέ ἐπαφή ὥστε νά μᾶς ἐκπροσωπήσει ἕνας σύντροφός μας τελευταῖα ἐγκατασταθεῖς ἐκεῖ. Σᾶς ἀποστελλομε ἀπό τώρα τήν ἐκθεση πού ἀφορᾷ τήν ἐπαναστατική δράση τῶν ομάδων μας καθώς καί τίς ἀπόψεις μας γιά τίς θέσεις τοῦ Συνεδρίου.

Ὁ Ἀναρχικός Ἐργατικός Σύνδεσμος Ἀθηνῶν ἀπορρίπτει κάθε μορφή κοινοβουλευτικῆς καί νόμιμης δράσης καί διακηρύττει μόνη ὁδὸ ἀπαλλαγῆς, αὐτήν τῆς ἄμεσης καί ἀντικοινοβουλευτικῆς πάλης, κρίνοντας ὅτι κάθε ἀντιπροσώπευση καί νομοθεσία δέν εἶναι ἄλλο ἀπὸ ἄρνηση τῆς ἀπόλυτης ἐλευθερίας τοῦ ἀτόμου. Κρίνοντας ἀκόμα ὅτι ἡ ἐξουσία διαφθείρει καί τοὺς καλλίτερους χαρακτήρες, συμπεραίνουμε ὅτι δέν ἔχουμε νά περιμένουμε τίποτα ἀπὸ τήν κοινοβου-

λευτική δημοκρατία, καθώς και από τους κοινοβουλευτικούς εκπροσώπους των επαναστατικών ομάδων.

Γιὰ τοῦτο καί μεγάλο ἐνδιαφέρον βλέπουν οἱ Ἕλληνες ἀναρχικοὶ στή σύγκληση τοῦ Διεθνοῦς Συνεδρίου. Ἀποφασίσαμε ἀπό κοινοῦ μέ τίς Ἀναρχικές Ὅμάδες τῆς Πάτρας καί τοῦ Πύργου, νά ἀντιπροσωπευτοῦμε στό Συνέδριο τοῦ Πατισιοῦ. Συναινοῦμε στήν ἰδέα νά δημιουργηθεῖ ἕνα Γραφεῖο Διεθνῶν Σχέσεων, ὥστε οἱ σύντροφοι διαφόρων γλωσσῶν νά ἔρθουν σέ ἐπαφή καί νά ἐνημερώνονται γιά τήν ἀναρχική δράση σέ ὅλον τόν κόσμο. Αὐτός ὁ διεθνῆς συντονισμός ὅλων τῶν ομάδων πού πρεσβεύουν μιάν ἰδεολογία εἶναι ἀπόλυτα ἀναγκαῖος στήν δράση μας. Πάντως δέν ἀπορρίπτουμε καί μιάν ἀπλή συνεννόηση τῶν ἀναρχικῶν τμημάτων πάνω σέ συγκεκριμένα ζητήματα, ὅταν κριθεῖ κατάλληλο.

Ἡ συστηματική δράση καί ἰδεολογική δουλειά τοῦ ἀναρχισμοῦ ἔρχισε στήν Ἑλλάδα μετά τό 1896. Οἱ ἀναρχικές ομάδες βρέσκονταν συγκεντρωμένες στήν Ἀθήνα, στήν Πάτρα, στόν Πύργο. Στίς τρεῖς αὐτές πόλεις οἱ σύντροφοί μας ἀναπτύσσουν μιάν ἐνεργό καί ἀποτελεσματική ἰδεολογική δουλειά. Ἰδιαίτερα στήν Πάτρα καί στόν Πύργο ἔχουμε λαμπρές μαρτυρίες αὐτῆς τῆς δράσης. Στήν Πάτρα ἀπό τόν Ἀπρίλιο τοῦ 1896 ὁ σύντροφός μας Μαγγανάρης Γιάννης ἐκδίδει ἀνελλιπῶς τήν ἐφημερίδα "ἘΠΙ ΤΑ ΠΡΟΣΩ". Τόν σύντροφό μας αὐτόν βρίσκουμε πάλιν νά εἶναι ἐπικεφαλῆς τοῦ μεγάλου συλλαλητηρίου τοῦ 1896, τοῦ διοργανωμένου ἀπό τοῦς σταφιδοπαραγωγούς ἀγρότες τῆς Ἀχαΐας καί τῆς Ἡλίδας. Ἡ ὁμιλία του γιά τήν ἀνάγκη τῆς ἄμεσης λαϊκῆς δράσης ὁδήγησε στήν σύλληψη καί καταδίκη του ἀπό τό κακούργο δικεῖο. Στίς 3 Νοεμβρίου 1896 ὁ σύντροφός μας Δημήτριος Μάτσας ἐκτελεῖ ἕναν τραπέζιτη καί πληγώνει ἀκράμῃ ἕναν. Εἶναι ἡ τρομοκρατική ἐπίθεση ποῦ ὁ ἀντιδραστικός τύπος ἀποκαλεῖ "τό δράμα τῆς ὁδοῦ Ἀνεξαρτησίας". Τά ἄρθρα τοῦ "Ἐπί τά Πρόσω", προκαλοῦν συχνές μηνύσεις τῆς ἀστυνομίας ἐναντίον τῆς σύνταξης αὐτῆς τῆς ἐφημερίδας, ἰδίως κατά τήν διάρκεια τῆς μαζικῆς ἀπεργίας τῶν ἐργατῶν γῆς καί τῶν μικρῶν παραγωγῶν στίς σταφιδοπαραγωγικές περιοχές, πού προηγοῦνται τοῦ συλλαλητηρίου πού ἀναφέρουμε πῶς πάνω. Στίς ἀρχές Νοεμβρίου 1896 οἱ 14 σύντροφοί μας, πού ἐργάζονται στήν σύνταξη τῆς ἐφημερίδας, συλλαμβάνονται καί καταδικάζονται σέ ποινές ἀπό 2 ὡς 11 μῆνες φυλάκισης. Στίς 23 Φεβρουα-

αριου 1897 ο σύντροφος Μαγγανάρας μαζί με τον σύντροφο Καραμπήλια καταδικάζονται σε 3 χρόνια ελευθέρου, αφού όμως από το έδωλο του κατηγορομένου ύμνησαν την αναρχική μας ιδεολογία. Οι αναρχικές ιδέες διαδόθηκαν ακόμα στον τόπο μας από τις στήλες της μεγάλης φιλελεύθερης εφημερίδας "Πελοποννησιακή" της Πάτρας, που χρησιμοποιεί τους συντρόφους μας Γ. Μαγγανάρα και Β. Θεοδωρίδη σαν τακτικούς συντάκτες της.

Οι σύντροφοι Μαγγανάρας και Καραμπήλιας, περισσότερο από όλους μας, δέν φελοθήκαν σε όλο αυτό το διάστημα κόπους, για να διοργανώσουν διαλέξεις και δημόσιες συζητήσεις στην Πάτρα και στα γύρω χωριά, επεκτείνοντας όλο και περισσότερο την βάση της αναρχικής ιδεολογίας στους άπτημονες κυρίως αγρότες. Τόν Μάιο του 1898 καταδιώκονται για μία ακόμα φορά. Παρ' όλα αυτά ο Μαγγανάρας συνεχίζει την δράση του, έκδιδει πολλά προπαγανδιστικά φυλλάδια και ιδρύει την "Αναρχική Βιβλιοθήκη". Την ίδια εποχή ο Θεοδωρίδης έκδιδει στον Πύργο το περιοδικό "Νέον Φως". Ο έορτασμός της Πρωτομαγιάς του 1898 στάθηκε μία από τις δυναμικότερες μας εκδηλώσεις και οι αναρχικοί αντίσταθηκαν σιληρά στις δυνάμεις της έθνοφρουράς.

Αυτή την εποχή έχουμε κι ένα άσυνέθηστο γεγονός. Ο σύντροφός μας Άνδρέας Θεοδωρίδης, για να γιορτάσει τον γάμο του με την συντρόφισσα μας Φωτεινή Δροσοπούλου άποπειράται την μέρα του γάμου του να έκτελέσει δυό γνωστούς τοκογλύφους της Πάτρας. Δυστυχώς κατάφερε τελικά μόνο να τους τραυματίσει.

Στην Άθήνα διατηρούμε ακόμα θερμή την ανά μνηση της έδω διαμονής στα 1868 του αγαπημένου μας Γουσταύου Φλουράνης. Μαζί με τον σύντροφο Άμιγκάρε Τσιπριάνι ήταν μέσ στους γαριβαλδινούς έθελοντές, που ήλθαν να πολεμήσουν στην πρώτη γραμμή των επαναστατημένων δυνάμεων του Κρητικού λαού ένάντια στην τουρκική καταπίεση. Κατά την δεύτερη στην χώρα μας παραμονή του ο Φλουράνης εξέδωσε το περιοδικό "L INDEPENDANT". Την ίδια εποχή σε μία όμιλία του στην συνάθροιση της ελληνικής νεολαίας μπρός στο Πανεπιστήμιο δημιούργησε τέτοιο ένθουσιασμό στο πλήθος, ώστε εξέσπασε μία εξέγερση, την όποια με δυσκολία κατέστειλλε το έπικιο, που άναγκάστηκε να άποστείλει ή κυβέρνηση. Τέλος ο πρεσβευτής του Ναπολέοντα Γ' κατάφερε να έπιτύχει την άπέλαση του Φλουράνης, κατηγορώντας τον ότι έρχονταν

καὶ τραγουδοῦσε ἐπαναστατικὰ τραγοῦδια κάτω ἀπὸ τὰ παράθυρα τῆς πρεσβείας, τὶς νύκτες (πρᾶγμα ποῦ ἦταν ἄλλωστε ἀληθινόν). Στὰ 1880 ἓνας ἄγνωστος σύντροφος, φοιτητῆς Νομικῆς, δημοσίεψε μιὰ μετάφραση τοῦ "Παραβιάσεις τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης" τοῦ E. DE SECHELES, μέ μιάν εἰσαγωγή ἀναρχικῆ. Στὰ 1886 μεταφράστηκαν καὶ δημοσιεύτηκαν στὸ σοσιαλιστικὸ περιοδικὸ "Ἄρδην" τοῦ Δρακοῦλη δύο ἔργα τοῦ σύντροφου Κροπότκιν, Ἡ ἀναρχία καὶ ἡ κοινωνικὴ ἐξέλιξη καὶ τὸ " Πρὸς τοὺς νέους". Ἀπὸ τὰ 1892 ὡς τὰ 1895 ὁ σύντροφος Ἡρακλῆς Ἀναστασίου δημοσιεύει στὸν "Σοσιαλιστῆ" πολλὰ ἄρθρα ἀναρχικά.

Μετὰ τὰ 1896 στὴν Ἀθήνα, ἐκτός ἀπὸ τὴν ἀτομικὴ προπαγάνδα, πρέπει κυρίως νὰ ὑπογραμμίσουμε τὴν δράση τοῦ ἀναρχικοῦ συνδέσμου "Κόσμος". Αὐτὸς ὀργάνωσε τὴν μεγάλη ἀπεργία τῶν μεταλλορύχων τοῦ Δαυρλου, τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1896, ποῦ συνοδεύτηκε καὶ ἀπὸ πολλές δυναμιτιστικὲς καὶ μέ ὄπλα ἐπιθέσεις. Κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ καὶ μέ πρωτοβουλία τῶν συντρόφων τῆς Ἀθήνας, καθὼς καὶ τῆς Σύνταξης τοῦ " Ἐπὶ τὰ Πρόσω", μεταξύ τῶν ὁποίων τοῦ Δημήτρη Ἀρνέλλου καὶ τοῦ Πάνου Τσεκούρα, ὁ ἀναρχικὸς σύνδεσμος "Κόσμος" ἐκδίδει καὶ διανέμει στὴν νεολαία μέ φλογερὲς παροτρύνσεις μα- νιφέστα γιὰ μιὰ βίαιη ἐξέγερση. Δέν πρέπει πάντως νὰ συγχέουμε τὸν ἀναρχικὸ σύνδεσμο "Κόσμος" μέ τὴν σοσιαλιστικὴ ὀργάνωση, ποῦ τὴν ἴδια αὐτὴ ἐποχὴ συνενώνει στοὺς κόλπους τῆς τοῦς σοσια- λιστῆς καὶ ὀρισμένους ἀναρχικοὺς. Αὐτὴ ἡ δευτέρη ὀργάνωση, μει- κτοῦ χαρακτήρα, βρῖσκεται σὲ κατάσταση διάλυσης ἀπὸ τότε ποῦ τὰ ἀναρχικὰ στοιχεῖα τῆς θέλησαν νὰ ἐνώσουν τὴν δράση τους μέ τὴν δική μας.

Αὐτὴ εἶναι ἡ δράση καὶ ἡ ἰδεολογικὴ δουλειά τῶν ἀναρχικῶν ἐρ- γατῶν στὴν Ἑλλάδα, ὅπου ἀριθμοῦμε συνιδεαίτες μέσ σὲ ὅλες σχε- δὸν τὶς πόλεις τοῦ κράτους.

Ἡ ἐλληνικὴ ἀναρχικὴ φιλοσοφία εἶναι φτωχὴ. Ἡ σύνταξη τοῦ "Ἐπὶ τὰ Πρόσω" καὶ ἡ ἀναρχικὴ βιβλιοθήκη τοῦ συντρ οφου Μαγγανᾶρα ἔχουν πάντως ἐκδώσει ὀρισμένα κείμενα, ὅπως τὸ Τί θέλουμε τοῦ Σεβαστιανοῦ Φῶρ, τὴν Ἀπόλυτη ἐλευθερία τοῦ ἀτόμου, τὴν Ἀθλιό- τητα καὶ ἐξουσία, τὸ Ἐπαναστατικὸ πνεῦμα καὶ τὸν Γάμο στὴν με- λοντικὴ κοινωνία τοῦ Π. Κροπότκιν, καθὼς καὶ τὴν Κοινωνία τῆς ἐ- παύριον τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ Ζᾶν Γκράβ.

Τὰ θέματα ποῦ ὑποβάλλουμε στὴν μελέτη τοῦ συνεδρίου εἶναι:

1) Ποιά είναι τὰ καλλίτερα μέσα διαφώτισης, κατά τήν ἐμπειρία τῶν τμημάτων.

2) Μὲ ποιές ἐπαναστατικές ομάδες θά μπορούσαν, ἐνδεχομένως, νά συνεργασθοῦν οἱ ἀναρχικοί;

3) Δέν θά ἦταν προτιμότερο καί πιό πρακτικό, ἂν ὅλες οἱ ομάδες μιᾶς ταυτόσημης ἰδεολογικῆς βάσης, πού τώρα συνυπάρχουν κάτω ἀπό τρεῖς ὀνομασίες " Ἀρμονιστές", " Ἀναρχιστές", κ.λ.π... διεξάγουν τήν ἰδεολογική τους δουλειά κάτω ἀπό τήν κοινή ὀνομασία " Ἀναρχικοί", μιᾶς καί ἡ λέξη αὐτή ἐκφράζει τό ἀντικείμενο τῆς δράσης μας;

Ὁ Σύνδεσμος Ἀναρχικῶν Ἐργαζόμενων τῆς Ἀθήνας δέν ἀναγνωρίζει στούς κόλπους του καμιᾶ διοίκηση, οἰκισθήποτε μορφῆς, κανέναν πρόεδρο, καμιᾶ ἐπιτροπεία. Ὅλα αὐτά θά ἦταν μιᾶ διακυβέρνηση, μιᾶ ἐξουσία. Ὅλα τὰ μέλη τοῦ Συνδέσμου μας πού βρίσκονται τώρα στήν πρωτεύουσα προσυπογράφουν αὐτήν τήν ἔκθεση:

Οἱ σύντροφοι Γ. Μαγγανάρας, Χ. Κουλουμπῆς, Λουίζα Σπάρταλη, Πάνος Τεροντής, Ἀνδρ. Παπαμαρτυροπούλος, Δ. Κουλανῆς, Δ. Καραμπήλιας, Γ. Παπανιᾶς, ΧΡ. Δέδελ, Μ. Καραγιαννόπουλος, Δρόσος Μεϊντάνης, Ν. Μωραΐτης".

Στά χρόνια πού ἀκολούθησαν ἔχουμε τήν δράση τοῦ Μαρίνου Ἀντύπα. Στή διάρκεια τῶν χρόνων 1990-1907* ἐκδίδει τήν ἔφημερίδα " Ἀνάστασις". Τόν ἴδιο χρόνο ἐνήργησε καί ἰδρύθηκε στήν Κεφαλονιά βιβλιοθήκη ὑπό τόν τίτλο " ἼΣΟΤΗΣ". Ἐτσι τό ἀναρχικό κίνημα βρίσκει νέο σφρῖγος στή Θεσσαλία μέσα ἀπ' τήν ἀγροτική ἐξέγερση στήν περιοχή αὐτή καί μέ τήν πρωτοβουλία τοῦ Μαρίνου Ἀντύπα καί ἄλλων ἀγωνιστῶν.

Ἐπάρχει ἐπίσης ἡ ομάδα ἀναρχικῶν τοῦ Βόλου πού ἀποτελεῖ ἤδη ἓνα βιομηχανικό καί προλεταριακό κέντρο.

Στήν ἔφημερίδα " Ἀνάστασις", ὁ Μαρῖνος Ἀντύπας παρέθεσε τό προγράμμα του. Στό Α' μέρος ζητοῦσε τήν παγκόσμια ἐλευθερία-ἰσότητα-ἀδελφότητα. Ἐτσι βρίσκουμε μεμιγμένους τόν κοινωνικό χριστιανισμό, τό σοσιαλισμό καί τόν ἀναρχισμό. Τό πρόγραμμα εἶναι ἐμπνευσμένο ἀπό ἰδεώδη σοσιαλιστικά, ἀντιεθνιστικά καί πανανθρώπινα.

Τό Β' μέρος τοῦ προγράμματος ζητάει τήν ἀνάπτυξη τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων προσφέροντας ἔτσι τήν ὀπτική ἑνός ρεφορμιστικοῦ σοσιαλισμοῦ. Τό Γ' μέρος ἔθετε τό ζήτημα τῶν μέσων δράσης. Ἀ-

γνοεῖ τὴν πάλη τῶν τάξεων καὶ προβάλλει τὴν "ἠθικὴ ἐπανάσταση", τὴν ἐκπαίδευση τοῦ λαοῦ μετὰ τὴν δημοσιογραφία, τὴν παιδεία, τὶς διαλέξεις καὶ τὸ πνεῦμα τῆς θυσίας σὰν τὰ κατ'ἀλληλα μέσα γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ προγράμματος.

Ὁ Μαρλίνος Ἀντύπας ὕστερα ἀπὸ μιὰ ἀδιάκοπη πνευματικὴ καὶ πολιτικὴ ἐργασία δολοφονήθηκε στίς 9 Μάρτη 1907, ἀπὸ τὸ Γέννη Κυριῆκο πού βρισκόνταν στὴν ὑπηρεσία τοῦ μεγάλου γαιοκτῆμονα Ἀριστείδη Μεταξῆ.

Στὰ χρόνια πού ἀκολούθησαν τὸ ρεῦμα τοῦ ἀναρχισμοῦ στὴν Ἑλλάδα βρισκεται σὲ ὑποχώρησι καὶ τείνει νὰ ἐξαφανιστεῖ ἀπὸ τὴν πολιτικὴ σκηνὴ τῆς χώρας.

Γύρω στὰ 1920 γνωρίζουμε γιὰ τὴν δράση μιᾶς ἀναρχοσυνδικαλιστικῆς ὁμάδας γύρω ἀπὸ τὸν Κ. Σπέρα. Αὐτὴ ἡ ὁμάδα, στὸ Β' συνέδριον τῆς Γενικῆς Συνομοσπονδίας Ἑργατῶν Ἑλλάδας, συγκρούστηκε μετὰ τὴν μεγάλη πλειοψηφία τῶν μελῶν καὶ ὁπαδῶν τοῦ Κ.Κ.Ε. Αὐτὸ τὸ συνέδριον ἀναγνώρισε τὸ Κομμουνιστικὸ Κόμμα σὰν τὸν μοναδικὸ πολιτικὸ ἐκπρόσωπο τῆς ἐργατικῆς τάξης. Ἐναντιὸν αὐτῆς τῆς ἀπόφασης μίλησε μετὰ πείσμα καὶ βιαστικότητα ὁ Σπέρας, ὁ ὁποῖος ὑποστήριξε τὴν αὐτονομία τοῦ συνδικαλιστικοῦ κινήματος καὶ μετὰ ἐπιμονὴν στάθηκε στοὺς κινδύνους πού ἀπειλοῦν τὴν ἐργατικὴ τάξη ἀπ' αὐτὴ τὴν οὐσιαστικὴν κηδεμονία της ἀπὸ τὸ Κ.Κ.Ε.

(Ἡ 1900-1907 καὶ ὄχι 1990-1907 πού ἀναφέρεται στὴν σελίδα 12)

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΑΝΑΡΧΙΑ

Ἄναρχια (ἀπό τό ἑλληνικό ἀν-, καί ἀρχή, ἀντίθετα ἀπό τήν ἐξουσία) εἶναι ἡ λέξη ποῦ δίδεται σέ μιά θεωρία ζωῆς καί συμπεριφορᾶς, ὑπό τήν ὅποια ἡ κοινωνία νοεῖται χωρίς κυβέρνηση. Ἡ ἀρμονία σέ μιά τέτοια κοινωνία (ἀναρχική), καταφέρνεται ὄχι μέ τήν ὑποταγή στόν νόμο ἢ μέ τήν ὑπακομή σέ ὀπιαδήποτε ἐξουσία, ἀλλά ἀπό τίς ἐλεύθερες συμφωνίες τῶν διάφορων ομάδων, ποῦ συγκροτοῦνται ἐλεύθερα γιά τήν ἀξιοποίηση τῆς ζωῆς στήν ἱκανοποίηση τῶν ἀναγκῶν καί ἐπιθυμιῶν κάθε ἀνθρωπίνου ὄντος.

Ἐπιπλέον μιά τέτοια κοινωνία δέν θά ἀντιπροσώπευε τίποτα τό ἀμεσᾶβλητο. Ἀντίθετα ἡ πάλη καί διαμάχη ἀντιλήψεων εἶναι εὐπρόσδεκτες, γιατί γνωρίζουμε ὅτι, ὅταν ἐκφράζονται μέ τήν ἀνάλογη κοινωνική καθαρότητα, εἶναι ἡ αἰτία τῆς μεγαλύτερης ἀνάπτυξης τῆς ἀνθρώπινης εὐφυΐας. Ἐξ ἄλλου εἶναι τεκμηριωμένο ἱστορικά ὅτι ἡ πολιτιστική ἀνάπτυξη ἀναζητᾷ πάντα νέες μορφές καί τομεῖς κοινωνικῆς δραστηριότητος γιά τήν ὅποια ἡ ἐλευθερία τῆς ἔκφρασης, ἡ πολυμέρεια καί ἡ συνεχῆς ἀλλαγὴ τῶν πραγμάτων εἶναι ζωτικά ἀναγκαῖες.

Ἡ ἀναρχία ἀρνεῖται τήν ὕπαρξη ἐξουσιαστῶν καί ἐξουσιαζομένων ποῦ ἐπιβάλλει τό σύστημα τῆς μισθωτῆς σκλαβιάς καί ζητᾷ νά ἐγκαταστήσει στούς κόλπους τῆς μιάς ἀρμονικῆς ἰσοροπία ὄχι ἐπιδιώκοντας τήν ὁμοιομορφία ἀλλά προσκαλώντας τούς ἀνθρώπους στήν αὐτοδιευθунσή τους. Ἡ παραγωγή τῶν ἀγαθῶν γιά τήν ἀναρχία νοεῖται μέ τήν ἐθελοντική, δημιουργική ἐργασία.

Ἡ ὕπαρξη τῆς ἀναρχίας σέ κοινωνική κατάσταση ἐπιδιώκει τήν πιό πλήρη ἀνάπτυξη τῆς ἀτομικότητος συνδυασμένη ὅμως μέ τήν καθαρότητα τοῦ σκοποῦ καί τῆ δύναμη τῆς θέλησης.

Τό κοινωνικό ἰδεῶδες ποῦ θέλει τόν ἄνθρωπο αὐτοδιευθυνόμενο ὄν, ἐνσαρκιώνεται κάτω ἀπό τά σκέλη τῆς ἀναρχικῆς θεώρησης τῶν πραγμάτων καί πῆρε πραγματικές διαστάσεις μόνο σέ περιόδους κοινωνικῶν ἐξεγέρσεων ὅπου οἱ ἐξεγερθέντες πίστεψαν ὅτι ἦταν τό πᾶν.

Ἡ ἀναρχία κορυφώνει τό μῖσος τῆς στόν κρατισμό. Κράτος εἶναι ἡ κοινωνική ἀφαίρεση, ἡ κοινωνική μειονότητα ποῦ καταταμαχίζει τῆ γῆ σέ ἐδαφικά καί κοινωνικά συμφέροντα. Ὅσο ὁ κρατισμός ἀνθεῖ τόσο οἱ συνθήκες γίνονται αἰσχρές γιά τήν ὕπαρξη τῆς ἀναρσάν κοινωνικῆς κατάστασης.

Ἡ ἀναρχικὴ θεώρηση τῶν πραγμάτων παρουσιάζει μιὰ σημαντικὴ ἰδιομορφία. Δέν ἐννοεῖ τὴν ὀλοκληρωμένη ἀτομικὴ προσωπικότητα στὴν μελλοντικὴ κοινωνία πού ὀραματίζεται ἀλλὰ πιστεύει ὅτι ἀπό τῶρα ὁ ἀναρχικός θά πρέπει νά ξεφύγει ἀπό τὰ μικροπρεπῆ ἀνθρώπινα πάθη καί νά αὐτοσυντονιστεῖ ἔτσι ὥστε ἡ ἀτομικὴ του ὑπόσταση νά συμβάλλει στὴν πραγμάτωση τῶν ἰδεῶν του. Ἐπόμενα λοιπόν ἡ ἀναρχία βιώνεται καθημερινά μέσα ἀπό πράξεις καί συναισθήματα ἀνθρώπων ἀναρχικῶν καί ὄχι ρομαντικῶν νοσταλγῶν κάποιας κατάστασης πού θά ἦταν ἰδανική.

Ἡ ἀναρχία σάν κοινωνικό μήνυμα δέν ὑπόσχεται νά προσφέρει τὴν ἐλευθερία (δῶρον ἄδωρο), ἀλλὰ ἔχει πάθος γιὰ τὴν ἐλευθερία.

Γιατὶ ἀναφερόμαστε στὴν ἱστορία

Ἀναφερόμαστε στὴν ἱστορία καί εἰδικότερα στὴν ἱστορία τῆς ἀναρχίας γιατί εἶναι αὐτό πού ἀγνοεῖται περισσότερο ἀπ' ὅλα.

Ἡ διαμόρφωση τῶν ἰδεῶν θέλουμε νά διακρίνεται μέσα ἀπ' τὴν κατάκτηση τῶν περασμένων γιατί μόνον ἔτσι οἱ ἰδέες αὐτές μποροῦν νά δώσουν τὴν προοπτικὴ.

Ἡ κριτικὴ γιὰ τοὺς ἀναρχικούς πού γίνεται μέσα στίς λαϊκὲς διαλέκτους ὅλων τῶν χωρῶν εἶναι ἀνάξιες λόγου. Κι' αὐτό γιατί ἀγνοοῦν τὴν ἱστορία τῆς ἀναρχίας, συνεπῶς καί τοὺς πόθους μας. Ὡστόσο εἶναι πεπεισμένοι ὅτι μιὰ κοινωνία δίχως κυβέρνηση εἶναι μοιραῖο νά παραδοθεῖ στὴν ἀταξία καί νά ταλαντεύεται ἀνάμεσα στὴν ἀχαλίνωτη κυριαρχία μερικῶν καί στὴν τυφλὴ ἐκδίκηση ἄλλων.

Ἡ ὑπαρξη αὐτῆς τῆς προκατάληψης ἐξηγεῖται διότι ὁ ἄνθρωπος ὅπως ὅλα τὰ ζωντανά ὄντα, προσαρμόζεται στίς συνθῆκες πού ζεῖ καί μεταβιβάζει κληρονομικά τίς ἀποκτημένες του συνήθειες. Ἐτσι ἔχοντας γεννηθεῖ καί ζήσει μέσα στὴν ὑποδούλωση, ὄντας ὁ ἀπόγονος μιᾶς μακρᾶς ἀλυσίδας σιλάβων, ὁ ἄνθρωπος, ὅταν ἄρχισε νά σκέπτεται κοινωνικά, πίστεψε ὅτι ἡ ὑποδούλωση (ἐξουσία) ἀποτελοῦσε μιὰ βασικὴ προϋπόθεση τῆς ζωῆς καί ἡ ἐλευθερία φαινόταν σ' αὐτόν ἀδύνατη. Ὁ ἐργάτης παρόμοια, ἀναγκασμένος γιὰ αἰῶνες νά ἐξαρτᾶται νά ἐργαστεῖ καί συνηθισμένος νά βλέπει τὴν ἴδια του τὴ ζωὴ στὴ διάθεση ἐκείνων πού κατέχουν τὴ γῆ καί τὸ κεφάλαιο, ἔχει καταλήξει νά πιστεύει πῶς τὸ ἀφεντικὸ τοῦ δίνει τροφή καί ρωτᾶ μέ ἀφέλεια πῶς θά'ταν δυνατό νά ζήσει, ἂν δέν εἶχε ἀπό πάνω του κανένα ἀφεντικὸ.

Ίστορία τῆς ἀναρχικῆς φιλοσοφίας

Ἀναρχικὲς ἰδέες μποροῦν νὰ ἀνακαλυφθοῦν σὲ κάθε σχεδὸν περίοδο τῆς γνωστῆς ἱστορίας. Τίς συναντοῦμε στὸν Κινέζο φιλόσοφο Λάο Τσέ στὸς μεταγενέστερους Ἕλληνες φιλοσόφους, τοὺς Ἡδονιστές, τοὺς Κυνικοὺς καὶ ἰδιαίτερα στὸν Ζήνωνα ποὺ ἱδρυσε τὴν Στωϊκὴ σχολή. Κατόπιν, ὡς τὰ 1800, πάντα ὑπῆρξαν ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι διατύπωσαν ἀπόψεις σχετικὲς μὲ αὐτές τῆς ἀναρχικῆς φιλοσοφίας ἀλλὰ δὲν εἶχε καταπιάστεϊ κανεὶς μὲ τὴν τεκμηρίωση τῆς ἀναρχικῆς θεώρησης.

Πρῶτος ὁ Οὐίλιαμ Γκόντγουϊν (1756-1836) συνειδητοποίησε πολὺ καθαρὰ πὼς ἡ αἰτία τῶν κοινωνικῶν κακῶν θὰ πρέπει ν' ἀναζητηθεῖ ὄχι στὴ μορφή τοῦ κράτους, ἀλλὰ σαυτὴν ἀκριβῶς τὴν ὑπαρξὺ του. Ἐπίσης ὁ Γάλλος Σάρλ Φουριέ (1772-1832) μὲ τὴν θεωρία γιὰ τὴν ἑλυστικὴ ἐργασία θὰ πρέπει ν' ἀναφερθεῖ γιὰ τίς συγκροτημένες ἀντιεξουσιαστικὲς ἰδέες.

Ἡ μεγαλύτερη ἐπίδραση πάνω στὴν ἀνάπτυξη τῆς ἀναρχικῆς θεωρίας ἦταν ἐκείνη ποὺ ἐξασκήθηκε ἀπὸ τὸν Πιέρ Ζοζέφ Προυντόν (1809-1865). Ἦταν ὁ πρῶτος ποὺ συνειδητοποίησε ξεκάθαρα τὴν αἰτία τῆς κοινωνικῆς ἀπροσαρμογῆς καὶ διέθετε ταυτόχρονα τὴν μεγαλύτερη ἱκανότητα δραματισμοῦ. Ὑπῆρξε ἀντίπαλος ὅλων τῶν τεχνικῶν κοινωνικῶν συστημάτων καὶ εἶδε στὴν κοινωνικὴ ἐξέλιξη τὴν αἰώνια τάση γιὰ τὴν δημιουργία νέων καὶ ἀνώτερων μορφῶν πνευματικῆς καὶ κοινωνικῆς ζωῆς. Ἦταν ἀκόμη πεπεισμένος ὅτι αὐτὴ ἡ ἐξέλιξη δὲν μποροῦσε νὰ δεσμευτεῖ ἀπὸ καμιά ἀφηρημένη, καθοριστικὴ φόρμουλα.

Ὁ Προυντόν συνειδητοποίησε τὴν φύση τοῦ ἐθνικισμοῦ καὶ ἀντιτάχθηκε μιλώντας γιὰ μιὰ κοινωνία ὁμοσπονδιακὴ, ὅπου οἱ ἐλεύθεροι κοινότητες ρυθμίζουν ἀπὸ μόνες τους ἢ σὲ συνεργασία μὲ ἄλλες τίς ἀνάγκες τους καὶ ἡ ἐλευθερία τοῦ ἀτόμου ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν ἐλευθερία τῶν ἄλλων, ὄχι μὲ τὸν περιορισμὸ τῆς ἀλλὰ μὲ τὴν ἐξασφάλιση καὶ τὴν ἐπιβεβαίωση τῆς. "Ὅσο πὶό ἐλεύθερο, πὶό δραστήριο καὶ ἀνεξάρτητο εἶναι τὸ ἄτομο, τόσο τὸ καλύτερο γιὰ τὴν κοινωνία" (Πιέρ Ζοζέφ Προυντόν).

Μιὰ μοναδικὴ ἔκφραση ἀντιεξουσιαστικῶν ἰδεῶν βρισκόμαστε στὸν Μάξ Στέρνερ (1806-1856). Στὸ χειρόγραφό του "Ὁ Μοναδικὸς καὶ ἡ ἰδιότητά του" στὸ ὁποῖο ἐκφράζει τίς ἀντιλήψεις του, ἀνιχνεύει τὴν ἐξάρτηση τοῦ ἀτόμου ἀπὸ τίς λεγόμενες ἀνώτερες, ἐξουσιαστικὲς δυνάμεις, μ' ὅλους τοὺς ὑπουλοὺς τρόπους ποὺ καταφέρεται.

Είναι το βιβλίο ενός συνειδητού εξεγερμένου που δεν τρέφει κανένα σεβασμό απέναντι σ' οποιαδήποτε εξουσία. Όσοσο ο Στίρνερ δεν άσκησε καμιά επίδραση στην ανάπτυξη του αναρχικού κινήματος.

Ο Μιχαήλ Μπακούνιν στήριξε τις ιδέες του πάνω-1814-1876- στις αντίληψεις του Προυτόν, αλλά προεκτάθηκε στον οικονομικό τομέα όταν μαζί με την δημοσπονδιακή πτέρυγα της Α' Διεθνούς υποστήριξε την συλλογική ιδιοκτησία της γης και όλων των άλλων παραγωγικών μέσων και ήθελε να περιορίσει το δικαίωμα της ατομικής ιδιοκτησίας, μόνον στο προϊόν της ατομικής εργασίας.

Υπήρξε έκφραστής της διεθνούς κοινωνικής επανάστασης ή όποια θα καταργούσε όλους τους θεσμούς της οικονομικής εκμετάλλευσης και πολιτικής εξουσίας που κάτω από το πρόσχημα της ήθικοποίησης και του εκπολιτισμού των ανθρώπων, που έχει μέχρι τώρα πάντοτε υποδουλώσει, εκμεταλλευτεί και καταστρέφει.

Ο Πέτρος Κροπότκιν (1842-1921) έκανε προσιτές τις ανακαλύψεις της σύγχρονης φυσικής επιστήμης για την ανάπτυξη μιας κοινωνιολογικής αντίληψης του αναρχισμού. Ο Κροπότκιν υποστήριξε πως κάτω από τον χειρότερο δεσποτισμό οι περισσότερες προσωπικές σχέσεις του ανθρώπου με συνανθρώπους του ρυθμίζονται από τα κοινωνικά έθιμα, την ελεύθερη συμφωνία και την αμοιβαία συνεργασία. Δίχως αυτά θάταν έντελώς αδύνατη ή κοινωνική ζωή. "Αν δεν συνέβαινε αυτό, ακόμα και ο πιο ισχυρός καταπιεστικός μηχανισμός κράτους δεν θα μπορούσε να διατηρήσει την κοινωνική τάξη για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα. Όμως, οι φυσικές μορφές αυτές συμπεριφοράς, που ξεπροβάλλουν μέσα απ' την εσωτερική φύση των ανθρώπων, συναντούν συνεχώς επεμβάσεις και ακρωτηριάζονται απ' τα αποτελέσματα της οικονομικής εκμετάλλευσης και της κυβερνητικής κηδεμονίας.

Θεωρούσε την επανάσταση σαν μια ειδική φάση της εξελικτικής διαδικασίας ή όποια εμφανίζεται κάθε φορά που οι νέες κοινωνικές φιλοδοξίες είναι τόσο περιορισμένες, ώστε να είναι αναγκασμένες να θρυματίσουν με βία το παλιό καβούκι.

Σε αντίθεση με τον Μουτουελλισμό του Προυτόν και τον Κολλεκτιβισμό του Μπακούνιν, ο Κροπότκιν υποστήριξε την συλλογική ιδιοκτησία όχι μόνον των μέσων παραγωγής αλλά και των προϊόντων της εργασίας, καθώς είχε την γνώμη ότι με ένα όρθολογικό προσανατολισμό των σύγχρονων μεθόδων εργασίας θα μπορούσε να γίνει δυνατή

ή εξασφάλιση μιᾶς σχετικῆς ἀφθονίας γιὰ κάθε ἀνθρώπινο ὄν.
Ὁ Ἀναρχοκομμονισμός πού πρὶν ἀπὸ τὸν Κροπότιν εἶχε ἤδη προω-
θηθεῖ ἀπὸ τοὺς Ζοζέφ Ντεζάν, Ἐλιζέ Ρεκλύ, Κάρλο Καφιέρο, βρῆκε
τὸν πιὸ λαμπρὸ ἐρμηνευτὴ του.

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ-ΑΝΑΡΧΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Ἡ προσπάθεια γιὰ τὴν δόμηση ἑνὸς ἐπαναστατικοῦ προγράμματος εἶ-
ναι ἐνταγμένη ἀπὸ τὴ " φύση της , στὴν προσπάθεια λειτουργίας τῶν
ἰδεῶν ἢ καλύτερα στὴν ἐμφάνιση νέων ἀξιῶν ἑνὸς δράματος: τὴν γενι-
κὴ ἀπελευθέρωση τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ κάθε καταναγκασμό. Βέβαια ἂν
εἶχαν εἰπωθεῖ τὰ πάντα δέν θά ὑπῆρχε πρόβλημα προγράμματος, ἀλ-
λά ὁ γενικὸς τωρινὸς διάλογος ἐπιβεβαιώνει ὅτι δέν ἔχουν εἰπω-
θεῖ τὰ πάντα, προβάλλοντας ἔτσι πιὸ ἐπιτακτικὰ τὴν ἰδέα τοῦ προ-
γράμματος, πού ἐπισφραγίζει τὸ: ΤΙ ΘΕΛΟΥΜΕ-ΤΙ ΒΙΜΑΣΤΕ-ΤΙ ΒΗΠΙΔΙΩ-
ΚΟΥΜΕ.

Ἡ δημιουργία ἀνατρεπτικῆς συνείδησης δέν ἔχει τὴν οὐσία της
στὴν "ἀνακάλυψη" ἀνατρεπτικῶν ἰδεῶν ἢ στὴν "ἀνακάλυψη" ἑνὸς
τεχνικοῦ σχεδίου γιὰ τὴν καταξίωσή της, ἀλλὰ τὸ πιὸ οὐσιαστικὸ
αὐτῆς τῆς δημιουργίας εἶναι ἡ συγκρότηση τῶν ἰδεῶν, τῶν ἐμπει-
ριῶν, τῶν βιωμάτων, τῆς ἱστορικότητας τῆς κίνησης τῆς ἐξέγερσης
ἀπὸ τότε μέχρι τώρα καὶ στὴ συνέχεια χωρὶς διαλλεῖματα καὶ ἀπο-
σπασματικές ἀγωνιστικές δυνάμεις.

Συγκρότηση σημαίνει συμπλέκω τὴν ἱστορικότητα μὲ τὴ τωρινὴ διά-
σταση καὶ τὴν πραγμάτωση τῆς ἐπιθυμίας μου. Δέν "ἀνακάλυφα" ἕναν
νέο ἑαυτό τώρα, ἀλλὰ συγκρότησα ἕναν ἑαυτό. Ἄλλως δέν θά ὑπῆρχε
ἡ ἔννοια βίωμα ζωῆς ἀλλὰ ἐφευρέσεις. Γνωρίζουμε ὅτι δέν ἔπεσαν
ὀρτύκια ἀπὸ τὸν οὐρανὸ, γνωρίζουμε ὅτι τίς ἰσπανικὲς κολλεκτι-
βες δέν τίς ἀνακάλυψε ὁ Ἑρρίκος Σλήμαν ἀλλὰ ἡ ἱστορία μας.
καὶ ἡ φαντασία μας γι' αὐτὸ πού ΘΕΛΟΥΜΕ. Θέλουμε καὶ τὸ λέμε.
Αὐτὴ εἶναι ἡ ρητὴ ὁμολογία τῶν στόχων μας. Αὐτὸ εἶναι τὸ πρό-
γραμμα.

Κάθε ἀνθρώπινη κοινωνία γιὰ νὰ σταθεῖ δημιούργησε στὴν καλύ-

τερη περίπτωση ή έπινοούσε σχέσεις, αξίες, σημασίες, νόμους, σύμβολα ακριβώς για να μπορεί να υπάρχει. Κάθε άτομο άπαιτούσε να λειτουργεί κοινωνικά και να είναι σε θέση να μην κινδυνεύει. Αυτό είχε σαν προπόθεση την δημιουργία έθιμων, κανόνων συμπεριφοράς που όλοι θα τηρούσαν. Έτσι το σύνολο των αξιών της κάθε κοινωνίας έκφραζε σε φεύτικο ή άληθινό επίπεδο την κατάσταση της κοινωνίας. Πάντα οι κρίσεις της κοινωνίας συνοδεύονταν με καινούργιες αξίες. Δεν μπορώ να ζήσω άλλο σε τούτη την κοινωνία σημαίνει: δεν μπορώ να λειτουργήσω κοινωνικά γιατί προβάλλω καινούργιες αξίες. Ποιές, Αυτό ακριβώς έρχόμαστε να άπαντήσουμε, έπικτείνοντας την άπάντηση και στο τι είμαστε.

Κάθε ανθρώπινη δραστηριότητα θέλει να ένωποιήσει την κοινωνία θέτοντας το διαχωρισμό στην άχρηστία. Έκείνο ακριβώς που ένώνει τις ανθρώπινες σχέσεις είναι ο κοινωνικός λόγος. Αυτό σημαίνει ότι ο κοινωνικός λόγος είναι το μόνο που μπορεί να ένώσει, να έναρμονίσει τις ανθρώπινες σχέσεις. Ποιός είναι ο κοινωνικός λόγος; Ακριβώς το πλαίσιο εκείνο που δεν μπορεί παρά να είναι αυτόνομο-όταν το λόγο τον όρίζουν οι άναρχικοί-μέ την έννοια ότι το αυτόνομο πλαίσιο κατοχυρώνει την έλευθερία μου, και για αυτό την έλευθερία του άλλου. Ο κάθε σύντροφός μου γνωρίζει πλέον ότι ή άμοιβαία μας συμφωνία θάνατι εκείνη που θά δίνει ζωή στη σχέση μας, στον τρόπο ζωής, στην κατοχύρωση της πολυδιάστατης άτομικότητας, ή καταγραφή της άμοιβαίας συμφωνίας είναι το πρόγραμμα και όχι μόνο αυτό.

Κι' άταν λέμε ότι ένώνει ή κατοχυρώνει ανθρώπινες σχέσεις σημαίνει αυτόματα το ίδιο και για τις ιδιότητες του ανθρώπινου φορέα. Θα άνοίγει δρόμους για έναρμόνιση έπιθυμιών, άναγκών, θα άνοίγει δρόμους για καινούργιες πρακτικές και καινούργιες ιδέες. Άλλως τι θάταν που θα κατοχύρωνε να δρω σαν αυτό που είμαι και όχι σαν ιδεολόγος; Πώς έξηγεΐτε την άφομοίωση του έλληνικού άναρχισμού από χίλιους δυό ιδεολογικοποιημένους τρόπους ζωής ή έκφρασης; Δεν είχε λόγο ο έλληνικός άναρχισμός, λόγο ανεξάρτητο και αυτόνομο. Δεν μās ειπε ποτέ τι είναι και τι θέλει, παρά τις σπασμωδικές προσπάθειες του Πεζοδρομίου του Έλευθεριακού Κομμουνισμού και του Μαύρου Ήλιου.

Πώς ο Ραβασόλ κινδύνεφε να κατηγορηθεί πρεζάκιας;

Πώς ο φιλοτομαρισμός και ή ιδιοτικοποίηση, το άτομικό προνόμιο,

ὁ ἀτομικός "τσαμπουκάς", κινδύνευσαν νά γίνουν ἰντιβιντουαλισμός ἢ ἀτομικός ἀναρχισμός;

Πῶς ὁ Ντουρούτι κινδύνεφε νά συληφθεῖ γιά διάρρηξη προσωπικῆς χρήσης;

Ὁ κίνδυνος θά παραμένει ἐνὸσω ὁποιαδήποτε ἐνεργειά μας δέν ἐντάσσεται στόν ἀγῶνα ζωῆς ἢ θαμᾶτου, στόν ἀγῶνα γιά ἀναρχία καί ζωή.

Τό ἀποσπασματικό, τό κατά διαλλείματα ἰδεολογικοποιεῖ. Ἐμεῖς ζητᾶμε τό ὅλον. Ἡ ὄλα ἢ τίποτα. Αὐτό ὄχι συνθηματολογικά ἀλλά συγκροτημένο μέσα ἀπό τήν ἐμπειρία μας ἀποφυγῆς κάθε ἰδεολογίας πού θά δεσμεύει μέ διάφορους ρόλους καί τρόπους ζωῆς. Ἐπειδή δέν εἴμαστε διατιθεμένοι νά παίζουμε ρόλους, ὑποδυόμενοι κάθε φορά τρόπους "ζωῆς", λέμε μέ σαφήνεια τί ΕΙΜΑΣΤΕ καί τί ΕΠΙΔΙΩΚΟΥΜΕ. Αὐτό εἶναι τό μεγαλεῖο τῶν ἀντεξουσιαστικῶν ἰδεῶν. Ὅ, τι εἶναι κάτι καί μάλιστα ἐναλλακτικό καί ὄχι πρόταση ἀφομοιώσιμη.

Μόνο συνολικά ἀντιμετωπίζουμε τήν παροῦσα βαρβαρότητα: στήν ἠθική, στίς ἀξίες, στίς σημασίες, στίς σχέσεις μας καί ὄχι ἀποσπασματικά φορώντας κάθε φορά καπέλο τήν κάθε διανοητική ἰδεολογία πού θέλει νά θεωρητικοποιήσει τίς ἀποσπασματικές ἐνεργειές μας. Αὐτό τό συνολικό θέλουμε νά καταγράψουμε δίνοντάς το στή δημοσιότητα. Αὐτό δέν εἶναι ἄλλο ἀπό τό πρόγραμμα πού θέλουμε νά δομήσουμε. Βέβαια δέν ἀγωνιζόμαστε γιά πρόγραμμα, ἀλλά γιά ζωή. Οἱ ἰδέες μας δέν εἶναι τό πρόγραμμα. Τό πρόγραμμα δέν εἶναι οἱ ἰδέες. Μὲ ἄλλα λόγια, τό πρόγραμμα δέν ἐμπεριέχει καί δέν θά μποροῦσε νά ἐμπεριέχει ὅλο μας τό εἶναι. Εἶναι ὁ μόχλος πού θά μᾶς "διευκολύνει ἢ θά μᾶς ἐπέφερε" τήν πραγματοποίηση τῶν ἰδεῶν μας. Ἄλλως οἱ ἰδέες θά ἔμειναν ἰδέες καί μᾶς θά μᾶς ἔτρωγε ἡ ἀρνούδα. ΘΕΛΟΥΜΕ ΤΙΣ ΙΔΕΕΣ ΓΙΑ ΧΡΗΣΗ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΟΧΙ ΓΙΑ ΣΥΣΩΡΕΥΣΗ ΓΝΩΣΕΩΝ.

Ὁ καθορισμός τῆς ΟΛΗΣ πρακτικῆς ἀπό τό πρόγραμμα, σημαίνει δικτατορία τοῦ προγράμματος ὅταν αὐτό εἶναι ἤδη θεσμιμένο. Τέτοιο πρόγραμμα ἔχουμε διδαχθεῖ ἱστορικά, ὅπου οἱ ἄνθρωποι ἦταν ἐκτελεστές ἐνός προγράμματος πού δέν "μιλοῦσε". Ὅταν ἡ πρακτική μπορεῖ νά δημιουργεῖ προγράμματα, μπορεῖ καί νά τά καταργεῖ. Γι' αὐτό τά ἀναρχικά προγράμματα ἔρχονταν καί παρέρχονταν, παρόλο πού οἱ ἰδέες ἔμειναν. Γι' αὐτό στήν πρώτη παράγραφο κάθε ἀναρχικοῦ προγράμματος φιγουράρει ἡ αὐτοαναίρεσή του. Τό πρόγραμμα αἵρεται ὅταν τό ἀποφασίσουν αὐτοί πού τό δημιούργησαν. Τό ξεπέραςμα τοῦ προγράμματος ταυτίζεται μέ τήν πραγμάτωσή του.

Τό μαρξιστικό πρόγραμμα τῆς Ἐρφούρτης καί τῆς Γκότα, σέ γερμανική ἔκδοση, καθώς καί τό πρόγραμμα τοῦ Λένιν, σέ ρωσική ἔκδοση, κατόρθωσαν καί τά δύο-τηρουμένων τῶν ἰδιαίτερων χαρακτηριστικῶν νά θέλουν νά ἐπιβάλλουν μιᾶ κοινῶνία τοῦ προγράμματος καί κατ' ἐπέκταση τοῦ σχεδίου, τῶν πλάνων τραβώντας τήν ἀνθρώπινη ὑπόσταση στά προκρούστεια κρεβάτια τῶν προγραμμάτων. Βέβαια δέν τό κατάφεραν γιατί εἶχαν ἀντιμέτωπο τό ἀνθρώπινο εἶδος, πού ὅσο κι ἂν ἰδεολογικοποιεῖται, ὅσο κι ἂν ἀποξενώνεται, ἔρχεται τό "ξάφνικό", τό "τυχαῖο" καί ἀποδιοργανώνει ὄχι μόνο τά προγράμματα ἀλλά καί τό μυαλό τῶν προγραμματιστῶν-μαρξιστῶν, λενινιστῶν.

Βέβαια ἂν τά προγράμματα ἀποξενώνουν, ἀλλοτριώνουν καί καταπιέζουν, αὐτό δέν εἶναι ἐπιχείρημα ἐναντίον τῶν προγραμμάτων "αὐτῶν καθ' αὐτῶν". Γιατί ἀπάντησαν στά ὡς ἄνω προγράμματα, τό πρόγραμμα τῶν ἔργατικῶν οὐγγρικῶν συμβουλίων, τῶν ἰσπανικῶν ἀναρχικῶν κολλεκτίβων, πού μόνο τή φαντασία μας νά ἐλευθερώσουμε, διαίσηθανόμαστε, τί μᾶς ἐγγυόνταν. Πρῶτα ἀπ' ὅλα μᾶς ἐγγυόνταν τό ξεπέρασμά τους, τήν ταύτισή τους μέ τήν πραγμάτωσή τους καί τήν ἄρση τους σάν τέτια.

Ὁ Ρῶσος Κάουτσκι, Λένιν, δήλωνε αὐτό πού καθόριζε τή φύση τοῦ προγράμματος του: "ἡ συνειδηση ἐπεμβαίνει ἀπ' ἔξω". Τό διαχωρισμένο του πρόγραμμα συνεπέστατο μέ τήν ὡς ἄνω λογική ἔλεγε: ὀργάνωση ἔργατῶν-ὀργάνωση ἐπαναστατῶν. Αὐτή ἡ διάσπαση καί ἡ διαχωρισμός τοῦ προγράμματος ἀναπαρήγαγε αὐτό πού ἤθελε νά γιρεμίσει. Ὀργάνωση συνειδητῶν-ὀργάνωση μισθωτῶν σιλάβων. Οἱ πρῶτοι ἀναλαμβάνουν τήν ἐπανάσταση. Ἀλλά γιατί; Ποιό ἀπό τά δυό προγράμματα ἔχει τό λόγο; Ξέραμε ἀπό τά πλίν-ὅπως ἐπιβεβαιώθηκε καί μετᾶ-ὅτι αὐτοῦ τοῦ εἴδους τό πρόγραμμα, ἐμπεριείχε τά κριτήρια γιά τήν εἴσοδο στό πλησιέστερο ψυχιατρεῖο ἢ στρατόπεδο.

Ὁ διαχωρισμός ἀποξένωσε τό πρόγραμμα τῶν μπολσεβίκων, τό ἔκανε ἀποστεωμένο τόσο ὥστε νά μήν προφητεύει οὔτε τήν Κροστάνδη, πού ζητοῦσε τό δικό της πρόγραμμα συνόλου, κοινοποιώντας το. Μ' ἓνα τέτιο πρόγραμμα (Κροστάνδη) συμφωνήσαμε καί συμφωνοῦμε. Πρόγραμμα συνόλου πού τά λέει ὅλα ρητά καί μέ σαφήνεια.

Γιατί γνωρίζουμε ὅτι "δέν ὑπάρχει δράση ἀνθρώπινη χωρίς συνειδηση". Γι' αὐτό δέν ἐπεμβαίνουμε ἀπό τά ἔξω. Γι' αὐτό ἡ μεθοδολογία μας συμπλέκει καί ἐνώνει ὅλες τίς ἀπαιτήσεις μας, σάν ἐργαζόμενοι ἢ μή, σάν ἀναρχικοί ἢ μή, κατοχυρόνοντας μέ τήν καταλυτική

δράση τοῦ προγράμματός μας αὐτό πού θέλουμε. Κατέργηση τοῦ Κράτους. Αὐτό ἦταν καί θᾶναι ἡ πρώτη μας θέληση.

Τό λενινιστικό πρόγραμμα ἔχει πρότυπο αὐτό πού ἀντιμετωπίζει (Κράτος), γι' αὐτό γίνεται ὅταν πραγματοποιεῖται τό ἀντιμέτωπο (Κράτος). Τό ἀναρχικό πρόγραμμα εἶναι ἀνεξάρτητο ἀπό τό ἀντιμέτωπο (Κράτος), γι' αὐτό καταργεῖται ὅταν πραγματοποιεῖται. Τό λενινιστικό πρόγραμμα ἐπεμβαίνει "ἀπό τά ἔξω". Κι' ὅταν λέμε "ἀπό τά ἔξω" δέν ἐννοοῦμε σέ "φυσικό ἐπίπεδο" ἀλλά σέ κοινωνικό. Ἡ δράση τῆς λενινιστικῆς ὀργάνωσης καθορίζεται ἀπό τήν ἐκτίμησιν ὅτι οἱ ἐργαζόμενοι δέν ἔχουν τήν ἐπαναστατική συνείδηση γιά νά ἀπελευθερωθοῦν. Αὐτό ἀκριβῶς σημαίνει "ἀπό τά ἔξω".

Ἐμεῖς οἱ ἀναρχικοί λέμε: ἡ ἀπελευθέρωση τῆς ἐργατικῆς τάξης εἶναι ἔργο ΔΙΚΟ ΤΗΣ. Ἡ δράσή μας εἶναι καταλύτης, πού ἐπιταχύνει αὐτή τή διαδικασία. Γι' αὐτό ἐξ' ἄλλου ἡ δράσή μας δέν εἶναι ἀποσπασματική ἀλλά συνολική. Αὐτό σημαίνει γιά μᾶς, ὅτι δέν δρᾶμε "ἀπό τά ἔξω". Γι' αὐτό ἡ ἵδρυση ἀναρχικῆς συνομοσπονδίας δέν σημαίνει "ἀπό τά ἔξω".

Τί ἀκριβῶς σημαίνει "ἀπό τά ἔξω" ἐπέμβαση τοῦ προγράμματος

Ὅταν λέμε συνήθως "ἀπό τά ἔξω" ἐπέμβαση, ἐννοοῦμε ὅτι δέν μπορεῖ νά ἀναχθεῖ σέ συνείδηση "ἀπό τά μέσα". Καί αὐτό τό "ἀπό τά ἔξω" (Καουτσκιική μέθοδος) εἶναι τό κόμμα. Τό κόμμα λοιπόν-τό ὁποιοδήποτε, γι' αὐτό καί τό λενινιστικό-συμπυκνώνει τή συνείδηση. Τό κόμμα εἶναι ἐκφραστής τῆς ἐπαναστατικῆς συνείδησης, τήν ὅποια θά τοποθετήσῃ στίς καρδιές τῶν "οἰκονομιστῶν" ἐργατῶν, προετοιμάζοντάς τους γι' αὐτό πού τό κόμμα σάν συνείδηση ἐπέλεξε. Γι' αὐτό βέβαια ἡ συγκέντρωση τῆς συνείδησης δέν γίνεται ἀπό τήν τάξιν, πού θά ἐπέμῃ ἡ συνείδηση, ἀλλά ἀπό τήν ἀντίθετή της, τήν ἀστική τάξιν. Μαρξιστικοί ὄμιλοι, σημαίνει ἐπεξεργασία ἀπό ἀστούς θεωρητικούς τῆς συνείδησης, ἐπέμβαση στίς μᾶζες καί λειτουργία μέ ἀπώτερο σκοπό τή δημιουργία τοῦ κόμματος. Τό κόμμα ἀσκεῖ διευθυντική λειτουργία στή συνείδηση ὀριοθετώντάς τιν σύμφωνα μέ τά συμφέροντα τοῦ κόμματος, αὐτοῦ καθ' ἑαυτοῦ. " Γι' αὐτό τό λόγο τό καθῆκον μας, τό καθῆκον τῆς σοσιαλιστικῆς δημοκρατίας, εἶναι νά ἀγωνιστοῦμε ἐμάντια στό αὐθόρμητο-γιά νά ἐπιβεβαιώσῃ ὅτι-τήν ταξική πολιτική συνείδηση μποροῦμε νά τήν φέρουμε στόν ἐργάτη μόνο ἀπό τά ἔξω". (Λένιν: Τί νά κάνουμε).

Ἐμεῖς βέβαια εἴμαστε ἐντελῶς ἀντίθετοι σ' αὐτή τή διαστροφική λενινιστική θεώρηση διότι εἴμαστε ἄνευ ὄρων μέ τό μέρος τῆς Κομμουνισ-

νας του Παρισιού 1871, όπου οι εργαζόμενοι χωρίς να έχουν την ανάγκη της συνειδήσης "από τὰ έξω", δημιούργησαν την Κομμούνα που για εκατοντάδες χρόνια θά μνημονεύεται από τους νοσταλγούς της ελευθερίας. Χωρίς κόμμα λοιπόν δημιούργησαν συνειδήση. Δέν την πήραν από έξω. Άλλά από μέσα αγαπητοί μου σύντροφοι. Είναι αυτό που ο Λένιν θέλει να πολεμήσει. Είναι τό ατύχητο της συνειδήσης, που τό πολέμησε πράγματι στά 1921 στην Κροστάνδη, όπου οι εργάτες παλεύουν ενάντια στη "συνειδήση" τους. "οχι. Παλεύουν ενάντια στο κράτος του κρατικού καπιταλισμού. Παλεύουν συνειδητά. Αυτή ή ως άνω μέθοδος είναι η κομματική μέθοδος προγράμματος που επέμβαίνει από τὰ έξω.

Τό αναρχικό πρόγραμμα ξεκινώντας από την έκτιμηση ότι κάθε ανθρώπινη πράξη είναι συνειδητή, πιστεύει ότι ή απελευθέρωση των εργαζομένων είναι δικό τους έργο. Έξ' όρισμού λοιπόν τό αναρχικό πρόγραμμα βρίσκεται "μέσα", δημιουργώντας τις καταλυτικές του επιδράσεις σαν μία τάση της συνειδήσης, σαν μία τάση σκέψης μέσα στο απελευθερωτικό κίνημα. Όταν λέμε "μέσα" δέν έννοοϋμε σέ "φυσικό επίπεδο" αλλά σέ επίπεδο λειτουργίας του προγράμματος και μεθοδολογίας.

Γι' αυτό λοιπόν δέν είναι δυνατόν ένα αναρχικό πρόγραμμα να διαχωρίσει και να διασπάσει την λειτουργία του, ούτε σέ ομάδες εργαζομένων, ούτε σέ ομάδες επαναστατών. Τό πρόγραμμα έχει χαρακτήρα συνολικό. Συνολικό μέ την έννοια της ένότητας του προγράμματος έναρμόνισμένο μέ τή συνοχή των αναρχικών ιδεών. Μία παράλειψη ενός στοιχείου του αναρχικού προγράμματος ίσως τό καταργεί σαν αναρχικό.

Σέ κάθε χώρο επέμβασης τό κεντρικό μας στοιχείο είναι ή ίδια ή αλήθεια του αναρχικού προγράμματος. ΚΑΤΩ Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΩΝ ΑΦΕΝΤΙΚΩΝ μέ την προοπτική της γενικευμένης αυτόδιεύθυνσης. Μόνο τότε σ' όλα τὰ επίπεδα μπορεί να λειτουργεί και να υπάρχει αναρχικό πρόγραμμα. Αυτή είναι ή "από τὰ μέσα" λειτουργία του αναρχικού προγράμματος, που χωρίς να διαχωρίζει και να διασπᾶ, νοσταλγεῖ την ένότητα και την έναρμόνιση των εργαζομένων μέ τρόπο ώστε να κατοχυρώνει την επιθυμία τους σαν αναρχικών εργαζομένων.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΡΓΑΤΩΝ-ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΩΝ "Η ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ

Χιλιάδες χιλιόμετρα διήνυσαν τὰ απομεινάρια της τροτσκιστικοκ...

νταφικῆς ἀσυναρτησίας ἀγωνιζόμενοι ἐνάντια στήν ἀνεργία.

-Τό Συμβούλιο ὑπουργῶν τῆς Ε.Ο.Κ συνήλθε ἐπανηλλειμένες φορές γιά νά ἀγωνιστεῖ ἐνάντια στήν ἀνεργία.

-Ὅλες οἱ μαρξιστικές ἀποχρώσεις ἀπό σοσιαλδημοκράτες ἕως κομμουνιστές (εὐρω-ἤ μή) κινητοποιοῦνται ἐνάντια στήν ἀνεργία.

ΚΟΙΝΟΣ Πόθος νά σταματήσει ἡ ἀνεργία.

Αὐτό ὀνομάζεται δικτατορία τοῦ μερικοῦ αἰτήματος καί γι' αὐτό φέ-
ραμε τά ὡς ἄνω παραδεγμάτα. Ἡ λογική τοῦ μερικοῦ αἰτήματος εἶναι
ἡ λογική τῆς λήθης τοῦ ὀλικοῦ. ὅταν τό ὀλικό πρόβλημα τῆς ἀπελευ-
θέρωσης συγχωνεύεται στό μερικό αἶτημα τῆς ἀνεργίας, ἐντός ἀπό τό
ὡς ἄνω ἀποτελεσμα (παράδειγμα), περικυκλώνεται, ἄφομοιώνεται καί
"ξεχνιέται" μέ τήν ἱστορική ἔννοια αὐτό πού θέλουμε. Ἡ ὀλική αἶ-
τηση. Αὐτό βέβαια δέν μᾶς τό διδάσκει μόνο ἡ ἱστορική ἐμπειρία
ἀλλά καί ἡ τωρινή καθημερινή πρακτική. Τό συμπέρασμα τῆς καθημε-
ρινῆς πρακτικῆς λέει: Ὁ ρόλος τοῦ μερικοῦ ἀναιρεῖ τό ὀλικό καί
ἀντιστρόφως. Λέμε ὁ ρόλος τοῦ μερικοῦ, γιατί μόνο "ρόλος" δύναται
νά νοῆθαι ὡς μερικός, ἄλλως ἐπικρατεῖ ἰδεολογική σχέση. Αὐτό σέ
κοινωνικό ἐπίπεδο μεταφράζεται μέ τήν ὑιοθέτηση ἑνός ρόλου καί
τήν διαιώνισή του μέσα ἀπό μερικές ἀπαιτήσεις πού ἐπιβεβαιώνουν
ἀπλά τήν διαιώνιση τοῦ ρόλου τοῦ μισθωτοῦ ἐργαζόμενου.

Ἡ ὀλική ἀπαίτηση εἶναι ἐνροποιητική διότι ἀπαρνεῖται αὐτό πού τό
μερικό θέλει νά διαιωνίσει. Ἐκσυγχρονισμός τοῦ Κράτους, ἀλλαγὴ
Κράτους ἢ ἀνατροπή; Γιά μᾶς ἡ ἀπάντηση εἶναι δεδομένη ἂν μᾶς τε-
θεῖ τό ἐρώτημα αὐτό.

Τό ἀναρχικό πρόγραμμα, γι' αὐτό ὀνομάζεται πρόγραμμα συνόλου. Δέν
σκοπεύει σέ κανένα διαχωρισμό ἵκανό νά διασπάσει τό ἀνθρώπινο γέ-
νος. Εἶναι συνόλου πρόγραμμα διότι αἶτημά του εἶναι ἡ ὀλική κατάρ-
γηση αὐτοῦ πού ὑπάρχει σάν "καθεστώς". Τό ἀναρχικό πρόγραμμα δέν
φαχουλεύει στά "θολά νερά" τοῦ ἀποτελέσματος, ἀλλά ἀποφασίζει νά
καταργήσει τό δημιουργό του. Γιά τοὺς ἀναρχικούς ἡ ἀνεργία καί τό
κεφάλαιο, ἡ σεξουαλική καί πολιτιστική καταπίεση, ἡ καταπίεση γυ-
ναικῶν, ἀνδρῶν, ἐργαζομένων βρίσκονται σέ μιᾶ ὀργανική διαρκῆ ἐνδ-
τητα. Οἱ ἀναρχικοὶ ὑπάρχουν γιά νά ποῦν: Γενικευμένη ὀλική ἀπελευ-
θέρωση τοῦ ἀνθρώπου.

Βέβαια εἶναι αὐτονόητο ἀπό τῆ στιγμή πού ὑπάρχουμε στό κοινωνικό
σχῆμα, ἡ ἐπέμβασή μας καί ἡ λειτουργικότητά μας σέ κάθε τι μερι-
κό, πού ὑφώνει λόγο, εἶναι δεδομένη. Ἄλλως δέν θά εἶχε νόημα ἡ

καταλυτική μας πρόθεση, να καταγγείλλουμε κοινοποιώντας· διαρκώς, ότι η μερική πραγμάτωση είναι αυτό που ο Σαλν Ζύστ αναφώνησε "Όποιος κάνει μισή επανάσταση είναι σά να σκάβει τό λάκκο του". Η αυτό που με μεγαλύτερη σαφήνεια δήλωσαν οι άναρχικοί στο Σικαγό "Συμμεριζόμαστε τους αγώνες για τό θωρο αλλά όπλιστείτε άδέλφια μου να καταργήσεται τήν τάξη που σās έκμεταλεύεται". Ούτε όργάνωση έργατών, ούτε όργάνωση επαναστατών, αλλά άναρχική συνομοσπονδία με πρόγραμμα συνολου. Να ποιά είναι η άπάντησή μας σε όποιαδήποτε σχήματα ίδεών που όνειροπολούν τήν καταπίεση άνθρώπου από άνθρωπο.

Δέν είναι δύσκολο να δοϋμε μερικές έπιπτώσεις που έπιφέρει η δικτατορία του μερικού αίτήματος. Η όργάνωση του μερικού αίτήματος έπιφέρει τήν όργάνωση του μερικού. Όργάνωση αυτών που αγωνίζονται μέσα σε δοσμένα και θεσμιμένα πλαίσια. Όπως θα έλεγε ένας μαρξιστής-λενινιστής όργάνωση έργατών η συνδικαλιστική όργάνωση. "Αν σήμερα κυτάξουμε όποιαδήποτε συνδικαλιστική όργάνωση, όποιες προθέσεις κι αν είχε, βλέπουμε τό πρόγραμμά της περικυκλωμένο από στρατηγικό αίτημα μερικό η άμυντικό. Διεκδίκηση και περιφρούρηση του μερικού. Αυτό σημαίνει άποδοχή και διαιώνιση του καθεστώτος, μέσα στο όποιο υπάρχει η όργάνωση έργατών.

Υπάρχει βέβαια και η φαρισαϊκή λενινιστική λογική που λέει: "η όργάνωση επαναστατών είναι εκείνη που θα ώθήσει και θα έπιτύχει τήν άπελευθέρωση του μερικού, άλλώνοντάς το με τό όλικό. Δηλαδή μεταβατικό πρόγραμμα, που σημαίνει σύνδεση μερικού και όλικού πράγμα που έρχεται να νομιμοποιήσει τή μαρξιστικολενινιστική λογική του κόμματος, ίκανού να συνδέσει μεταβατικά δύο πράγματα "άλλα". Είναι τολμηρό τό μαρξιστικολενινιστικό έγχείρημα, αλλά συνήθως όποιος κάθεται ανάμεσα σε δυό καρέκλες πέφτει κάτω. Αυτό είναι τό αποτέλεσμα του διαχωρισμού.

Τό άναρχικό πρόγραμμα, αποτέλεσμα τής γενικότερης άναρχικής θεώρησης έχει τίσ ρίζες του στο λόγο που υπάρχει. Να άνατρέψει τίσ κρατούσες σχέσεις και να ένώσει τό ανθρώπινο γένος.

Αυτό σημαίνει κατάργηση και άρνηση κάθε τι που θέλει τόν εργαζόμενο, εργαζόμενο για σήμερα και για αύριο. Σημαίνει πάλι καταγγελία του μερικού αίτήματος και άναγωγή του όλικού κυρρήσσοντας τήν κοινωνία δίχως κυβέρνηση.

Με τήν έλπίδα ότι θα ακολουθήσει γενικευμένος διάλογος, έντάσο-

νται οί παραπάνω σιέφεις καί γνῶμες σάν συμβολή στή δημιουργία μιᾶς Ἑλληνικῆς Ἀναρχικῆς Συνομοσπονδίας. "Ἐτοιμοί γιά διάλογο, χωρίς ὄρους καί ὅρια, θά ἐπανέλθουμε. -

ΟΡΓΑΝΩΣΗ

"Ἡ ὀργανωσιή που δεν είναι, στο κατω-κατω, παρα μόνο η πρακτικῆ συνεργασίας και της αλληλεγγύης, αποτελεί μια φυσική και απαραίτητη προϋπόθεση της κοινωνικής ζωής. Είναι ένα αναποφευκτό γεγονός που επιβάλλεται πάνω στον καθένα, τόσο πάνω στην ανθρωπινή κοινωνία γενικά, όσο και πάνω σ' οποιαδήποτε ομάδα ανθρώπων που εργαζονται για ένα κοινό σκοπό." **ΕΡΡΙΚΟ ΜΑΛΑΤΕΣΤΑ**

Ἡ ὀργανωσιή σαν θεσμός και σαν συγκεκριμένη μορφή κοινωνικών σχέσεων είναι μια θετική και δημιουργική απάντηση στις ανάγκες συνδεδεσῆς της ανθρωπίνης ζωής. Ἐχουμε όμως ὑπόφιν, ότι η σημερινή κοινωνία η κοινωνία της χυδαίας βίας και καταπίεσης, ἀντι να συνδέει την ανθρωπινή ζωή, την κατακερματίζει, την ακρωτηριάζει και την απομονώνει. Το πρόβλημα συνεπώς τίθεται στον τρόπο με τον οποίο θα διευρυνθεί και θα απελευθερωθεί "το πεδίο αναπνοῆς" της δημιουργικής ζωής, που τόσο επιτηδεῶα περιορίζει στο ελάχιστο η σχιζοφρενικῆς ἐπιβολή και κυριαρχία του κράτους.

Ἡ ἀπάντηση βρισκεται στην ίδια την ιστορία του επαναστατικού κινήματος, υποδυνυοντας ότι οι ὀργανωσεις των εξεγερμένων ήταν αυτές που αποτέλεσαν την κινήτηρια δύναμη για την δημιουργία αυτής της ιστορίας. Οι ὀργανωσεις αυτές ἀπέτελεσαν τους μοχλους της επαναστατικής κατευθύνσης. Ταυτόχρονα το διλλημα ἀναμεσα στην ὀργανωσιή και την μη-ὀργανωσιή τοποθετήθηκε στην πραγματικῆ-του βάση: ἐλευθεριακή, ἀντιεξουσιαστική ὀργανωσιή, ἢ ὀργανωσιή που να βασιζέσται στην κυριαρχία και στην ἱεραρχία;

Για τους ἀναρχικούς, η ἐξουσία σέ μια ὀργανωσιή, περα ἀπο το να είναι καταστρεπτική, παρασιτική και καταπιεστική, δεν είναι ἀπαραίτητη ἀλλα ἐνδεχομένη, και ότι η δυνατότητα ἀντιεξουσιαστικής ὀργανωσιῆς ὑπαρχει. ἔδω και τώρα, στο παρον κι ὀχι στο ὑποθετικό και ἀβεβαιο μέλλον.

Βεβαία, στους κολπους των αναρχικών ιδιαίτερα μετά την διάσπαση της Ιης Διεθνούς και την αποχώρησή-τους απ'αυτήν, διατυπώθηκαν δυο αντιλήψεις πάνω στο θέμα της οργάνωσης: άλλοι ήταν εναντίον της και άλλοι υπέρ αυτής, χωρίς όμως αυτό να σημαίνει ότι οι μὲν εχθρεύονταν και αντιμαχόνταν τους δε. Σ'αυτή την διαφωνία έβαλε τέλος, η ίδια η εξελικτική πορεία του αναρχικού κινήματος, που συμμετείχε ενεργά σ' όλα τα επαναστατικά κινήματα του 19ου και 20ου αιώνα, ριχνοντας το βάρος προς την πλευρά της οργάνωσης.

Η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ

Μιλώντας για αναγκαιότητα της οργάνωσης, ΕΝΝΟΟΥΜΕ:

I. Σαν άτομα που υποκείνται στην γενική οργάνωση της κοινωνίας, που στην συγκεκριμένη ιστορική στιγμή, οργάνωνει το φέμμα εναντίον στην αλήθεια, αντικαθιστά την αφομοίωση δια μέσου της βίας, με την βία της αφομοίωσης, ισχυροποιεί το κράτος για να διαμελίσει τις ανθρώπινες σχέσεις, κλεβει την ανθρώπινη δημιουργικότητα για να την πουλήσει σαν εμπόρευμα, μέσα από αναλόγους μηχανισμούς, διαιρεί τις ανθρώπινες ζωές για να τις ξανακάνει σαν εχθρικές, για όλους αυτούς τους λόγους, θέλουμε να αντιπαραθέσουμε σ'αυτή την βαρβαρή ταπεινώση την δικιά μας δυναμική, τους δικούς-μας ποθούς, τους δικούς-μας ορούς.

II. Για να υλοποιηθούν αυτοί οι οροί, θα πρέπει να υπάρχει εκείνο το "όπλο" που να μπορεί να διασφαλίζει τον καθένα χωριστά και όλους μαζί ταυτόχρονα, σαν διαμορφωτές αυτών των ορών, σαν άτομα, σαν συγκεκριμένες ιδιαιτεροτητες.

III. Θα πρέπει να υπάρχει εκείνος ο σχηματισμός που να συντονίζει τις δυνάμεις των μερών, που να ενημερώνει και να φέρνει σε επαφή αυτά τα μέρη, δίνοντας έτσι την δυνατότητα σε μια συλλογική διαμόρφωση του επαναστατικού σχεδίου, κάνοντας έτσι καταληπτό το γεγονός της ανθρώπινης αλληλεγγύης.

IV. Μια τέτια διαμορφωση να σημαίνει τον απεγκλωβισμό της ζωής από το περιθώριο, δηλαδή από την αναπαραγωγή της ιδεολογίας-του. Το περιθώριο και ο περιθωριακός τρόπος ζωής δεν είναι τίποτε άλλο παρά περιθωριακός τρόπος παραγωγής και κατανάλωσης εμπορευμάτων (γερκωτικά, μηχανές, σημάτα, φυσικά οι αναλόγες ιδεολογικές τροφές).

V. Η άρνηση ενός τέτοιου χώρου να σημαίνει την δυνατότητα δράσης

σ' όλα τα κοινωνικά επίπεδα και σ' όλους τους κοινωνικούς τομείς, σχιζοντας έτσι το παραπετάσμα της επιβεβλημένης κοινωνικής απομονώσης, για να δοθεί η δυνατότητα να διαμορφώσουμε την ιστορία μας, να γίνουμε οι δημιουργοί-της κι όχι οι ενατενίζοντες παθητικοί δεκτές-της.

Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ

Για να αρχίσει ένας εποικοδομητικός διάλογος, ικανός να σπασει το συμπαγές εμπόδιο της απραξίας, θα πρέπει να παρθούν υπ' όφιν εκείνες οι τακτικές και οι μέθοδοι, που συνηγορούν στην διατήρηση-της. Το δεδομένο της ιστορικής εμπειρίας μας διδάσκει πως το πρόβλημα της οργάνωσης θα παραμείνει αλυτό κι όλες οι συζητήσεις θα παραμείνουν κενές περιεχομένου, στο βαθμό που οι αναφορές γίνονται στο επίπεδο της αφηρημένης ζωής, με συνέπεια το κοινό οράμα να είναι κι αυτό αφηρημένο ΦΑΙΝΟΜΕΝΙΚΑ κοινό.

Αναμφίβολα οι αιτίες και οι αφορμές για να αντιτεθεί κανείς στο σημερινό σύστημα, που τείνει να καταλάβει με ολοκληρωτικούς τρόπους και μέσα, το σύνολο των ανθρωπίνων σχέσεων, με την ισχυροποίηση του κράτους και την προώθηση της ιδεολογίας-του, έχουν πληθύνει (οι αιτίες) και κάθε-τι μπορεί να γίνει σημείο εκκίνησης για μια τέτοια αντίθεση. Αναμφίβολα η οργάνωση των ατόμων, που θέλουν να ανατρεφούν την σημερινή πραγματικότητα, είναι η προϋπόθεση της ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ μιας αναλογής πρακτικής. ΑΛΛΑ αυτό δεν σημαίνει πως η οργάνωση είναι η προϋπόθεση και η αφετηρία για κάθε πρακτική. Μπορεί δηλαδή το οράμα της καθολικής κοινωνικής αναδόμησης να είναι κοινό, αλλά μια οργανωμένη κοινότητα δεν μπορεί να στηριχθεί στις γενικές ιδέες και στην αφηρημένη καλή θέληση, δεν μπορεί να στηριχθεί στις γενικότητες, στις κοριστολογίες και στις συνθηματολογίες. Αν γίνει κάτι τέτοιο, το μέλλον της οργάνωσης έχει ήδη χαραχθεί από συγγενικές μορφές του παρελθόντος. Δηλαδή ή θα διαλυθεί ή θα διατηρηθεί στη ζωή τεχνικά (θα υπάρχει για να υπάρχει).

Το δομικό στοιχείο που θεμελιώνει την ένωση και την καθίστα οργανική, είναι οι απαιτήσεις της ίδιας της ζωής, είναι η πρακτική στο σύνολο-της σαν απορροια συσσωρευμένων εμπειριών, είναι οι ζωτικές ανάγκες και επιθυμίες που αναβλίζουν από το παρόν της κάθε

υπαρξης χωριστα. Δεν είναι η οργανωση προϋποθεση της πρακτικης αλλα η πρακτικη προϋποθεση της οργανωσης. Δεν εχουμε δηλαδη να κανουμε με την οργανωση της ιδεας, αλλα με την οργανωση των πρακτικων-μας αναγκων που δινουν ουσια, περιεχομενο και κινηση στην ιδεα. Αυτες οι αναγκες, αυτες οι επιθυμιες, είναι που μας ωθουν για να οργανωθουμε, προκειμενου να γινει πιο αποτελεσματικη η πρακτικη-μας. Εκκινώντας μ' αυτο το δεδομενο και εχοντας κανει μια οσο το δυνατον σφαιρικη κριτικη σ' αυτο που υπαρχει και μεταβαλλεται, δημιουργουμε τους ορους εκεινους, που θα επιτρεφουν να πραγματοποιηθει το οραμα της παραπανω κριτικης. Με τετοιες προϋποθεσεις μπορουμε μεσα στην ενωση να ανακαλυψουμε, την φαντασια και την διορατικοτητα, τα μεσα και τους σκοπους που δεχομαστε η αποριπτουμε, τις προοπτικες που ανοιγονται, την μεθοδο και την τακτικη που θα ακολουθησουμε, τις αναγκαιότητες και τις δυνατοτητες του καθενα. Εχοντας κανει συνειδηση ολα αυτα και εχοντας ταυτοχρονα υπ' οφιν τις απεριοριστες δυνατοτητες που ξεδιπλωνονται μεσα σ' ενα τετοιο πλαισιο, είναι απλη διαπιστωση να πει κανεις οτι η συνοχη δεν μπορει να είναι πραγματικη και δημιουργικη, παρα μονο αν αυτη βασιζεται σε τετοιου ειδους συμφωνια.

ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

Ι) Στοιχος της αναρχικης οργανωσης

Εχουμε υπ' οφιν οτι:

α) Η καθημερινη ζωη διαμορφωνεται, επιρεαζεται, καθοριζεται, ενεργοποιηται, αφ' ενος μεν απο υποκειμενικους παραγοντες, αφ' ετερου απο κοινωνικους παραγοντες, απο το αμμεσο περιβαλλον, απο το τοπικο περιβαλλον, απο το εθνικο περιβαλλον, απο το διεθνες περιβαλλον. Είναι ιδεολογικος αυνανισμος του πνευματος καθε αναφορα που θεωρητικοποιει την απομονωση της προσωπικης ζωης, απ' αυτο το απεραντο πλαισιο αλληλοκαθορισμου, ετεροκαθορισμου και αυτοκαθορισμου.

Οι προσωπικες σχεσεις μπορει να υφιστανται "καλυτερευση", αλλα οσο αυτες θα υποκεινται στις αντιφατικες δομες της καπιταλιστικης κοινωνιας δεν θα παουν να είναι αντιφατικες. Οσο οι σχεσεις υποταγης παγκοσμιοποιουνται τοσο πιο απαραιτητη γινεται η γενικευμενη ριζικη λυση. Καθε προσωπικη κατακτηση στην καθημερινη ζωη ει-

νατ μερικη. Το να θελει να γινει καθολικη, σημαινει πως ηδη εκανε το πρωτο βημα για την ολοκληρωση-της.

β) Η αναρχικη οργανωση δεν λυνει ολα τα προβληματα και το εχει κανει συνειδητα αυτο, απλως τα διατυπωνει, τα αναλυει, τα κριτικα-ρει και μεθοδευει την παλη για την επιλυση-τους. Καμμια αναρχικη οργανωση δεν μπορει να ειναι απολυτη ως προς την μορφη και τον χαρακτηρα-της, σαν συγκεκριμενο οργανωτικο σχημα. Η μορφη και ο χαρακτηρας -της ειναι σχετικος, χωρις αυτο να σημαινει οτι κατα-πατουνται οι βασικες αρχες-της. Μια τετοια οργανωση ΔΕΝ ΕΠΙΔΙΩΚΕΙ να γινει το μοναδικο κεντρο καθορισμου του επαναστατη ή του επα-ναστατικου κινήματος ή και της επανάστασης ακομα. Είναι βεβαια πολος συσπειρωσης, αλλα για κεινους τους επαναστατες που αφ'ενος μεν ΤΗΝ ΕΠΙΔΕΓΟΥΝ συνειδητα κι ελευθερα, αφ'ετερου δε θεωρουν τον εαυτο-τους, οχι πρωτοπορια, αλλα στοιχειο ενος ενδεχομενου ή υπαρ-κτου επαναστατικου αναβρασμου.

Συνεπως:

Μια αναρχικη οργανωση, εχει σαν στοχο, να ενωσει ολες τις αναρχι-κες δυναμεις που ΜΠΟΡΕΙ να περιλαβει. Να ουσιαστικοποιησει την δραση και την παρεμβαση των αναρχικων, σ'ολους τους δυνατους το-μεις της κοινωνιας. Να προπαγανδισει και να διαδοσει την αναρχι-κη αντιληψη και το ελευθεριακο-της περιεχομενο, τοποθετωντας ε-τσι τον εαυτο-της σ'αυτο που πραγματικα πρεπει να ειναι: ενα ΟΡ-ΓΑΝΙΚΟ στοιχειο στην ιστορια του αναρχικου κινήματος. Τελος, να διαμορφωσει τους ορους εκεινους, που θα βοηθησουν στην επανοδο του κοινωνικου κινήματος (κι οχι απλως αναρχικου), που θα ανατρεφει την σημερινη πραγματικοτητα και που θα δωσει ενα οριστικο τελος και μια οριστικη απαντηση στο κρατος, στην εκμεταλευση και στην εξουσια.

2) Εσωτερικη δομη αναρχικης οργανωσης

Επειδη σαν αναρχικοι δεν θεωρουμε την εξουσια σαν προϋποθεση καθε οργανωσης, οπως δεν την θεωρουμε και προϋποθεση καθε κοινο-νιαις διατυπωνουμε ΜΙΑ αντιληψη κι οχι ΤΗΝ αντιληψη για την δο-μη μιας αναρχικης οργανωσης.

Η δομη-της κατ'αρχας δεν ειναι τιποτε αλλο, παρα η αντανταση των στοχων-της, γι'αυτο η οργανωση πρεπει να παρεχει ολες εκει-νες τις δυνατοτητες σε καθε ατομο (ή ομαδα), ωστε να μπορει να

αναπτύξει τον βαθμό της υπευθυνότητας του και της συνειδήτης του συμμετοχής, σ' όλες τις διαδικασίες. Η πρωτοβουλία είναι όχι μόνο πρωταρχικό αλλά αναφαίρετο δικαίωμα για κάθε άτομο. Αυτό το δικαίωμα βεβαίως δεν είναι μια αυθαίρετη δράση, αλλά μια δράση που βρίσκεται σε μια άμεση και πλήρη συμφωνία με την ελεύθερη και υπεύθυνη αποδοχή των ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ που αποτελούν την βάση της οργάνωσης.

Μια αναρχική οργάνωση δεν αναγνωρίζει προσωπική εξουσία και δεν αντιπροσωπεύεται (Σημ. Αντιπροσωπος σημαίνει κανω κατι **ΑΝΤΙ** των προσώπων

Εκπροσωπος σημαίνει κανω κατι **ΕΚ ΜΕΡΟΥΣ** των προσώπων)

Κι αυτό ισχύει τόσο για ένα άτομο όσο και για ένα μικροσυνολό. Μεσα στους κολπούς της το κεντρο των αποφάσεων είναι παντού η περιφέρεια πουθενά. Δεν νομοθετεί νομούς και δεν τους επιβάλλει γιατί δεν πιστεύει σε τίποτε το παγιωμένο και το αιώνιο. Το μόνο που είναι "παγιωμένο" γι' αυτήν, είναι η αρχή της ελευθερίας και της ισοτητας. Συντονίζει τις αποφάσεις, τις ανακοινώνει σε κάθε μέλος και τις υλοποιεί. Οι αποφάσεις αυτές είναι προϊόν άμεσης δημοκρατίας, που σημαίνει, καθένας έχει ίση δυνατότητα, χωρίς κανένα χρονικό περιορισμό, να εκφραστεί, να αναλύσει και να υποστηρίξει την άποψή του. Μ' αυτόν τον τρόπο εκφυλίζονται οι διαχωρισμοί, μειοψηφία-πλειοψηφία, ομιλούντες-ακουόντες, αποφασίζοντες-εκτελούντες. Στόχος της αναρχικής οργάνωσης είναι να διευρύνει την σκέψη και πρακτική των μελών της, μέσα από μια σφαιρική αντίληψη της πραγματικότητας. Μια αντίληψη, που αφ' ενός μεν θα είναι προϊόν μιας εσωτερικής συλλογικής διαδικασίας (συνελεύσεις) και αφ' ετέρου προϊόν της ενημέρωσης γι' αυτά που συμβαίνουν σ' άλλες περιοχές, όπου δρα άλλοι συντροφοί, και η ενημέρωση αυτή θα είναι δυνατή σε οποιον θέλει και οποτε θέλει. Η συνοχή της οργάνωσης, από την πλευρά την θεωρητική, είναι οπωσδήποτε, μια προϋπόθεση για να λειτουργεί αυτή ουσιαστικά. Γι' αυτό, είναι απαραίτητη η παρουσίαση των διαφόρων συγχρονων αναρχικών και ελευθεριακών ρευμάτων με την αναλογη ανάλυση και κριτική αυτών των ρευμάτων.

Η συνοχή όμως της οργάνωσης δεν είναι αυτοσκοπός. η αναρχική οργάνωση υπάρχει, όσο υπάρχουν λόγοι γι' αυτό και διαλύεται, όταν δεν εξυπηρετεί κανένα ωφέλιμο στόχο ή όταν νέες οργανωτικές

αντιληφείς κάνουν την εμφάνισή-τους, παραχωρώντας έτσι το παλιό οργανωτικό σχήμα την θέση-του σε ένα καινούργιο.

Μια συγκεκριμένη μορφή αναρχικής οργανώσης, είναι ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο γεγονός. Δεν είναι μια ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ είναι μια ΕΦΕΛΙΚΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ.

Τελος η αναρχική οργανώση είναι αυθόρμητη, τόσο στη γεννέση-της όσο και στην αναπτυξη-της. Βασική-της αρχή είναι, να την διαμορφώνουν τα μέλη-της κι όχι να τα διαμορφώνει και να τα καθορίζει αυτή, σαν ένας παραγοντας που εξυφώνεται παρα και εναντία-τους. Ο αυθόρμητισμος βεβαία δεν είναι, μια απλή παρορμηση, μια ανεξελεγκτή αναθυμίαση παθους και δράσης. Αυθόρμητη δράση είναι μια κοινωνικο-ιστορική, δημιουργική δραστηριότητα στην υψηλότερη-της εκφραση, την δραστηριότητα που έχει σκοπο την θεσμοθετηση της ιδίας της κοινωνίας. Είναι η δράση που έχει αμμεση σχέση με το παρελθον, τις συνθηκες, το περιβαλον.-

(Θα ακολουθησει και αλλο κειμενο με το ιδιο θεμα, -ΟΡΓΑΝΩΣΗ- το οποιο θα καταπιαστει συγκεκριμενα με την οργανωση της Ελληνικης Αναρχικης Συνομοσπονδίας).

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΑΝΑΡΧΙΚΩΝ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ/
ΑΝΑΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ-ΑΝΑΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ.

Στό πρώτο τεύχος τοῦ περιοδικοῦ εἶχαμε ἀναφερθεῖ, μέ τό ἄρθρο "Ἰδεολογία τῆς ἐκπαίδευσης", στό σχολικό θεσμό, ἐξετάζοντας τό ρόλο τοῦ μέσα στήν κοινωνία. Μέ τό ἄρθρο αὐτό βέβαια δέν τελειώσαμε, ἀλλά θέσαμε τουλάχιστον ὑπό συζήτηση τό σύστημα τῆς ἐκπαίδευσης. Οἱ ἀναφορές μας στό ρόλο τοῦ σχολικοῦ θεσμοῦ, στόν ὀρισμό τοῦ σχολεῖο, στήν ἔννοια τῆς μάθησης μέσα στή ζωή, στό "παιχνίδι" τῶν ρόλων ἔγιναν μέ σκοπό νά δηλώσουμε τόν ΑΧΡΕΙΑΣΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΘΕΣΜΟ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ.

Στόχος μας εἶτανε ἐπίσης νά καταδείξουμε ὅτι μέσα στήν ἱστορία τοῦ σχολικοῦ θεσμοῦ δέν εἴμαστε οἱ μόνοι πού τό ἀμφισβητοῦμε. Ἀναφέραμε ἔτσι δείγματα ἐναλλακτικῆς μορφῆς μάθησης καί ἔμπρακτες κατάρτησης ὀρισμένων βασικῶν προτύπων καί δομῶν τοῦ σχολικοῦ θεσμοῦ, δείγματα βέβαια πραγματοποιημένα κάτω ἀπό τοῦς γενικότερους περιορισμούς τοῦ καπιταλιστικοῦ συστήματος.

Στόχος ἐπίσης ἦταν νά καταδείξουμε δείγματα θετικοῦ ξεπεράσματος τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ θεσμοῦ μέσα ἀπό ἐναλλακτικές μορφές. Γι' αὐτό ἐξ' ἄλλου ὀνομάσαμε Προσπάθειες Ἀυτόνομιας αὐτές τίς μορφές, δεδομένου ὅτι ἡ αὐτονομία γιά μας δέν ὑφίσταται κανένα ἐξωτερικό περιορισμό, διότι προϋποθέτει τήν ΓΕΝΙΚΕΥΜΕΝΗ ΑΥΤΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗ.

Μέ σαφήνεια λοιπόν δηλώνουμε. Καί σέ ὁποιαδήποτε αὐτόνομη προσπάθεια μέσα στό σχολικό χῶρο καί γενικότερα στή καθημερινή μας ζωή, πού εἶναι ἐνταγμένη στήν θετική ἀρνηση ὅλων τῶν θεσμῶν τῆς ἐξουσίας καί στόν ἀγῶνα γιά τήν ἐγκαθίδρυση μιᾶς κοινωνίας δίχως κυβέρνηση. Μόνο ἔτσι δέν θά ὑπάρχει κίνδυνος ἀφομοίωσης τοῦ ἐναλλακτικοῦ, πού δυστυχῶς σέ πολλές χῶρες τό κράτος χρηματοδοτεῖ. διάφορα "ἐναλλακτικά", λές καί εἶναι δυνατόν τό κράτος νά χρηματοδοτήσει τήν ἐπανάσταση. Ἐτσι λοιπόν "Ἐπιστήμη μας εἶναι ἡ οὐτοπία, Πραγματικότητά μας ὁ "Ἔρως, Ἐπιθυμία μας ἡ Ἐπανάσταση."

Στό πλαίσιο λοιπόν τῆς ἀνατροπῆς τοῦ σχολεῖο, οἱ ἀναρχικοί δέν μένουν ἄφωνοι. Ὁ λόγος τους προσδιορίζεται ἀπό τή θέλησή τους νά ἀνατρέφουν τήν κοινωνία γι' αὐτό καί τό σχολεῖο. Γι' αὐτό λοιπόν ἡ πάλη τῶν ἀναρχικῶν μέ τό σχολεῖο εἶναι ἐνταγμένη στήν προοπτική τῆς Κοινωνικῆς Ἐπανάστασης. Αὐτό ἀκριβῶς ἐρχόμαστε νά δηλώσουμε.

ΤΙ ΕΠΙΔΙΩΚΟΥΜΕ στό σχολείο.

Κάθε ύπουργείο παιδείας, σ' όποιαδήποτε χώρα, καθορίζει τήν ύπαρξή του από τήν "έπιθυμία" νά βγάλει τή χώρα από τήν έκπαιδευτική κρλίση. Κάθε φορά λοιπόν παρουσιάζονται διάφορα νομοσχέδια καθυστερημένα ή έκσυγχρονισμένα, πού εφαρμόζονται, άποτυχαίνουν και αρχίζει πάλι ή ίδια διαδικασία. Όλο τό πολιτικό τσοῦρμο κάθε φορά προσδιορίζει τή φύση και τό χαρακτήρα τοῦ μαθητικοῦ κινήματος, βγάλλοντας τά άναγκαία συμπεράσματα και αίτήματα πάλης. Μετά από όλα αυτά τό καινούργιο νομοσχέδιο παίρνει ύπ' όφιν τίς προτάσεις τών ένδιαφερομένων, προτείνοντας τήν κοινή θέληση όλων. Μέ άλλα λόγια οί κάθε είδους πολιτικοί μηχανισμοί περιμένουν τό λόγο τής έξουσίας γιά νά άπαντήσουν.

Έκδημοκρατισμός, αλλαγή, έκσυγχρονισμός, προγραμματισμός, κδικινο σχολείο. Αυτές οί κούφιες φράσεις περικελούν τήν ούσία, δηλαδή τήν ΑΠΟΔΟΧΗ τοῦ θεσμοῦ τοῦ σχολείου. Από εκεί και πέρα οί διαφωνίες είναι σέ έπίπεδο δομής, χαρακτήρα, φύσης, χρώματος, ποσότητας κτιριακών εγκαταστάσεων κ.λ.π. Η λογική αυτή είναι βέβαια γνώριμη στοῦς άναρχικούς και τήν ονομάζουν-χωρίς ίσοπεδωτικές τάσεις- ΚΡΑΤΙΚΗ ΛΟΓΙΚΗ.

Οί άναρχικοί βέβαια δέν μπορούν νά περιμένουν τό λόγο τοῦ κράτους. Η ανεξαρτησία μας από τό κράτος είναι δοσμένη. Σέ μās έγκειται νά εφαρμόσουμε τήν ανεξαρτησία μας στήν μεθοδολογία τής κοινωνικής παρέμβασης. Ανεξαρτησία σημαίνει τήν εφαρμογή τών αρχών, σ' όποιαδήποτε θεσμό παρεμβαίνουμε. Αυτό σημαίνει ότι ή λογική μας προτείνει τίς θέσεις μας ανεξάρτητα από ούσιαστικοποίηση τοῦ σχολικοῦ θεσμοῦ. Γι' αυτό κάθε νομοσχέδιο πού προτείνετε από τό κράτος βρλίκεται ήδη άντιμέτωπο μέ τό σχέδιο άνατροπής τοῦ σχολείου από τοῦς άναρχικούς.

Έφ' όσον συγκρότηση τών άναρχικῶν σημαίνει τήν ένότητά τους γύρω από τήν θέληση γιά Γενικευμένη Αύτοδιεύθυνση, δέν μπορεί παρά νά σημαίνει τό ίδιο όταν βρλίσκονται άντιμέτωποι μέ τό σχολικό θεσμό.

ΝΑ ΛΟΙΠΟΝ, ΤΙ ΛΕΜΕ ΕΜΕΙΣ ΟΙ ΑΝΑΡΧΙΚΟΙ ΟΤΑΝ ΒΡΙΣΚΟΜΑΣΤΕ
ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΟΙ ΣΤΟ ΘΕΣΜΟ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ.

Σκοπός τοῦ σχολείου είναι ή έμπέδωση γνώσεων γιά τήν παραγωγή άνθρώπων πού θα έπανδρώσουν τό μηχανισμό τής κοινωνίας σέ όλα της τά έπίπεδα, παραγωγική διαδικασία, πνευματική έξουσία, στρα-

τιωτική κ.λ.π. Γι' αυτό ακριβώς τὸ λόγο, τὸ σχολεῖο εἶναι ἀντανάκλαση τοῦ ταξικοῦ χαρακτήρα τῆς κοινωνίας. Ὁ ταξικὸς πολιτισμὸς ἀξιώνει τὴν ἐπιλογή καὶ τὸ διαχωρισμὸ σὲ ἀφεντικά καὶ δούλους, σὲ καλοὺς καὶ κακοὺς. Ἡ ἐπιλογή τοῦ πολιτισμοῦ μας στηρίζεται στὴ προσφορά τοῦ καθενὸς στὸ σύστημα. Οἱ ἕννοιες καλὸς καὶ κακὸς, ἐκλαμβάνονται κάθε φορά ἀπὸ τὶς ἀνάγκες τῆς ταξικῆς κοινωνίας. Βασικὴ τῆς ὅμως ἐπιδίωξη εἶναι ὁ διαχωρισμὸς καὶ ἡ ἐπιλογή. Ὅποιος προσφέρει ἀμολβεται. Συγκεκριμένα φαίνεται πῶς ἀνάγλυφα στὶς σχολικὲς αἴθουσες. Ἡ περρισότερη ἐμπέδωση-ποῦ προϋποθέτει ἀτομικὴ δυσλακενῶν γνώσεων ἢ χρησιμῶν γιὰ τὸ σύστημα ἀνταλλάσσεται. Τὸ ἀνταλλακτικὸ νόμισμα αὐτῆς τῆς ἀτομικῆς δυσλας εἶναι ὁ ΒΑΘΜΟΣ.

Ὁ βαθμὸς ἔρχεται νὰ ἐπικυρώσει αὐτὸ πού σ' ὅλη τὴν κοινωνία συμβαίνει. Ἀνταλλαγή τοῦ κόστους τῆς παρεχόμενης ὑπηρεσίας-στὴ περιπτώσή μας μάθηση-μέ κάποιο ἀντίτιμο-στὴ περιπτώσή μας βαθμὸ-ἀνάλογα βέβαια μέ τὸ κόστος ποῦ σπατάλησες γι' αὐτό. Γι' αὐτό ὁ βαθμὸς δέν εἶναι πάντα "καλῶς". Γενίκευση λοιπὸν τοῦ διαχωρισμοῦ καὶ στὴ βαθμολογία(κακῶς-μετρίως-καλῶς-λίαν καλῶς). Αὐτὸ ἀρχίζει ἀπὸ τότε πού νοιώθουμε τὸν ἑαυτὸ μας μέχρι πού τελειώνουμε τὸ σχολεῖο(Δημοτικὸ-Γυμνάσιο). Βέβαια ὁ βαθμὸς εἶναι πρόφαση τῆς ἐπιλογῆς καὶ διαλογῆς ποῦ γίνεται. Ἡ ἐντατικοποίηση, ἐκφρασμένη μέ τὶς ἐξετάσεις, ἔρχεται νὰ κάνει ἔγκυρο καὶ στὸ γραπτὸ λόγο αὐτὸ πού ὅλη τὴ χρονιά συμβαίνει.

Ἐμεῖς, οἱ ἀναρχικοί, δέν δίνουμε σὲ κανέναν τὸ δικαίωμα νὰ διαλέγει καὶ νὰ ἐπιλέγει ἀνθρώπους. Ἡ ἀνθρώπινη ζωὴ δέν εἶναι οὔτε ἐμπόρευμα γιὰ νὰ κοστίζει βαθμοὺς οὔτε εἶναι ἐκτεθειμένη σὲ χρησιμότητες ἔξω ἀπὸ τὴ χρήση τῆς ζωῆς.

Γιὰ μᾶς ἡ αὐτοδιεύθυνση τῆς ζωῆς καὶ ὁ αὐτοκαθορισμὸς τῆς ἀποτελοῦν πάγιες ἀρχές. Καθένας μπορεῖ, ἔστω καὶ σήμερα, νὰ διαλέγει τὸ δρόμὸ του, χωρὶς ἐξωτερικοὺς καταναγκασμοὺς καὶ ἐξευτελισμοὺς.

Νὰ γιατί λέμε:

1)ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΩΝ ΒΑΘΜΩΝ

2)ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΚΑΘΕ ΜΟΡΦΗΣ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

3)ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΑΠΟ ΧΡΟΝΙΑ ΣΕ ΧΡΟΝΙΑ.

"Ἄς μὴ μᾶς παραπλανοῦν οἱ διακηρύξεις τῶν εἰδικῶν τῶν ἐξουσίας γιὰ ἐκσυγχρονισμό τοῦ ἐξεταστικοῦ συστήματος. Ξέρουμε, πῶς δέν πρόκειται γιὰ τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὸν ἐκσυγχρονισμό καὶ τὴν βελτίωση τῆς καταπίεσης.

Ἡ λειτουργία τοῦ σχολείου ἐκτός ἀπὸ τὴν ἐμπέδωση κατευθυνόμενων γνώσεων, θέλει νὰ ἐμπεδώσει διάφορους κοινωνικούς ρόλους. Ἡ ἐμπέδωση αὐτῶν τῶν κοινωνικῶν ρόλων εἶναι προϊόν τῶν κοινωνικῶν σχέσεων ποῦ ἐπικρατοῦν στὴ μικροκοινωνία τοῦ σχολείου. Οἱ ρόλοι αὐτοὶ ἔχουν τὴν ἐννοια τῆς ἀφαίρεσης τοῦ ζωντανοῦ ἀνθρώπινου στοιχείου καὶ τὴν λειτουργία τῶν πρότυπων χαρακτηροδομῶν. Ὁ ρόλος τοῦ ἀριστοῦ μαθητῆ ἐκλαμβάνεται ἀφαιρόντας τὴν ἀνθρώπινη ὑπόσταση ποῦ κρύβεται πίσω του. Ἐδῶ ἀκριβῶς πλασσάρεται ἡ ἐννοια τοῦ ἀνταγωνισμοῦ. Ἡ βαρβαρότητα καὶ ὁ ἀνταγωνισμὸς εἶναι οἱ προϋποθέσεις τοῦ διαχωρισμοῦ τῶν ἀνθρώπων.

Ὁ οὐσιαστικότερος ρόλος ποῦ ἐπιβάλλει ἡ σημερινὴ κοινωνία εἶναι ὁ ρόλος τοῦ παθητικοῦ δέκτη. Στὴν περίπτωσή μας αὐτὸ τὸ ἀναλαμβάνει ἡ μαθητικὴ ιδιότητα. Νὰ ἀκούει καὶ νὰ συσσωρεύει γνώσεις δοσμένες ἀπὸ μηχανισμοὺς ἔξω ἀπ' αὐτόν.

Ἄλλο στοιχεῖο αὐτοῦ τοῦ ρόλου εἶναι ἡ ἐπαναλειψτική λειτουργία σὰν μαθητῆς. Ἡ καθημερινὴ παρουσία στὶς σχολικὲς αἴθουσες καὶ ἡ πολὺωρη παραμονὴ σ' αὐτές. Συνδυασμένη ἡ καθημερινὴ παρουσία μὲ τὸ φόβο τῆς ἐξέτασης, τῆς βαθμολογίας δημιουργοῦν μιὰ ἀπάνθρωπη στάση ζωῆς, ἀγχους καὶ συνεχοῦς ἀδιεξόδου.

Αὐτοὶ ποῦ θέλουν τὸν μαθητῆ φοβισμένο, ἀγχωτικό, "χαμένο" καὶ διαχωρισμένο ἔχουν θεσμοποιήσει τὴν ὑποχρεωτικὴν παρουσία καὶ μέγιστα ὄριο ἀπουσιῶν. Γνωρίζουν βέβαια οἱ νομοθέτες ὅτι μιᾶς μέρας "κοπάννα", ἰσοδυναμεῖ μὲ μιὰ μέρα ἀπόλαυσης. Γνωρίζουν τὸν καταναγκασμὸ τοῦ σχολείου γι' αὐτὸ καὶ θεσμοποίησαν τὴν ὑποχρεωτικὴν παρουσία καὶ τὸ ὄριο ἀπουσιῶν.

Ἐπειδὴ οἱ ἀναρχικοὶ δραματίζονται μιὰ κοινωνία ὅπου θανατῶνεται κάθε νεκρὸ στοιχεῖο τοῦ ἀνθρώπου, ἐπειδὴ θέλουμε τὸ ἀνθρώπινο γένος ἐνωμένο, ἐπειδὴ ἡ ἀναδύπλωσις τοῦ ζωντανοῦ καὶ ἡ γεύσις τοῦ ἀνοικτοῦ δέν μᾶς ἐπιτρέπει νὰ ξαναγυρῶσουμε στὶς μίζερες ιδιότητες καὶ ρόλους τοῦ μαθητῆ καὶ ἐπειδὴ, ἐπίσης, πιστεύουμε στὴν χωρὶς ὄρια ἀπόλαυσις τῆς ζωῆς, γι' αὐτὸ προτείνουμε:

3) ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΥΣΙΩΝ

4) ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Ἡ ὁμακὴ λειτουργία τοῦ σχολείου δέν στηρίζεται μόνο στὴν ἀποδοχὴ τῶν ρόλων, δηλαδὴ στὴ συναίνεση τῶν ἀνθρώπων ποῦ συμμετέχουν, ἀλλὰ στὴν βία καὶ στὸ καταναγκασμὸ ποῦ ἐπικυρῶνεται μὲ νόμους καὶ

και ὄρους συμμετοχῆς.

Ἡ βία αὐτῆ ἐκφράζεται μέ ἕνα πλαίσιο κανόνων συμπεριφορᾶς γιά τήν ἐπιβολή τῆς ΤΑΞΗΣ. Αὐτό στό σχολεῖο, πλασσάρεται μέ τήν ἔννοια "καθημιοντα και ὑποχρεώσεις τοῦ μαθητῆ". Ὁ κάθε φορά "Δωδεκάλογος τοῦ μαθητῆ" δέν εἶναι τίποτε ἄλλο ἀπό κανονισμούς πού δειχνουν, τήν ἠθική και τίς ιδέες αὐτῶν πού τοὺς δημιούργησαν. Φανερό βέβαια εἶναι ὅτι οἱ κανονισμοί δέν στηρίζονται στήν ἀμοιβαία συμφωνία τῶν μαθητῶν, ἀλλά ἔρχονται ἀπ' ἔξω-ὑπουργεῖο παιδείας-και ἐπιβάλλονται. Οἱ κανονισμοί ὑπάρχουν γιά νά τιμωροῦν αὐτούς, πού γιά διάφορους λόγους παρεκκλίνουν.

Αὐτό πού στήν κοινωνία εἶναι γνωστό σά φόβος καταστολῆς πλαισιωμένος ἀπό φυλακές, ἀστυνόμους και στρατό, στό σχολεῖο διοχετεύεται μέ τήν τιμωρία. Διαγωγή, ἀποβολή-μερική ἢ ὀλική-, νά μερικές ἐπιπτώσεις παρέκλισης τῶν κανονισμῶν. Σκοπός τοῦ φόβου πού πλασσάρεται μ' αὐτόν τό τρόπο εἶναι ἡ ἐνσωμάτωση και χειραγώγηση τῶν μαθητῶν, προετοιμάζοντάς τους γιά τήν κοινωνία τῆς ἱεραρχίας και ὑποτέλειας.

Αὐτή εἶναι ἡ γενικότερη λογική τῆς ἐξουσίας. Τώρα εἰδικότερα ἀνά κίρους παρουσιάζονται διάφορα "προοδευτικά" νομοσχέδια, ἐπειδή φθερόνται οἱ παλαιότερες μορφές καταστολῆς. Ἐκσυγχρονισμός στό σύστημα τιμωρίας σημαίνει ἀλλαγὴ στόν τρόπο καταστολῆς και ὄχι κατάργηση τῆς καταστολῆς.

Κλασσικό παράδειγμα εἶναι τὰ πρόσφατα πειθαρχικά συμβούλια, στὰ ὁποῖα ἀπεικονίζεται τέλεια ὁ τρόπος λειτουργίας τῶν δικαστηρίων. Ὁ "κακός" μαθητῆς στή μέση και γύρω του οἱ καθηγητές. Τό γελοῖο στήν ὑπόθεση εἶναι ὅτι παίρνει μέρος τό προεδρεῖο τοῦ Ἰ5μελους τό ὁποῖο "ἀντιπροσωπεύει τοὺς μαθητές". Τό γελοῖο τελικά εἶναι ὅτι ἡ συμμετοχή τῶν μαθητῶν σ' αὐτά τὰ δικαστήρια εἶναι τυπική. Σκοπός κάθε ἐξουσίας, γι' αὐτό και τοῦ σχολείου, εἶναι ἡ ἐνοχοποίηση καθενός πού ἀρχίζει νά ἀμφισβητεῖ μέ τόν ἕνα ἢ τόν ἄλλο τρόπο αὐτό πού συμβάλει στό σχολεῖο. Σκοπός κάθε ἐξουσίας εἶναι ἡ ἀποδοχή τῆς τιμωρίας ἀπ' αὐτούς πού ἡ διαμαρτυρία τους ἐνοχλεῖ τήν ΤΑΞΗ.

Δέν μᾶς ξεγελᾶνε τὰ χρυσωμένα χάπια τῆς καταστολῆς. Οὔτε εἴμαστε διατεθειμένοι, νά δικαζόμαστε μέ ὄρους και νόμους πού ἐμεῖς δέν δημιουργήσαμε.

Στόχος είναι μία κοινωνία αυτόνομη, όπου η δημιουργία "νόμων" θα είναι δική μας υπόθεση. Όπου η έναρμόνιση της κοινωνίας θα στηρίζεται στην άμοιβαία συμφωνία των ανθρώπων, κατοχυρώνοντας τό κάθε ξεχωριστό άτομο.

Αρνούμαστε να πάρουμε στα χέρια μας την καταστολή των εαυτών μας.

Αρνούμαστε να γίνουμε "κατηγορούμενοι" και "κατηγοροί" σε προκατασκευασμένους κανονισμούς και έπειδή αυτό που κατοχυρώνει και έναρμονίζει τους ανθρώπους είναι ο ίδιος ο λόγος γι' αυτό ΑΠΛΑΤΟΥΜΕ:

5) Τήν κατάργηση κάθε διατάγματος και κανονισμού που άποσκοπεϊ στην ταπείνωση, τόν καταναγκασμό και τήν ίσοπέδωση.

6) Τήν κατάργηση διατάξεων περί διαγωγής και άποβολών που σκοπό έχουν τήν καταστολή όσων άμφισβητοῦν τή μιζέρια τής σχολικής πραγματικότητας.

Η συγκρότηση αυτών που ζητάμε ένώνεται με τις γενικότερες έπιδιώξεις, οι όποιες συνοψίζονται στην κατάργηση του κράτους και τήν έγκαθίδρυση τής κοινωνίας δίχως κυβέρνηση. Μόνο έτσι θα μπορέσουμε να κατανοήσουμε τις τωρινές μας άπαιτήσεις σαν άναρχικοί άντιμέτωποι με τό σχολείο. Γι' αυτό η κατάκτηση όρισμένων θέσεων μέσα στο σχολείο θα δώσει ύλική πρόσβαση στις ιδέες μας και θα δημιουργήσει προϋποθέσεις λειτουργίας των άναρχικών ιδεών. Τότε μόνο θα μπορούμε να λέμε ότι θίξαμε συνολικά τό θεσμό του σχολείου. Αυτό σημαίνει άρνηση να περιθωριοποιηθοῦμε. Η κοινωνική μας παρέμβαση προϋποθέτει τή διεύρυνση τής έλευθερίας σ' όλα τά έπιπεδα.

Όταν λοιπόν στόχος του σχολείου είναι η μονόπλευρη πληροφορόρηση για τό τί συμβάλνει στην κοινωνία, έμεϊς άμέσως άπαντάμε:

7) Έλεύθερη διακίνηση των ιδεών μέσα στο σχολείο.

8) Τή έλεύθερη πληροφορόρηση για όποιοδήποτε θέμα και με όποιοδήποτε τρόπο.

9) Τή διοργάνωση συγκεντρώσεων με όποιοδήποτε θέμα.

Λέμε πιδ πάνω ότι ο στόχος τής Γενικευμένης Αυτόδιεύθυνσης είναι αυτός που ένοποιεί τά αίτήματά μας. Συγχρόνως όμως αυτός ο στόχος άπαντά στα έραρχικά πρότυπα τής κοινωνίας.

Η έδω και τώρα λειτουργία αυτού του στόχου είναι άφ' ένός μέν άπάντηση σε κάθε δομή των θεσμών τής έξουσίας, άφ' έτέρου δέ συμβολή στη συγκρότηση μιās τακτικής μεθόδου για τήν πραγμάτωση των

ἐπιθυμιῶν μας. Γι' αὐτό κυρίαρχη τακτική μας εἶναι ἡ ἐφαρμογή σέ κάθε βῆμα τῆς Γενικευμένης Αὐτοδιεύθυνσης. Πά γι' αὐτό λέμε ὅτι ἡ πάλῃ μας διέπεται ἀπό τὴν ἀνεξάρτητη λογική τῶν ἰδεῶν μας.

Πρόσφατα παρουσιάστηκε ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖο παιδείας ὁ κανονισμὸς τῶν μαθητικῶν κοινοτήτων. Διαισθανθήκαμε ὅτι οἱ μαθητικὲς κοινότητες θά'ταν προσανατολισμένες στὶς ἐπιλογές τοῦ ὑπουργείου. Ἡ ἀδιαφορία τῶν μαθητῶν γι' αὐτές εἶναι δικαιολογημένες διότι οἱ μαθητές δέν εἶναι διατιθεμένοι νά σκουπίζουν σκάλες, νά φτιάχνουν τὰ σπασμένα τζάμια, νά φυτεύουν δένδρα, νά διοργανώνουν ἐκδρομές, νά μοιράζουν τὸ περιοδικό τοῦ ὑπουργείου, νά κάνουν ἐράνους γιὰ τὸν Ἐρυθρὸ Σταυρὸ, νά συμμετέχουν σέ "ἐγκριμένες" πολιτιστικὲς ἐκδηλώσεις, νά "συνδικαλιζονται" παρουσία τοῦ καθηγητῆ.

Βέβαια δέν χρειάζεται μὰ ἀναφέρουμε τὴν ἱεραρχικὴ δομὴ τῶν μαθητικῶν κοινοτήτων ποὺ κορυφώνεται σ' ἓνα 15μελές συμβούλιο.

Στὰ κατασκευάσματα αὐτά, μαθητικὲς κοινότητες, ἐμεῖς τί ἐρχόμαστε νά ἀπαντήσουμε;

Ἐδῶ βέβαια χωρὶς χρονοτριβή, ἐμεῖς ἐφαρμόζουμε τὸ αἶτημα τῆς Γενικευμένης Αὐτοδιεύθυνσης, ποὺ σημαίνει:

α) Κάθε ἐξουσία ἀνήκει στὴ γενική συνέλευση, μέ τὴν ἔννοια τῆς κατάργησης κάθε θεσμοθετημένης ἐξουσιαστικῆς σχέσης.

β) Συμμετοχὴ ὅλων γιὰ νά κατοχυρωθεῖ ἡ ἰσοτιμία καὶ ἡ ἰδιαιμερότητα κάθε πρότασης.

γ) Ἡ λήψη ἀποφάσεων βασισμένη στὶς ἀρχές τῆς ἀμεσης δημοκρατίας.

δ) Ἐκλογή ἀντιπροσώπων-ἀν τὸ κρίνει ἡ συνέλευση- ἀνακλητῶν σέ κάθε στιγμή, γιὰ κάθε συγκεκριμένο πρόβλημα.

ε) Ὁμοσπονδικὴ ἔνωση ὅλων τῶν ἐκπροσώπων-ἀνακλητῶν-γιὰ τὴν ἐνοποίηση τοῦ μαθητικοῦ κινήματος.

Αὐτός εἶναι ὁ χαρακτήρας τῆς τακτικῆς μας καὶ αὐτὸν προσπαθοῦμε νά ἐφαρμόσουμε σέ κάθε ρῆξη μέ τοὺς θεσμοὺς τῆς ἐξουσίας. Γιὰ νά προωθήσουμε τὴν τακτικὴ μας, εἶναι ἀπαραίτητο νά κατακτήσουμε ἐπίσης:

ΙΟ) Τὴν ἐλεύθερη διεξαγωγὴ τῶν συνελεύσεων μέσα στοὺς χώρους τοῦ σχολείου μέ περιεχόμενο, ποὺ ἐμεῖς θά καθορίζουμε, χωρὶς τὴν παρουσία ὁποιοδήποτε, δερβέναγα ἢ καθηγητῆ.

"Ἐχοντας ὑπ' ὄψιν μας, αὐτὸ ποὺ συμβαίνει μέσα στὶς σχολικὲς αἴθουσες, διακλαοῦμε ὅτι δέν εἴμαστε διατεθειμένοι νά γίνουμε παθητικοί

δέκτες ή κακοί μαθητές." Έχουμε κάθε δυνατότητα να μάθουμε σε πολύ λιγότερο χρόνο την παρεχόμενη κενή γνώση που πλασσάρεται και να ραπίσουμε άκμα και τό ρόλο του καθηγητή, δείχνοντας τον άχρευστο στο κοινωνικό ρόλο του. Και αν χρειαζόμαστε περισσότερο χρόνο είναι για να δρίσουμε, την απόλαυσή μας, υποσκάπτοντας ταυτόχρονα τό θεσμό του σχολείου.

Γι' αυτό σκοπός μας είναι ή άπεριόριστη μάθηση του άνθρώπου ένταγμένη στο πλαίσιο της κοινωνικής ζωής.

Κάτω ό σκοπαδισμός και ό έξευτελισμός που πλασσάρεται στις σχολικές αίθουσες.

-ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΕΙΝΑΙ Η ΝΥΚΤΑ ΠΟΥ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΕΙ ΤΟ ΕΓΚΛΗΜΑ
ΤΗΣ ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΕΝΗΣ ΓΝΩΣΗΣ. -

ΚΟΡΝΗΛΙΟΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΔΗΣ; συνεντεύξη του στο 'Ιταλικό περιοδικό

"RIVISTA ANARCHICA", με θέμα: ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΕΞΟΥΣΙΑ

ΣΤΗΝ ΕΣΣΔ.

-Τι πράγμα είναι σήμερα η Ρωσία, πάνω από εξήντα χρόνια μετά την επανάσταση του 'Οκτώβρη; Πώς εξελίσσεται ένα ολοκληρωτικό καθεστώς, όταν διαρκεί πάνω από εξήντα χρόνια;

'Ερωτήσεις που γίνονται στον Κορνήλιο Καστοριάδη. Οί 'ίδιες ερωτήσεις, τὰ 'ίδια ζητήματα που ανέπτυξε στους συμμετέχοντες στο σεμινάριο "Πεπρωμένα του σοβιετικού ολοκληρωτισμού και Ιμπεριαλισμού", που οργανώθηκε από το Κέντρο 'Ελευθεριακών Σπουδών "PINELLI" στο τέλος του Μάρτη του '82 στο Μιλάνο.

Τό νά μελετᾶ κανείς τήν κοινωνική φύση τῆς ΕΣΣΔ, ἔχει γίνει πιά τῆς μόδας. 'Ιδιαίτερα στό χῶρο τῆς 'Αριστερᾶς οἱ ἀναλύσεις δίνουν καί παίρνουν. Φαίνεται ὀριστικά παρωχημένη ἡ ἐποχή, πού ὄχι τό νά θέτεις ἀμφιβολίες, ἀλλά τό νά μελετᾶς ἔστω τό σοβιετικό καθεστώς, σημαίνει ὅτι εἶσαι μέ τή μεριά τοῦ ἀμερικάνικου ἱμπεριαλισμοῦ ἢ "λακές τῆς ἀντίδρασης". 'Ο Καστοριάδης δέν ἀνήκει ὅμως σ'αὐτή τήν ἀργοπορημένη συντροφιά. "Ἀρχισε ν'ἀσχολεῖται μέ τήν Σοβιετική 'Ενωσι, ἀπ'τὰ πρῶτα μεταπολεμικά χρόνια, ὅταν στό Παρίσι ἴδρυσέ μέ τόν Κλώντ Λεφόρ τήν περίφημη ἐπιθεώρηση "SOCIALISME O BARBARIE"- "Σοσιαλισμός ἢ βαρβαρότητα".

'Ο Καστοριάδης σπούδασε στήν 'Αθήνα Νομικά, Οἰκονομία καί Φιλοσοφία. Στίς ἀρχές τῆς ἰταλογερμανοικῆς κατοχῆς στήν 'Ελλάδα, ἰδρύει μαζί μέ ἄλλους διαφωνοῦντες κομμουνιστές, μιᾶ πολιτική ἀντιστασιακή ομάδα, ἀντιπολιτευτική τοῦ ἐπίσημου Κομμουνιστικοῦ Κόμματος. Στή συνέχεια προσχωρεῖ στήν Τρότσκιστική ὀργάνωση τοῦ Σπύρου Στίνα, στήν ὁποία παρεμένει μέχρι τό 1945, χρονιά πού φεύγει γιά τήν Γαλλία.

'Από τότε τό ἐνδιαφέρον του γιά τίς χῶρες τοῦ "ὑπαρκτοῦ σοσιαλισμοῦ" γίνεται συστηματικό. 'Η ἐπίρροή του στίς ομάδες τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς σπῆ Γαλλία, ἀπλώνεται ὅλο καί περισσότερο. Οἱ ἀναλύσεις του εἶναι στήν ἡμερήσια διάταξη μεταξύ τῶν πρωταγωνιστῶν τοῦ Μᾶη '68.

Σήμερα ὁ Καστοριάδης διδάσκει στό "ECOLE PRATIQUE DES HAURES

ETUDES" ένα παρισινό πανεπιστημιακό ίδρυμα. Είναι συγγραφέας πλήθους βιβλίων όπως: "Η γραφειοκρατική κοινωνία", "Η φανταστική θέσμιση της κοινωνίας", "Η γαλλική κοινωνία", "Τά σταυροδρόμια του λαβύρινθου" και από καιρό έπαψε να θεωρεί τον έαυτό του μαρξιστή. Αύτη όμως η έγκατάλειψη δεν τον έσπρωξε (όπως πολλούς της γενιάς του) σε θέσεις σοσιαλδημοκρατικές ή φιλελεύθερες αλλά προς θέσεις όλο και πιο έντονα έλευθεριακές.

Η συνέντευξη στο Μιλάνο ήταν μια εύκαιρα καλή για να το πά-
ρουμε συνέντευξη.

— Στο τελευταίο σου βιβλίο "Μπροστά στον πόλεμο", γράφεις ότι δεν είναι πια έπαρκές να περιγράφουμε τη Ρωσία σαν μια χώρα όπου η τεχνογραφειοκρατία έγινε κυρίαρχη τάξη, όπου η έκμετάλλευση και η καταπίεση έχουν φτάσει σε επίπεδα άγνωστα μέχρι τώρα στη σύγχρονη ιστορία. Ποιά είναι τα καινούργια στοιχεία;

Κ.Κ.— "Για να μπορέσω να σου απαντήσω είναι αναγκαίο να κάνουμε κατ' αρχήν μερικές σκέψεις. Πρώτα-πρώτα πρέπει να τονίσω ότι η μαζική τρομοκρατία με τη σταλινική μορφή, έχει εξαφανιστεί. Δεν υπάρχουν πια δολοφονίες εκατοντάδων χιλιάδων ατόμων, ούτε στρατόπεδα συγκέντρωσης με δεκάδες εκατομμύρια φυλακισμένους. Υπάρχει βέβαια μια ολοκληρωτική καταπίεση. Αύτη η καταπίεση όμως έχει γίνει, με μια έννοια, πιο αποτελεσματική. Μπορεί να κρατήσει δηλαδή τον λαό στην ύπακοή, χωρίς μαζικούς τουφεκισμούς και χωρίς εκατομμύρια ανθρώπους στα στρατόπεδα συγκέντρωσης."

"Ο τρόμος, χαρακτηριστικό της σταλινικής περιόδου, δεν ήταν παρά μια όψη εκείνου, που έγω ονομάζω "παραλήρημα". Δεν υπήρχε καμιά εύλογη δικαιολογία σ' αύτη την εξέλιξη της τρομοκρατίας, ούτε οικονομική, ούτε πολιτική. Και τό παραλήρημα αυτό δεν έκδηλωνόταν μόνο στην εξέσκηση της τρομοκρατίας, αλλά και στην οικονομία. Ενώ υπήρχε ένα αληθινό ιδεολογικό ντελίριο. Σήμερα αυτό τό παραλήρημα έχει εξαφανιστεί. Έκτοξεύονται ακόμα βέβαια ψευδολογίες, μά αυτές δεν είναι τό παραλήρημα."

"Έχει εξαφανιστεί η ολοκληρωτική υπεροψία της σταλινικής περιόδου και δεν φάχνουν να ρίξουν τις άποτυχίες των διάφορων προγραμματικών πλάνων στη σαμποταριστική δραστηριότητα των άναρχικών και των τροτσκιστών. Δεν υπάρχει πια εκείνη η όλωσδιόλου φανταστική διαστρέβλωση της πραγματικότητας. Ένα άλλο σημαντικό στοι-

χεϊο πού πρέπει νά παρατηρήσουμε, είναι ή αποσύνθεση και πρακτική ο θάνατος τής ιδεολογίας. Μιά ιδεολογία πρέπει νά βρίσκεται σέ κάποια σχέση μέ τή λογική και τς γενικές ιδέες, απ'τή μία μεριά, και νά παίζει ένα ρόλο στή διαμόρφωση τής κοινωνίας, απ'τήν ἄλλη. Δέν είναι αυτό τό πρόβλημα τής Ρωσίας σήμερα.

Ο μαρξισμός-λενινισμός είναι σήμερα ἄπλῶ ἔθιμοτυπικός. Δέν νοιάζεται νά είναι συναφής και δέν παίζει κανένα ρόλο στήν διαμόρφωση τής κοινωνικῆς πραγματικότητας. Ἐξέλλου τά "κόκκινα ἀφεντικά" δέν ἐνδιαφέρονται νά ἐξασκήσουν ἕνα ολοκληρωτικό ἔλεγχο πάνω στήν πραγματικότητα. Τό καθεστώς παραιτήθηκε ἀπό τό νά κοντρολάρει τό μυαλό και τή σκέψη τοῦ κόσμου. Φυσικά ἂν κάποιος ἐκδηλωθεῖ ἀνοικτά ἀντίθετος στό καθεστώς, θά καταλήξει στό ψυχιατεῖο ἢ σέ σπρατόπεδο συγκέντρωσης, ἢ στήν καλύτερη περίπτωση θά χάσει τή δουλειά του. Ἄν ὅμως δέν διαμαρτύρεται τότε τόν ἀφήνουν ἤσυχο. Τό καθεστώς περιορίζεται νά ἐλέγχει τήν ἐξωτερική συμπεριφορά. Μπορεῖ νά εἰπωθεῖ ὅτι ἔγινε παυλωφικό, ὅτι παραιτήθηκε ἀπό τήν ὑπερσοσιαλιστικοποίηση τοῦ κόσμου. Σέ ἀντίθεση μέ τό παρελθόν, σήμερα πρὸ καθεστώς ὠθεῖ πρὸς τήν ιδιωτικοποίηση και τήν ἀτομικοποίηση, ὠθεῖ πρὸς τς μικρές προσωπικές σταδιοδρομίες και πρὸς τήν βότκα".-

--Αὐτά τά στοιχεῖα τί παρουσιάζουν; Τί ἀποδείκνύουν γιά τό τωρινό καθεστώς;

Κ.Κ.-"Πρῶτα ἀπ'ὄλα είναι σημαντικό νά δοῦμε, ὅτι, ὁ ἀρχικός ολοκληρωτισμός ἀπέτυχε ἔτσι ὅπως ἀπέτυχε ὁποιαδήποτε προσπάθεια αὐτομεταρρυθμίσεως τής γραφειοκρατίας.

Μετά τόν θάνατο τοῦ Στάλιν, πολλοί σκεφτήκανε και ἀρκετοί τό σκεφτονται ἀκόμη και σήμερα, ὅτι ἡ γραφειοκρατία θά προέβαινε σέ μεταρρυθμίσεις και ὅτι ἡ ρώσικη κοινωνία θά ἐξελλισσόταν πρὸς ἐκεῖνο, τό ὁποῖο, μέ τά μάτια ἑνός δυτικοῦ πανεπιστημιακοῦ ἢ δυτικοῦ ιδεολόγου είναι ἡ φυσιολογική κατάσταση πρὸς τήν ὁποία τείνουν ὅλες οἱ κοινωνίες, λίγη δημοκρατία και λίγο ἐλεύθερο ἐμπόριο".

"Ἐτσι ἄρχισαν νά μελετοῦν τς μεταρρυθμίσεις πού εἰσάγονταν στό γραφειοκρατικό σύστημα και τς τάσεις γιά τήν εἰσαγωγή μιᾶς πιδ ὀρθολογικοποιημένης οἰκονομίας στό καθεστώς, ἐρμηνεύοντάς τες

σύμφωνα με τὰ δυτικά πρότυπα. Πιστεύω ότι μπορούν να αναλύσουν τὰ προβλήματα τῆς ρωσικῆς κοινωνίας, σύμφωνα με τὰ διαγράμματα τῆς ἀμερικάνικης κοινωνιολογίας, δηλαδή, με λίγα λόγια, σύμφωνα με τὰ παιγνίδια καὶ τοὺς ἀνταγωνισμούς μεταξύ τῶν διαφόρων ἀνταγωνιστικῶν συμφερόντων. Μὰ τὰ πράγματα δέν ἦταν ἔτσι".

"Στὴν πραγματικότητα, ὑπῆρξαν δυὸ προσπάθειες μεταρρύθμισης ἀπὸ τὰ πάνω, στὸ σύστημα. Ἡ πρώτη ἦταν ἐκεῖνη τοῦ Μαλένκοφ, ποὺ ἤθελε νὰ ἀυξήσει λίγο τὴν παραγωγή τῶν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν, καὶ ὁ ὁποῖος παραγκωνίσθηκε γρήγορα μετὰ τὴν ἐπέμβαση τοῦ στρατοῦ.

Ἡ δευτέρα προσπάθεια ἦταν ἐκεῖνη τοῦ Χρουτσῶφ, ποὺ ἤθελε πάνω ἀπ' ὅλα νὰ περιορίσει τοὺς στρατιωτικοὺς ἐξοπλισμούς. Καὶ αὐτός παραγκωνίσθηκε ἀπὸ ἕνα συνασπισμὸ στὸν ὁποῖο συμμετεῖχε ὁ στρατός. "Ὑστερα ἀπ' αὐτὰ, δέν ἔχουμε πιά προσπάθειες αὐτομεταρρύθμισης".

"Σήμερα ποὺ τὸ Κομμουνιστικὸ Κόμμα ἔγινε ἕνα "ἱστορικὸ παράσιτο", γινόμεστε μάρτυρες μιᾶς φανταστικῆς ἀνάπτυξης τοῦ στρατιωτικοῦ τομέα, σὲ τέτοιο σημεῖο μάλιστα, ποὺ γιὰ ὅλα τὰ μεγάλα ζητήματα ποὺ ἀφοροῦν τῇ ρωσικῇ κοινωνίᾳ δέν παίρνονται ἀποφάσεις χωρὶς τὴν συμφωνία τοῦ στρατοῦ. Αὐτὸ με κάνει νὰ ὑποστηρίζω ὅτι ὁ στρατός ἔγινε ἡ κυρίαρχη δύναμη στὴ ρωσικῇ κοινωνίᾳ. Σήμερα ἡ ἐξουσία στὴ Ρωσία εἶναι στρατοκρατική, δηλαδή με μιὰ δομὴ ποὺ ἀφήνει τὸ στρατὸ σάν κοινωνικὸ σῶμα, νὰ ἐπωμίζεται τὴ διεύθυνση τῆς κοινωνίας".

—Μὰ ὁ στρατός δέν φαίνεται νὰ διαχειρίζεται ἄμεσα τὴν ἐξουσία, δέν ἔχει μιὰ κεντρικὴ θέση στὴ δομὴ τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας.

Κ.Κ.—"Πιστεύω πὺς γιὰ νὰ καταλάβουμε αὐτὸ ποὺ συμβαίνει, εἶναι ἀναγκαῖο νὰ παραμερίσουμε τίς μέχρι σήμερα γνωστὲς κοινωνιολογικὲς κατηγορίες. Πάνω ἀπ' ὅλα πρέπει ν' ἀναρωτηθοῦμε, τί εἶναι ἡ ἐξουσία. Εἶναι ἀπλᾶ τὸ μορφικὸ ὄργανο τῆς ἐξουσίας; Δέν μπορούμε νὰ σκεφθοῦμε μιὰ ἀναπαραγωγή τῆς ἐξουσίας μόνο με τίς μορφές ποὺ γνωρίζουμε. Σήμερα στὴ Ρωσία ὑπάρχει μιὰ νέα διάρθρωση τῆς ἐξουσίας, ποὺ δέν μπορούμε νὰ τὴν ἐξηγήσουμε με τὰ μόντελα ποὺ ἔχουμε στὴν κατοχὴ μας.

Στὴ συγκεκριμένη περίπτωση, δέν πρόκειται γιὰ τὴν ἀνάδυση μιᾶς στρατιωτικῆς δυνάμεις ἔτσι ἀπλᾶ, ἀλλὰ γιὰ ἕνα φαινόμενο καινούρ-

γιο, κοσμοϊστορικό, παρουσιασμένο από αυτόν τον μοντέρνο βιομηχανοποιημένο στρατό. Ποτέ δεν υπήρξε ένας στρατός, που να δημιουργήσει ένα τέτοιο βιομηχανικό σύμπλεγμα για την ύπαρξή του. 'Αλλά κατά ποιά έννοια διευθύνει αυτός ο ρωσικός στρατός; Κατά την άποψή μου, δουλειά του στρατού είναι να επιβάλλει τους μεγάλους προανατολισμούς, τις μεγάλες κατευθύνσεις, τις έθνικές και διεθνείς επιλογές. Αυτός ο τομέας δεν ασχολείται με το να διορίζει δασκάλους στην ανατολική Σιβηρία ή με το να καθορίζει τις τιμές των παπουτσιών. Γι' αυτά τα πράγματα είναι η γραφειοκρατία του κόμματος".-

—Δοιπόν το Κόμμα καταλαμβάνει ακόμα μία σημαντική θέση στη σοβιετική κοινωνία;

Κ.Κ.—"Όπως έγραφα στο βιβλίο μου "Μπροστά στο Πόλεμο" υπάρχουν δυό τομείς της ρώσικης κοινωνίας. 'Ο τομέας των πολιτών, που δεν λειτουργεί ή που λειτουργεί κάκιστα, στον οποίο υπάρχει σταθερή έλλειψη αγαθών και προϊόντων κακής ποιότητας και ο στρατιωτικός τομέας που έκανε τη Ρωσία, την πρώτη στρατιωτική δύναμη στον κόσμο. Μήπως αυτή η κατάσταση θέλει να δείξει κάτι;

'Ο μετά τον Στέλιν στρατός είναι ένας στρατός πυρηνικών έπιστημόνων, μηχανικών, χημικών, ηλεκτρονικών. Τέλος πάντων ένας στρατός ειδικοποιημένων. 'Η αύξηση της διαφοράς μεταξύ πολιτικού και στρατιωτικού τομέα είναι τεράστια.

'Η στρατιωτική κοινωνία φαίνεται να είναι η μόνη αποτελεσματική πλευρά της ρώσικης κοινωνίας. Αυτή η στρατιωτική κοινωνία (μιλάω προφανώς για την επαγγελματική μερίδα του στρατού) είναι πάνω απ' όλα μία μεγάλη βιομηχανία, που σύμφωνα με τους υπολογισμούς μου πρέπει να απασχολεί γύρω στα 20 εκατομύρια εργαζόμενους σε όλιο έργατικό δυναμικό 140-150 εκατομμυρίων".

"Μά πώς αυτός ο τομέας παράγει με τόση αποτελεσματικότητα; Για να το πετύχουν αυτό, δεν έπαρκει να διαθέσουν στην παραγωγή ένα μεγάλο μέρος των πόρων. Για παράδειγμα έδω και δέκα χρόνια μεταβιβάζεται στη γεωργία το 30τοίς ένατο των ρωσικών επενδύσεων και αυτή παραμένει πάντα στην όλέθρια κατάσταση. 'Υπάρχει λοιπόν μία άλλη όργάνωση της στρατιωτικής παραγωγής, της οποίας σήμερα έχουμε τα δεδομένα χάρη στις μαρτυρίες των διαφωνούντων."

"Αν παρατηρήσουμε τὸ σύνολο τῆς ρώσικης κοινωνίας, σημειώνουμε ὅτι ἡ στρατιωτικὴ παρακοινωνία, εἶναι ἡ μόνη ζωντανὴ δύναμη τοῦ καθεστώτος, ἐνῶ τὸ κόμμα εἶναι ἕνα εἶδος ζωντανοῦ πτώματος." Ἐτσι φτάνουμε σὲ συμπέρασμα ὅτι ὁ ὀλοκληρωτισμὸς μὲ τὴν κλασσικὴ ἔννοια, ἄφησε τὴν θέση του σὲ ἕνα τύπο κοινωνικῆς μορφῆς, ποῦ ἐγὼ ὀνομάζω στρατοκρατία". -

--"Ἐχει λοιπὸν ἀκόμα ἔννοια νὰ ὀρίζουμε τὸ σοβιετικὸ καθεστῶς σὰν ὀλοκληρωτικὸ, χαρακτηρισμένο δηλαδὴ ἀπὸ τρεῖς μορφές ποῦ μέχρι σήμερα γνωρίζουμε;

Κ.Κ. -- "Πιστεύω, θάπρέπει νὰ ἀναγνωρίσουμε ὅτι ἔχουμε μπροστὰ μας ἕνα καινούργιο ἱστορικὸ κτῆνος ποῦ ἔχει ἀπὸ κοινοῦ μὲ τὸν κλασσικὸ ὀλοκληρωτισμὸ ἕνα χαρακτηριστικὸ· τὸ εἶναι στὴν ὁμῆ βία γιὰ τὴν ὁμῆ βία, μὰ πέρα ἀπ' αὐτὸ, ὑπάρχει μιὰ οὐσιώδης διαφορά, γιὰτὶ πρέπει νὰ ὑπολογίσουμε ὅτι στὴν Ρωσία ἦταν ἀναγκαῖο νὰ ἐγκαταταλειφθεῖ ὁ σκοπὸς μιᾶς πλήρους κυριαρχίας πάνω στὴν κοινωνία. Ἡ κυριαρχία συνεχίζει ν' ἀποτελεῖ σκοπὸ, ἀλλὰ σκοπὸ ἐξωτερικευμένο. Γιατὶ; Γιατὶ ὁ κλασσικὸς ὀλοκληρωτισμὸς ἔχει ἀποτύχει στὸν κεντρικὸ στόχο του, ποῦ ἦταν τὸ νὰ ἀφομοιώσει ὀλοκληρωτικὰ τὰ ἀνθρώπινα ὄντα στὴν κοινωνία ἢ νὰ τὰ καταστρέψει.

Αὐτὸ ἀποδεχθῆκε ἀδύνατο καὶ κατὰ τὴν ἀποψή μου τὸ φαλιμέντο τοῦ κόμματος καὶ ἡ ἀγάδωση τοῦ στρατοῦ ἐρμηνεύει αὐτὴ τὴν ἀποτυχία".

"Βέβαια ἡ ἱστορία δὲν τέλειωσε ἀκόμη καὶ σὲ μέτρο ποῦ αὐτὴ ἡ ἐξέλιξη δείχνει ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑπερπηδῆσεις τὸν ἀνθρώπινο παράγοντα, μπορούμε ἐμεῖς νὰ σκεφθοῦμε ὅτι ὑπάρχει πάντα ἡ δυνατότητα τοῦ ἀγῶνα γιὰ τὴν ἐλευθερία καὶ ὄχι μόνο νὰ τὸ σκεφθοῦμε ἀλλὰ νὰ προσπαθήσουμε νὰ τὸ κάνουμε πράξη". -

---

3ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΑΝΑΡΧΙΚΩΝ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΩΝ

(ἀπό τό περιοδικό "ΚΕΙΜΕΝΑ" τοῦ Γ. Γαλανόπουλου)

Ἡ ΔΔΟ (Διεθνεῖς Ἀναρχικές Ὀμοσπονδίες) διακηρύσσει ὅτι οἱ ἀναρχικοί εἶν' ἐλεύθεροι νά διαλέξουν ὁποιοδήποτε μέσο δράσης πού νά μή βρῖσκεται σ' ἀντίθεση μέ τίς ἀρχές τῆς ἐλευθερίας καί τοὺς τελικοὺς στόχους τοῦ κινήματος. Εἴτε αὕτη εἶναι ἀτομική, μειοψηφική ἢ μαζική, βίαιη ἢ εἰρηνική, διεκδικητική ἢ ἐπαναστατική, ἀνεπιβλητή ἀπό τήν ἐξουσία ἢ παράνομη, ἡ ἀναρχική δράση πρέπει ν' ἀνταναγκάσει σ' αὕτη τήν ἴδια τήν ἠθική ἀξία τῶν βασικῶν αἰτημάτων τοῦ ἀναρχισμοῦ. Τό δικαίωμα, ἀτομικό ἢ συλλογικό, στήν ἀνυποταγή, στήν ἐξέγερση καί στήν ἐπανάσταση εἶναι ἀπαράγραφο καί δέν στριμώχνεται σέ κώδικες. Εἶν' ἓνα γεγονός αὐθόρμητο καί φυσικό. Οἱ ἀναρχικοί πού εἶναι ὀργανωμένοι στήν ΔΔΟ, πού βάζουν ἀληθινά τό πρόβλημα τῆς ἐπανάστασης, δηλαδή τῆς κατάρτησης τῶν οἰκονομικῶν, κοινωνικῶν καί πολιτιστικῶν προνομίων, ἔχουν συνείδηση ὅτι θ' ἀντιμετωπίζουσι πάντα τή βία.

Γιά τοὺς ἀναρχικοὺς ὑπάρχει ἓνα ἠθικό πρόβλημα στή χρησιμοποίηση βίας. Ὅτι, δηλαδή, αὕτη ἡ βία δέν πρέπει νά συγχέεται μέ τή δημόσια, νόμιμη δύναμη τῆς κρατικῆς ἐξουσίας καί τοῦ κεφαλαίου, πού δέν ἔχουν ταίρι γιά τόν κτηνώδη χαρακτήρα τους, πού καθημερινά ὑποβάλλουν κατά τρόπο συστηματικό σ' αὕτη τή βία τά ἄτομα. Αὕτη ἡ κρατική βία, πού ἡ πολιτιστική της βάση πρέπει ν' ἀναζητηθεῖ στήν ἐπιβολή τῆς πατριαρχίας πού εἶναι ἡ αἴτια ὄλων τῶν ἄλλων τύπων βίας, βρῖσκει τήν πιό τέλεια ἔκφρασή της διά μέσου τῆς στρατιωτικοποίησης, πού ὅλο γίνεται πιό ἔντονη, τῆς κοινωνίας.

Ἡ ΔΔΟ ἀρνιέται τόν τύπο πολιτικῆς δράσης πού βασίζεται στήν τυφλή κι ὄχι ἀναγκαῖα βία, τήν ἔλλειψη σεβασμοῦ ἐπέναντι στήν ἀνθρώπινη ἀξιοπρέπεια καί τῶν ἐχθρῶν ἀκόμα καί ἰδιαίτερα τῶν οὐδέτερων καί τῶν ἀθῶν, καταγγέλλει ὅλους τοὺς τύπους ζύμωσης, βίας καί κρατικῆς καί στρατιωτικῆς τρομοκρατίας πού φτάνουν συχνά στή δράση πολιτικῶν ὀργανώσεων, οἱ ὁποῖες, μπορεῖ σήμερα νά καταδιώκονται καί νά μάχονται γιά σωστές αἰτίες, στό μεγαλύτερο μέρος τους θέλουν μέ πρόγραμμά τους, τίς μέθοδές τους καί τίς ἰδεολογίες τους νά γίνουν αὐτές στό μέλλον ἡ κρατική ἐξουσία.

Ἡ προσφυγή στήν ἔνοπλη πάλη ἀντιπροσωπεύει τή μεταβολή τῆς ταξικῆς σύγκρουσης σέ στρατιωτική σύγκρουση, διά μέσου μιᾶς πολεμικῆς πρακτικῆς μεταξύ ἐξειδικευμένων μηχανισμῶν, ἔνοπλων ὁμάδων καί καταπιεστικῶν συμμοριῶν τοῦ Κράτους. Ἡ καθημερινή ἐπέκταση τέτοιων πρακτικῶν δέν ἀποδείχνει τήν ἐπιτυχία τους ἀλλ' ἀντίθετα συμβάλλει στήν ἐνίσχυση τῶν καταπιεστικῶν μέτρων τοῦ κεφαλαίου καί τοῦ Κράτους, πού ἐνῶ ἔχουν πετύχει νά πληρώσουν οἱ ἐργαζόμενοι τά ἔξοδα τῆς κρίσης ἀσκοῦν τώρα κι ἀποπάνω μιᾶ καταπίεση βαρεια πού γίνεται βαρύτερη. Εἶναι πραγματικά πράξη αὐτοκτονίας νά κεντρίζεις τό μηχανισμό τῆς καταπίεσης χωρίς σύγχρονα νά δουλεύεις γιά τήν ἐξασφάλιση μιᾶς ἐπιθετικῆς ἱκανότητας τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος.

Οἱ ἀναρχικοί δέν πιστεύουν ὅτι ἡ "προπαγάνδα τοῦ γεγονότος" (δηλαδή ἡ προπαγάνδα μέ πράξεις ἐπαναστατικῆς βίας, σημ. μετ.) πού ἔχει ἐπιλεγεῖ σάν μέσο γιά τό μυθικό ξύπνημα τῆς συνείδησης τοῦ προλεταριάτου πού εἶναι πάντα ἔτοιμο γι' ἀπάντηση, μπορεῖ νά ἔχει καί τήν τόσο δά ἐπιτυχία. Ἄν ἐπιβεβαιωνόνταν αὐτή ἡ πολιτική γραμμή, θά βέβαινε τό χαντάκι μεταξύ ἀκτιβιστῶν καί πληθυσμοῦ. Ἡ ριζοσπαστικοποίηση τῆς σύγκρουσης ξεκινάει ἀπό τρεῖς μεγάλες ἐλπίδες πού δημιούργησαν οἱ ἀγῶνες τοῦ 1968-69, ὅταν ἡ λαϊκή δημιουργικότητα σκόδνταφε στόν τοῖχο τῆς ἴδιας της τῆς ἀπροπαρασκευασίας **γιά** τήν αὐτοδιαχείριση ἐπιτρέποντας τό ξαναγέννημα τῆς νεο-ρεφορμιστικῆς γραφειοκρατίας τῶν γιουρπούσκουλων. Ἡ ἀνικανότητα νά κάνουν τήν ἐπανάσταση "ἀμέσως", "πληρώνοντας ὅποια τιμή", ἔσπρωξε πολλούς συντρόφους, πολλούς μαχητές τῆς ἀριστερᾶς ἢ τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς σέ μιᾶ καθημερινή πρακτική πού συγκατατίθεται ἀπό συμβιβασμούς κάτω ἀπό τόν ἴσκιό τῆς κοινοβουλευτικῆς πολιτικῆς, σέ μιᾶ ἀτομικιστική ἀναδίπλωση πού ἔχει σάν σῆμα της "ὅς γίνεαι ὅ,τι γίνεαι" καί σέ μιᾶ ἀναδίπλωση πού βασίζεται σέ μιᾶ ἀντίληψη γιά τήν παρανομία. Αὐτός εἶναι ὁ καρπός ἀντιλήψεων πού δέ μποροῦν νά ἔχουν ἄλλη διέξοδο ἀπό ἕναν καιροσκοπικό ρεφορμισμό ἢ σ' ἕναν στρατιωτικοποιημένο ἐξτρεμισμό. Θεωροῦμε πῶς εἶναι καιρός νά ξανασυνδεθεῖ ἡ δραστηριότητα τοῦ ἐπαναστάτη μέ τοὺς ἀγῶνες τῶν ἐργαζομένων καί παράλληλα ν' ἀναπτυχθεῖ ἡ εἰδική ἀναρχική προπαγάνδα ἐπιζητώντας ν' ἀναγνωριστεῖ ἡ ἀξία τῶν ἰδεῶν μας.

Ἡ ἀλληλεγγύη τῶν ἀναρχικῶν σημαίνει πρῶτ' ἀπ' ὅλα ὑπεράσπιση ὅλων ἐκείνων πού μάχονται τό Κεφάλαιο καί τό Κράτος, κριτικάροντας τοὺς μαχητές κι ὄχι συκοφαντώντας τους. Ἀλληλεγγύη καί κριτική εἶναι οἱ δυὸ ὄψεις τῆς ἠθικῆς μας, γιατί ἔχομε συνείδηση πῶς τό Κράτος ἐπιχειρεῖ τήν ἐπίθεση ἐναντίον ὅλων τῶν ἀντιρεφορμιστῶν κι ἀντιεξουσιαστῶν, ξεκινώντας ἀπό τήν φυσική ἐξόντωση ἐκείνων τῶν μαχητῶν. Οἱ ἀναρχικοί πιστεύουν ὅτι ἡ Κοινωνική Ἐπανάσταση εἶναι ἡ προϋπόθεσις, γιά τή δημιουργία μιᾶς κοινωνίας χωρίς τάξεις, οὔτε Κράτος οὔτε πατριαρχία, ὅπου θά ἐξαφανιστεῖ κάθε τύπος βίας. Παρ' ὅλα αὐτά, δέν πιστεύουμε ὅτι οἱ κυρίαρχες τάξεις θά παραιτηθοῦν ἀπό τά οἰκονομικά, κοινωνικά καί πολιτιστικά προνόμιά τους χωρίς ν' ἀναγκαστοῦν δυναμικά. Ἡ βία, λοιπόν σύγκρουση εἶναι ἀναπόφευκτη στή φάση τῆς ἐξέγερσης. Αὐτή ὅμως ἡ βία μόνο συλλογική μπορεῖ νά εἶναι, ὅπως συνέβη σ' ὅλες τίς περασμένες ἐπαναστάσεις. Ὁ ἀναρχισμός σάν ὀργανωμένο κίνημα πρέπει νά ἐπεξεργαστεῖ μιᾶ στρατηγική πάλης πού νά βασίζεται στό Μυαλό, πού εἶναι ἱκανό, δηλαδή, νά βγάλει διδάγματα ἀπό τήν ἱστορία καί ν' ἀναλύει μέ διαύγεια τήν κατᾶσταση καί τό μέλλον τῆς κοινωνίας μας. Σ' αὐτό, ἐξ' ἄλλου, βασίζεται τό θεμελιώδες ἐνδιαφέρον τῆς ἀντίληψης γιά τήν ΑΜΕΣΗ ΔΡΑΣΗ, εἴτε αὐτή εἶναι βία, εἴτε εἰρηνική, μέσο μέ τό ὁποῖο ἐπιταχύνεται ἡ συνειδητοποίηση τῶν ἱκανοτήτων συλλογικῆς ΑΥΤΟΟΡΓΑΝΩΣΗΣ καί συλλογικῆς ΑΥΤΟΧΕΙΡΑΦΕΤΗΣΗΣ. Ἡ ἀναρχική ἐπαναστατική τρομοκρατία ὑπῆρξε ἐξαιρετική, ὑποδειγματική, μέ τήν ἐννοία ὅτι δέν ἀσκούνταν ἐναντίον ἀθῶν, ἀλλά ἐναντίον προσώπων πού εἶχαν τά ἴδια εὐθύνη ἄλλων τρομοκρατιῶν, πού τοὺς δικαιολογοῦσαν οἱ πολιτικοί καί ἠθικοί νόμοι.

Ἐμεῖς, ὅπως καί ὁ Μαλατέστα, δέν συμφωνᾶμε μ' ἐκείνους πού εἶναι ἀντίθετοι σέ κάθε βία, ὅπως καί μέ τοὺς συντρόφους τοὺς ἑτοιμούς γιά κάθε βία. Ἐμεῖς οὔτε ἐπιδοκιμάζουμε οὔτε ἀποδοκιμάζουμε "συνολικά" κάθε τύπο "τρομοκρατίας". Παρατηροῦμε μόνο ὅτι αὐτές οἱ τρομοκρατικῆς πράξεις πρέπει νά εἶναι πάντα δικαιολογημένες ἀπό μιᾶ ΑΛΛΗ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ, τήν τρομοκρατία πού ἀσκεῖ μιᾶ ἠγετική τάξη πάνω στό λαό. Ἀλλά κάνουμε, ὅμως, τήν παρατήρηση ὅτι οἱ συνέπειες εἶναι πάντα ἀρνητικῆς, ἂν ὄχι ὀλέθριες, γιά τό ἐργατικό κίνημα γενικά καί τό ἀναρχικό ἰδιαίτερα.

Σκεφτόμαστε ότι ή πρακτική τής 'Επαναστατικῆς βίας' μπορεί νά γίνει άποδεικτῆ καί νά κατανοηθεῖ μόνο άν υπάρχει παράλληλα ένα πλατύ, δυνατό οργανωμένο εργατικό Κίνημα κατακτημένο από τες άναρχικές ιδέες.-

ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΤΕ ΤΟ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΚΟ ΚΙΝΗΜΑ ΣΤΗΝ ΠΟΛΩΝΙΑ.

(Κείμενο Πολωνῶν συντρόφων στήν Γαλλική έφημερίδα "LE MONDE LIBERTAIRE"(ORGANE DE LA FEDERATION ANARCHISTE).

"Όταν, τή νύχτα τής 13ης Δεκεμβρίου 1981, ο πληθυσμός τής Βαρσοβίας ξύπνησε από τό θόρυβο τῶν τάνκς μέσα στους δρόμους, λίγοι άνθρωποι άμφέβαλλαν ότι αυτές οι στρατιωτικές κινήσεις σήμαιναν τήν όριστική διάλυση τῶν κοινωνικῶν ταραχῶν στή Πολωνία, τοῦ "Πολωνέζικου καλοκαιριοῦ". Οι Πολωνέζοι μαθαίνουν από τό ράδιο τήν έγκαθίδρυση τής κατάστασης πολιορκίας. "Μιά έπιτροπή έθνικῆς σωτηρίας", μέ τόν Γιαρουζέλσκι έπικεφαλῆς, παίρνει τήν έξουσία.

Έκατοντάδες συνδικαλιστές, άντιτιθέμενοι, συνελήφθησαν καί έφυλακίσθησαν σέ στρατόπεδα συγκέντρωσης. αὐτή τή νύχτα, τες ήμέρες, τες εβδομάδες, τούς μήνες ποῦ άκολούθησαν. Μεταξύ αὐτῶν άναρχικοί.

Σχεδόν άγνοούμενα από τό έλευθεριακό κίνημα τής δύσης, άναρχικά γκρούπ ή έλευθεριακά σοσιαλιστικά, συγκροτήθηκαν παράλληλα στό άνεξάρτητο συνδικάτο "Άλληλεγγύη".

Προσπάθειες έπαναξικινήματος τής άναρχικῆς παράδοσης τοῦ μεσοπολέμου, έπιχειρήθηκαν στήν Πολωνία άμέσως μετά τό τέλος τοῦ Β' Παγκοσμίου Πολέμου. 'Η 'Αναρχική 'Ομοσπονδία Πολωνίας

(ANARCHISTYZME FEDERACJE POLSKI/AFP), που συστάθηκε το 1926, ήταν το κίνημα το περισσότερο αντιπροσωπευτικό.

Ήταν ριζωμένη στις περιοχές των άνθρακορυχείων, στη Βαρσοβία, στη Κρακοβία.

Μετά το Β' Παγκόσμιο πόλεμο, η 'Αναρχική 'Ομοσπονδία (KATAΔΙΩΚΟΜΕΝΗ και στερημένη ενός μεγάλου μέρους των όπλων της, κατά την διάρκεια της ναζιστικής κατοχής, εξ'αίτιας των αντιστασιακών δραστηριοτήτων της) μετασηματίστηκε σε "FEDERACJA POLSKICH ANARCHO-SYNDYKALISTOW/FPAS". Όλα αυτά συγκεκριμενοποιούσαν την

ίσχυρή της αναρχοσυνδικαλιστική της τάση του μεσοπολέμου. Τέλος 1940-άρχή 1950, λόγω της αυξανόμενης σταλινικοποίησης της Πολωνικής κοινωνίας, λόγω του ολοκληρωτικού τρόπου διοίκησης από το Πολωνικό Κόμμα, το άφοσοιωμένο στη Μόσχα, η FPAS δεν κατόρθωσε να σταθεροποιηθεί. 'Απέναντι στη μαζική καταπίεση του Κράτους, συνίστησε στά μέλη της, με ένα προπαγανδιστικό φυλλάδιο όπου αναγνώριζε τη θεληματική της διάλυση, να αναδιπλωθούν μέσα στον αναρχικό αντιβιντουαλισμό.

Δεν είναι παρά μόνο προς τα μέσα της δεκαετίας του '60, που οι αναρχικές ιδέες επανεμφανίστηκαν στους κόλπους του κινήματος των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (τάση αντιφρονοώντων της άριστερας). Αυτή η ανανέωση του αναρχισμού στην Πολωνία είναι πριν απ' όλα έργο των παλαιών μελών της FPAS, μεταξύ των οποίων ο ZDZISTAW SZPARKOWSKI, ο οποίος υποστήριξε τις ελευθεριακές θέσεις το 1964 μέσω στις επιτροπές των δικαιωμάτων του πολίτη, του JACEK KURON (στά 1980-81, πήρε μέρος δραστήρια στην 'Αλληλεγγύη και είναι πιθανώς ακόμα φυλακισμένος εξ'αίτιας των δραστηριοτήτων του).

Ένας 'Εβραϊός αναρχικός, NATAN TANENBAUM, έπαιρνε μέρος, επίσης, σ'αυτές τις επιτροπές των δικαιωμάτων του πολίτη, τον όποιον το Κράτος έδίκασε το 1965. Αυτός ο άνθρωπος έπηρέασε το φοιτητικό κίνημα αντιφρονοώντων, το 1968. Μετά την άμνηστία του 1968, αναγκάστηκε -όπως τόσοι άλλοι έβραϊοι αντιφρονοώντες του καθεστώτος, συνέχεια της αντισιωνιστικής και αντιεβραϊκής καμπάνιας, πολύ της μόδας στην Εύρώπη μετά τον πόλεμο των 6 (6) ημερών- να έγκλιται -φει τή χώρα.

Ένας από τους υπερισχύοντες (έπικρατούντες) αντιπροσώπους του φοιτητικού κινήματος του '68 είναι ο άναρχικός ABRAHAM JESSE, φημισμένος για το ρητορικό ταλέντο του και το σκηνικό παιχνίδι του, μέσω των οποίων έθετε σε κίνηση πολυάριθμες συζητήσεις, μέσα στους φοιτητικούς κύκλους, ως ανάφορα τό κομμουνιστικό καθεστώς. Συλλήφθηκε πολλές φορές, μεταξύ άλλων διότι άρνούσαν να έχει ένα διαβατήριο (ο ABRAHAM JESSE είχε πρόσ τή 1960, στενές επαφές με τό άναρχικό κίνημα τής Δύσης). Σήμερα, φέρει μία ζωή άπομονωμένου άρτιστα στή Βαρσοβία.

Τά άναρχικά γκρούπ, που υπάρχουν σήμερα στήν Πολωνία, συστάθηκαν κατά τήν διάρκεια του Πολωνέζικου καλοκαιριού (Αύγουστος 1980). Μέχρι τό Δεκέμβριο του 1981 υπήρχαν ενδιαφέροντα γκρούπ στή Βαρσοβία, στήν Κρακοβία, στή Λιουμπλιάνα, Βρόκλαβ.

Δέν υπάρχουν συγκεκριμένα δεδομένα για να υπολογιστεί ή εύρύτητα του έλευθεριακού κινήματος στήν Πολωνία. Κατά τίς έκτιμήσεις των πολωνών συντρόφων, τό κίνημα συνθέτονταν μέχρι τήν έπιβολή του στρατιωτικού νόμου, από μερικές έκατοντάδες μέλη και συμπαθούντες.

Μία πρώτη άποψη, όχι αντιπροσωπευτική, για τά προβλήματα και τίς δραστηριότητες των έλευθεριακών πολωνέζικων γκρούπ δόθηκε μέσα άπ' αυτή τήν έκκληση προς τό έλευθεριακό κίνημα τής Δύσης, από τό γκρούπ Σίγμα τής Βαρσοβίας.

ΑΜΕΣΗ ΔΡΑΣΗ

(ή έκκληση προς τό έλευθεριακό κίνημα τής δύσης, του γκρούπ Σίγμα, θά δημοσιευτεί στο έπόμενο τεύχος του περιοδικού).

ΓΡΑΜΜΑΤΑ-ΣΧΟΛΙΑ-ΑΠΟΨΕΙΣ

Γράμμα ενός μαθητή

Το γράμμα μου αυτο απευθύνεται σε όλους όσους πιστεύουν ότι ο θεσμός της κοινωνίας μπορεί να πέσει συνάμα με την πτώση του σχολείου.

Πιστεύω ότι το σχολείο είναι η αρχή και το τέλος του κόσμου. Γιαχωρίς την ύπαρξη του σχολείου δεν θά είχαμε μάθει ούτε να γράφουμε ούτε να διαβάζουμε. Είμαι μαθητής και πολλές φορές αγανακτώ απο την ασχημη καταπίεση των καθηγητών μου.

Ερχονται στιγμές που θα ήθελα να καταστραφούν τα πάντα. Μα όχι αυτο θα ήταν λάθος γιατι το σχολείο είναι μέσο και όχι οργανο. Έτσι αν κατι πρέπει να καταστραφεί αυτο είναι το σύστημα που έπιδρά αρνητικά πάνω στο μέσο.

Δηλαδή αν το σχολείο ειχε διαμορφωθεί σαν το σχολείο της Μείμπελ Κρίστον νομίζω τότε ότι μόνο θετικά σημεία θα εδινε στον κόσμο.

Τώρα αν πάρουμε την περίπτωση της κατάργησης του σχολείου θα είχαμε γίνει σαν στους αγρίους που ξέρουν μόνο πως να επιβιώνουν χωρίς να τους νιάζει τίποτε αλλο. Και ίσως το πολυ-πολυ να γνωρίζουμε όλα τα εντομα του κόσμου, και τις ιδιοτητές τους. Λοιπόν αν κάποιο πρέπει να κατακρίνουμε αυτο είναι το κοινωνικό σύστημα που βάζει στο σχολείο άχρηστα πράγματα μάθησης και την ελειψη στοιχειωδών μαθημάτων φιλοσοφίας και προβληματισμών της σύγχρονης ζωης.

Σας χαιρετώ και περιμένω απάντηση

13-2-83

Μέπολύ εκτίμηση

Κάποιος μαθητής

'Απάντηση τής "Ελευθεριακής Κίνησης"

Μια ολοκληρωμένη απάντηση στις απόψεις σου υπάρχει στο άρθρο "Ο λόγος των αναρχικών μέσα στο σχολείο - Ανατροφή του σχολείου - Ανατροφή τής κοινωνίας" (σελ. 33, σ' αυτό τό τεύχος).

Συμπληρωματικά τονίζουμε ότι τό σχολείο, όπως υποστηρίζεις, δέν

είναι τό Α καί τό Ω τοῦ κόσμου. Στίς κοινωνίες τοῦ μεσαίωνα, τά παιδιά τοῦ λαοῦ μάθαιναν ἐμπειρικά τό ἐπάγγελμα τῶν πατεράδων τους, χωρίς νά ἐκπαιδεύονται σέ κάποιο σχολεῖο. Ἐπίσης στίς ἴδιες κοινωνίες (μεσαίωνα) τά παιδιά τῶν πολύ πλουσίων μάθαιναν νά συνηθίσουν στήν πολεμική καί κοσμική ζωή. "Ἄρα λοιπόν ὑπῆρξαν κοινωνίες (μέ τίς ὁποῖες, βέβαια, ἐμεῖς δέν ἐρωτοτροποῦμε) χωρίς σχολεῖα. Ἐπίσης δέν συμφωνοῦμε μέ τήν ἀντίληψήσου, ὅτι τό σχολεῖο, γενικά, εἶναι καλό καί ἡ κοινωνία (τό κοινωνικό σύστημα) κακή. Τό σχολεῖο εἶναι ἕνας θεσμός τοῦ σημερινοῦ κοινωνικοῦ συστήματος καί συνεπῶς δέν δύναται νά ὑφίσταται Διαταξικά, ἀλλά προσδιορίζεται σαφῶς, ταξικά. Βρίσκεται στήν ὑπηρεσία τῆς διανομῆς μιᾶς κολτούρας πού προσφέρεται γιά καπιταλιστικά κέρδη.

Ἡ ΒΡΑΔΥΝΗ ΚΑΙ Ἡ Ἐλευθεριακή Κίνηση

(Δημοσιεύουμε τήν ἐπιστολή τῶν 648 γονέων τοῦ Ἀγρινίου, στήν ἐφημερίδα "Βραδυνή" καθώς καί τήν ἀπάντηση τῶν Ἀναρχικῶν Ἀγρινίου. -ἀπό τό κείμενο τῆς "Βραδυνῆς" δημοσιεύουμε ἕνα μέρος)

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΗ 648 ΓΟΝΕΩΝ ΤΟΥ ΑΓΡΙΝΙΟΥ

Νά ἀναληφθῆ Πανελληνίως

σταυροφορία σωτηρίας

τῶν νέων ζητοῦν οἱ γονεῖς

ΜΕ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥΣ ΣΤΟΝ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟ κ. Α. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

Δραματική ἔκκλησι στόν Πρωθυπουργό κ. Ἀνδρέα Παπανδρέου ἀπευθύνουν μέ ἐπιστολή τους 648 γονεῖς ἀπό τό Ἀγρίνιο, τονίζοντας ὅτι ὁ ἀναρχισμός κάνει θραῦσι παρασύροντας τούς νέους καί ὅτι σέ Λύκειο τῆς περιοχῆς ἐκυκλοφόρησε περιοδικό μέ τίτλο "Ἐλευθεριακή Κίνηση" πού παρουσιάζει τόν ἀναρχισμό σάν σύστημα ἀξιών. Ἡ ἐπιστολή πρὸς τόν Πρωθυπουργό πού ὑπογράφουν κατ' ἐντολήν τῶν 648 γονέων οἱ κ. κ. Ἰωάννης Παπαθανασίου Λυκειάρχης, Παναγ. Παναγόπουλος Μηχανικός καί Γεώργιος Σταμπέλος Ἐπιπλοποιός ἀναφέρει τά ἀκόλουθα:

"**ΕΞΟΧΩΤΑΤΕ**, μέ τήν ψυχρή γεμάτη ὀδύνη καί ἀνησυχία γιά τό μέλλον

των παιδιών μας, σ'ας απευθύνουμε αυτές τ'ς γραμμές οι υπογράφο-
μενοι γονεΐς 'Αγρινίου.

ΒΛΕΠΟΥΜΕ ότι τό ρεϋμα άνατροπής όλων των άξιων, που έγκαλούχησαν
τή Φυλή μας όγκώνεται μεταξύ των παιδιών μας και άπειλει νά σα-
ρώσει ότι υγιές ύπάρχει στίς ψυχές τους. Τήν πίστη στό Θεό, τήν
άγάπη στήν Πατρίδα, τόν σεβασμό σέ μ'ας τούς γονεΐς και τούς δα-
σκάλους τήν έπιμέλεια στίς σπουδές τους κ.ά.

ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ: α) 'Ο 'Αναρχισμός κάνει θραΰσι και παρασύρει όχι λι-
γους νέους. Στήν πόλη μας άρχισε νά ένδίδεται και περιοδικό μέ
τίτλο Ν'Ελευθεριακή ΚίνησηΝ που και σέ Λύκειο τής περιοχής μας
έκυκλοφόρησε. Σ' αυτό τό έξώφυλλό του τό "Αντεξουσιαστικό περιο-
δικό 'Αγρινίου" παρουσιάζει τόν 'Αναρχισμό σαν σύστημα άξιων(∴).

β) Τά νάρκωτικά κάνουν κυριολεκτικά θραΰσι. Μαθητές όχι μόνον
Λυκείου αλλά και Γυμνασίου στέλλονται για άποτοξίνωση. Έχουμε
υπ' όφει νέο, που νοσηλεύτηκε έδω μέ άνεπανόρθωτη όργανική φθορά.

γ) Τά κρούσματα έπειθαρχίας και τεντυμπούσμου έπαρουσίασαν
έξαρση αυτές τ'ς ήμέρες σέ Λύκειο τής πόλης μας (άνεπιτρεπτες έ-
νέργειες κατά καθηγητοϋ, άποχή από τά μαθήματα κ.ά.)

δ) Σέ γειτονικό στήν πόλη μας Γυμνάσιο-Λύκειο παρατηρήθηκαν
κατ' έπανάληψη βανδαλισμοί σέ αίθουσες και έγινε ή σκέψη νά πλη-
ρώσουν οι γονεΐς νυχτοφύλακα για τή πρόληψη παρομοίων ένεργειών.

....

Η άπάντηση των άναρχικών 'Αγρινίου στό ως άνω κείμενο, που πα-
ρουσιάστηκε μέ ταμπλώ στήν κεντρική πλατεία, έχει ως έξής:

ΠΡΟΣ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ

Πρός τόν Παπαθανασίου, Παναγόπουλο, Σταμπέλο.

Πρίν λίγο καιρό λέγαμε "Δέ θά μ'ας γράφετε για πολύ στά παλιά
σας τά παπούτσια", τώρα λέμε "Σ'ας γράφουμε έμεΐς στά παλιά μας τά
παπούτσια".

'Ο μεσαίωνα, τότε που ή ανθρώπινη ύπόσταση μοιράζονταν για μα-
κάβριο γεϋμα μεταξύ των βασιλιάδων, τότε που οι αίρετικοί έτιμω-
ροϋντο μέ τό πϋρ, τότε που οι "άμάρτωλοι" εξαφανίζονταν σαν φυλή
στό όνομα τοϋ Χριστιανισμού, τότε που τό σωμα τοϋ άνθρώπου άνήκε
στόν άφέντη και ή ψυχή στό Θεό, τότε που κάθε φωνή για έλευθερία

εύρισκε τήν αντίδραση τῶν γουρουνιῶν τοῦ Κράτους καί τῆς ἐκκλησίας, ἀνήκει πιά στό παρελθόν. Πέρασε πιά καί μάλιστα ἀνεπιστρεπτι κ. Γιάννη Παπαθανασίου καί σὺ ἀναλογίζεσαι "Μά ποῦναι τὰ χρόνια τὰ παλιά".

Σέ θυμόμαστε ὅταν λιβάνιζες μαζί μέ τό Φάνια τόν Γεώργιο Παπαδόπουλο, ὅταν ἐξεδύωκες μαθητές ἐπικύνδουνους γιά τό καθεστῶς, ὅταν μᾶς μίλαγες γιά τὰ ἱερά καί ὅσια τῆς φυλῆς (Μακρόνησος κ.λ.π.).

"Ὁ γελωτοποιοῦ τοῦ βασιλέως", πού μέ τήν ψυχὴ γεμάτη ὀδύνη καί ἀνησυχία γιά τό μέλλον τῶν παιδιῶν σας, τῶν παιδιῶν σας πού βλέπετε γὰ ἀρνοῦνται τίς ἀπάνθρωπες καί σκοταδιστικὲς ἀντιληψεις σας. Βλέπετε ὅτι ὁ ἀναρχισμός κάνει θραύση. Ναί, ὅσο θά ὑπάρχετε ἐσεῖς, τόσο ὁ ἀναρχισμός θά μεγαλώνει. Γιατί εἶναι τό μόνο ἐναλλακτικό ρεῦμα ὡς πρὸς τὰ ἱεραρχικά πρότυπα τῆς κοινωνίας πού ὑπεραμύνεσθε. Γιατί ὁ ἀναρχισμός εἶναι σύστημα ἀξιῶν, εἶναι ἡ ἠθικὴ τῆς ἐλευθερίας, εἶναι τό ἀπάβγασμα τῆς ἀνθρώπινης ἀλληλεγγύης καί ἐνότητος.

Τό περιοδικό "Ἐλευθεριακὴ Κίνηση", πού τόσο σᾶς ἐνοχλεῖ καί θά σᾶς ἐνοχλεῖ, δέν ἐκυκλοφόρησε μόνο σ' ἓνα γυμνάσιο. Ἡ κυκλοφορία του ἀγκαλιάζει ὅλα τὰ γυμνάσια καί ὅλη τήν πόλη.

Ὡς ἀναφορά τὰ ναρκωτικά τονίζουμε: σταθήκαμε ἀτεγκτοὶ πολέμιοι καί στεκόμαστε ἀπέναντί τὰ ναρκωτικά πού προωθήθηκαν στήν Ἑλλάδα ἀπὸ τό 1978 μέ σκοπὸ τήν ἀδρανοποίηση καί τὴ φυτοποίηση τμήματος τῆς ριζοσπαστικῆς νεολαίας. Ἐπίσης στεκόμαστε ἀτεγκτοὶ πολέμιοι ἀπέναντι στό κατ' ἐξοχὴν ναρκωτικό τῆς ἰδεολογίας (ψευδῆς συνείδηση) μέσα στό ὁποῖο συγκαταλέγεται καί τό "Πρὸς τὴν Νίκη".

Δημοσιεύουμε τὴν ἀνακοίνωση τῆς Νόμαδας νεαρῶν ἐργαζομένων, πού παρουσιάστηκε μέ ταμπλώ στήν κεντρικὴ πλατεία, ἡ ὁποία εἶχει ὡς ἐξῆς:

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ-ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ

Μαθανε γὰ πούλανε προοδευτικὴ καὶ ἀγωνά οἱ εργολαβοὶ καὶ νὰ συνεδρίαζουν στα εργατικὰ κέντρα γιά τὰ συμφέροντα τῆς εργατικῆς ταξῆς.

Εμεις οι νεαροι εργαζομενοι για πρωτη φορα καταγγελομε ανοιχτα τη στιγνη εκμεταλευση μας απο τα μικροαφεντικα της οικοδομης του συνεργειου του μαγαζιου του ξυλοεργοστασιου κι ολων των χωρων δουλειας.

Τους εποπτες εργασιας σαν συνεργους παιζοντας το κρυφτουλι με την αληθεια καλυπτοντας απο το κυκλωμα της εκμεταλευσης μας. Αυτοι που φορεσαν τη μασκα του καλου στις αιθουσες τα γραφεια και τη πλατεια για να μασουν δυο-τρεις πιτσιρικαδες στην οικοδομη ή στο μαγαζι να τους στρωσουν στη δουλεια μα κανα δυο κα-τοσταρικα μεροκαματο και φαπα σε καθε αφηρημαδα.

Εμεις αλλοι στα υδραυλικα αλλοι στα ηλεκτρολογικα, στα μπετα και τα συνεργεια που 'χουμε φαιι στο πετσι μας ολοι την εκμετα-λετση γνωριζουμε πολυ καλα τι δουλεια κανει ενας πιτσιρικας. Μας βαζουν να δουλευουμε καλεμι, κομπρεσιρακι, τριβειο, πρεσα α-ναλογα με τη δουλεια του καθενα. Πρεσαριζομαστε και μειξ εφτα-οχτω και εννια ωρες απ' αυτους, και αλλες δεκα εφτα απ' το σπιτι κι απ' τη "δροσερη κοινωνια μας".

Εχουν περασει απο τη πλατη μας και περνανε καθημερινα ολες οι αγγαριες της δουλειας, σα να 'μασταν γαϊδουρια ή καλυτερα (για σημερα) μηχανες μεταφικων.

Εμεις οι νεαροι εργαζομενοι δηλωνουμε οτι χαλασε η μυτη μας απ' τη βρωμια ολων σας. Εσας των εντιμων πολιτων, εσας γραναζια της νομιμης σαπιλας και σας καταγγελομε για την ωρα μ' αυτο ε-δω το χαρτι, μεχρι να τα ξαναπουμε και θα τα ξαναπουμε γιαπι σας καταλαβαμε και περισσοτερο καταλαβαμε τη δικια μας δυναμη.

ΟΜΑΔΑ ΝΕΑΡΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

ΣΗΜΕΙΩΣΗ. 'Ορισμένα κείμενα τού περιοδικού είναι γραμμένα σε μονοτονικό ή άτονο. Γράφτηκαν έτσι, όπως ακριβώς επέλεξαν οι συγγραφείς των.

«Μία από τις ιδεολογικές τάσεις που εργάστηκαν μεθοδικά για τη μετατροπή του αναρχικού χώρου σε φάντασμα υπήρξαν υπερακτιβιστές «αναρχικοί» που έφτασαν στο έσχατο σημείο διανοητικής εξασθλίωσης με τό να πιστεύουν ότι όλα τα προβλήματα της αφύπνισης της ιστορικής συνείδησης και της χειραφέτησης του ανθρώπου μπορούσαν αυτόματα να λυθούν με μία θαυματουργή μπουκάλα.

Έχοντας χωροχρονικά διαχωριστεί από την μάζα των μισθωτών κατάληξαν σε πρωτοφανή ύψη άσυναρτησίας και αποβλάκωσης και βέβαια έλιτισμού και ναρκισισμού, όταν δημόσια δήλωναν την περιφρόνησή τους προς τους εργαζόμενους τους οποίους δεν θεωρούσαν καταναγκαστικά μισθωτούς αλλά ήλιθιους σκλάβους, χωρίς ίχνος ανθρωπιάς, δηλαδή συνείδησης. Όταν η μισθωτή εργασία δεν είναι ζήτημα χαζής ή έξυπνης επιλογής, αλλά καθαρός εκβιασμός του κεφαλαίου και του κράτους σε όλους αυτούς που δεν έχουν τίποτα άλλο να πουλήσουν προκειμένου να επιβιώσουν, εκτός από την εργατική τους δύναμη ο χαρακτηρισμός του εργαζόμενου ως ήλιθιου δείχνει ότι αυτοί οι «αναρχικοί» ύπνοβατούσαν μέσα στα μεσάνυχτα της πραγματοποίησης κι ήταν τά τυφλά εκτελεστικά όργανα της κυρίαρχης ιδεολογίας, της κατεψυγμένης ανιστορικής σκέψης. ....

Δυσφήμισαν την κοινωνική επαναστατική θεωρία στην Ελλάδα με παιδαριώδη, έκτονωτικά και άνεύθυνα σπασίματα. Από εδώ και στο έξής οι αναρχικοί εργαζόμενοι όταν εμφανιστούν σε μαζικούς χώρους θά είναι υποχρεωμένοι να διαφοροποιηθούν απ' αυτούς που δηλώνουν αναρχικοί για να έχουν την πρακτική του Χούλιγκαν την νοοτροπία του μέλους μιας συμμορίας....

Κάθε αναρχικός πρέπει να διαφοροποιηθεί έμπρακτα απ' αυτούς που αυτοαποκαλούνται «αναρχικοί» και υπερασπίζου την άποσύνδεση και τη σήψη αυτού του κόσμου έξιδανικεύοντας τους βιαστές, τους ποινικούς, τους τρελλούς, τους πρεζάκηδες αντί να προωθούν το συνολικό ξεπέρασμα αυτής της κοινωνίας. Όρισμένοι απ' αυτούς τους «αναρχικούς» δεν μάς δίγουν μόνο ως επαναστάτες αλλά και ως άνθρωπους. Όπωςδήποτε μάς έχουν αποδείξει ότι αποτελούν ένα από τά πιο σάπια και άξιοκαταφρόνητα υποπροϊόντα αυτής της φάσης ανάπτυξης του κεφαλαίου στην Ελλάδα».

Κίνηση για τη συγκρότηση
Αναρχικής Συνομοσπονδίας